

MEDICINA

Nr. 3(51)

1975

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS ŽURNALAS

MEDICINA**PLGS ŽURNALAS**

JOURNAL OF WORLD LITHUANIAN MEDICAL ASSOCIATION

1975 — XVI METAI — Nr. 3(51)

Vyriausiasis redaktorius

Kazys Pemkus, M.D.
1022 Beau Brummel Drive
Sleepy Hollow, Ill. 60118 U.S.A.
Telef. (312) 426-2120

Redakcinė kolegija:

M. Vygantas, M.D. — moksliniai
straipsniai
Z. Danilevičius — mokslas ir
mokslininkai
R. Povilaitis, DDS. — odontologija
J. Šonta — PLGS C. Valdybos veikla
V. Tauras, M.D. — korporacijos
L. Sidrys — atžalynas
V. Šaulys, M.D. — okupuotos Lietuvos
medicina
R. Degesienė ir V. Tumosienė —
moterų skyrius
K. Ambrozaitis, M.D. — mixtūra
A. Labokienė, M.D. — žurnalo estetika
J. Masionis — žurnalo kalba ir
korektūra

L. Dargienė — administratorė

10326 Kipling St.,
Westchester, Ill. 60153 U.S.A.

Surenka "Draugo" spaustuvė

Chicago, Illinois

Spausdina M. Morkūno spaustuvė

Chicago, Illinois

TURINYS

Redakcijos žodis — dr. K. Pemkus	131
Sveikatos problemos trečiojo pasaulio kraštuose — dr. J. Valantiejus	132
Žmogaus kalba: naujos pažiūros moder- nioj psichiatrijoj — dr. A. Matulis	135
Medicinos istorija "a la russe" — dr. R. Sidrys	141
Moksliniai straipsniai tarptautinėj literatūroj — dr. M. Vygantas	145
Baltųjų kraujo rutuliukų ir audinių antigenai — J. Gaučys	147
Veikla	
PLGS-ALGS vadovybei besikeičiant — dr. J. Balčiūnas	151
X PLGS suvažiavimo protokolas . .	153
Vokietijos liet. gydytojų suvažiavimas	161
Atžalynas	
Per Aspera ad — MD — G. Reinytė	167
In Memoriam	169
Korporacijos	177
Medicina okupuotoje Lietuvoje	179
Moterų skyrius	
Keturių dailininkių paroda — K. Bradūnas	181
Kronika	
Mixtūra	193
Viršelis — dr. J. Šalnos "Sparnuota praeci- tis" detalė (medžio šaknys)	

Žurnalą "Mediciną" leidžia PLGS, įsteigta 1913 m. Amerikoje.

Straipsniai ar korespondencijos nebūtinai reiškia leidėjų ir redakcijos nuomonę.

Straipsniai, korespondencijos, nuotraukos, laikraščiai siunčiami redakcijos adresu.

Nepanaudoti straipsniai ar nuotraukos gražinamos tik iš anksto susitarus.

Rankraščiai taisomi ar trumpinami redakcijos nuožiūra.

Redakcija prisilaiko tarptautinių "copyright" taisyklių.

"Žurnalas "Medicina" išeina tris kartus metuose.

Už prenumeratas atsiskaitoma su administratorė (per skyrių ar tiesioginiai).

Čekius rašyti "Medicina".

Prenumeratos kaina 10 dol. metams.

Adresų pakitimus iš anksto pranešti administratorėi.

Grįžęs žurnalas dėl netikslaus adreso antrą kartą nesiunčiamas.

Medžiagą sekančiam "Medicinos" numeriui siųsti iki kovo 15 d.

REDAKCIJOS ŽODIS

KNYGNĖŠIO ELEGIJA

Po 35 okupacijos metų „Mūsų respublikos studentai, gydytojai pirmą sykį gavo vidaus ligų vadovėlių, parašytą gimtąja kalba... Tačiau be daugelio teigiamų šio vadovėlio skyriaus savybių, jame neišvengta ir kai kurių trūkumų. Vieni jų pagimdyti laiko, kuris praėjo nuo paskutinės vadovėlio redakcijos, kiti — atsiradus naujiems duomenims jam jau išėjus, treči atsirado dėl pačių autorių pažiūros į viną ar kitą nagrinėjamą klausimą, ketvirtus sąlygoja mokymo programos, kurios vos tik išėjusios jau atsiliko ne mažiau kaip trejetą penketą metų” (Sveikatos Apsauga” Nr. 2 (230), 1975)

Jeigu knyga skirta ne propagandai, ji pasirodo rinkoj tik už daugelio metų po jos paruošimo (biurokratiniai leidėjų pasiaiškinimai vaikiškai naivūs). Jeigu autorius nori pasinaudoti naujais Vakary pasaulio literatūra, ji jam beveik neprieinama, arba tik leidžiama į ją pažvelgti saugumiečio priežiūroje. Jeigu knyga skirta mokslui, ji turi būti paremta dialektinio materializmo dogmomis ir rusifikacijos idėjomis. Jei ji skirta ne komunizmo tiesioginei statybai, tokių knygų už kelis savaitus nė su žiburiu nerasi knygynų lentynose (dailiosios literatūros — net už dienos ar net valandos).

Esamos sąlygose jų geriausi darbai turi būti rašomi ne gimtąja, bet rusų kalba. Lietuviškiems profesiniams leidiniams, žurnalams telieka tik menkesnės vertės darbai. Bet... lieka visas šlamštas, kas jį patį niekina. Jis jį gali naudoti laisvai, kartoti šimtus kartų.

Po tiek metų nuo knygnešių gadynės, po tiek dešimtmečių nuo spaudos laisvės atgavimo „Ave, Caesar, morituri te salutant!” Vergijos ir melo klestėjimo metais! Žmogaus laisvių ir teisių išniekinimo amžiuje! Detentes žydėjime „Juodos rožės ir juodos lelijos, ir daina vyturėlio juoda” (B. Brazdžionis, „Neregio elegija”). O vis dėlto, kaip nesmerkiame Sibiro Archipelaguose ir kalėjimuose sulinkusių savo brolių ir sesių nugarų,

taip pat nekaltiname psichotropiniais vaisiais, melu ir teroru išniekintų savo brolių okupuotame krašte. Mes gėrimės jų darbais, atliktais esamos sąlygose. Jų galimybės yra tokios mažytės begalinėje melo jūroje.

Šitokioje pritvinkusioje atmosferoje ypač iškyla laisvųjų kraštų spaudos svarba. Begalinėje laisvės jūroje skelbti tiesą, atitaisyti skleidžiamą melą, parodyti nesuklastotą mūsų tautos ir mūsų brolių veidą. Nebūdami emigrantais, iš savo tėvynės pavergėjų negalime laukti stiprybės, o tik mūsų sunaikinimo bet kokiomis priemonėmis (net „patriotizmo” vardu). Be mūsų aktylo budėjimo, reagavimo ir darbo mūsų pavergtos tėvynės kančios dar labiau pasunkėtų. Budėjimas reikalingas ir mūsų pačių svetimoj jūroj išnykimui sulaikyti, iš apsnūdimo išbudinti.

Net profesinė spauda privalo turėti tą patį tikslą. Profesinė tik tiek, kiek ji yra lietuviška, su visais mūsų krašto (ir tremties) rūpesčiais, laimėjimais ir visomis darganomis. Su savo profesiniu žurnalu „Medicina” (buv. „Liet. Gydytojų biuleteniu”) jau ištvėrėme 16 metų ir perėjome į antrąjį pusimtį sąsiuvinų skaičiumi. Nereiškiamė jokių kitų pretenzijų, kaip tik jungti savo kolegas bendriems tikslams, vienas kitą geriau pažinti bei pagilinti savo profesines žinias lietuvišku žodžiu. Tai yra tik vienos šeimos (gydytojų) įnašas į bendrą tremties lobyną. Žurnalo kūrėjų ir pirmtakų ne tik pramatymas, bet ir sunkus darbas padėjo pagrindus žurnalui išsilaikyti ir žingsniui į priekį. Tam buvo, yra ir bus reikalingos visų entuziazmas, supratimas, pasiaukojimas.

Palikę savo broliams karvelio švelnumą ir žalčio gudrumą, mes išsinešėme prometėjišką ugnį ir Dovydo ietį: ugnį, kuri degtų meile pavergtai tėvynei, spinduliuotų į ją ir į pasaulį; ietį, kuri būtų nukreipta į melą ir smurtą, o ne į savo brolių. Ir mūsų visų pareiga nepalūžti tremties odisėjoje.

Jūsų

Kazys Pemkus, M. D.
„Medicinos” redaktorius

SVEIKATOS PROBLEMOS TREČIOJO PASAULIO KRAŠTUOSE

JONAS VALANTIEJUS, M. D.

Sunku yra įsivaizduoti, kad mažiau negu 700 mylių atstume nuo šio puikaus mūsų krašto penki milijonai žmonių gyvena trečdalyje salos, kurios dydis iš viso yra tik toks, kaip Marylando valstybė. Vieno akerio plote gyvena 426 žmonės. Tų žmonių pajamos siekia vos 70 dol. per metus; tikrumoje, 85 proc. tų žmonių pragyvena iš mažiau negu 9 dol. per metus. Jų amžiaus vidurkis yra mažiau negu 31 metai, o beveik pusė visų vaikų miršta nesulaukę 8 metų. Tai yra Haiti respublika — seniausia negrų respublika pasaulyje — Amerikos valstybių našlaitė, į kurią aš bandysiu šiandien atkreipti jūsų dėmesį.

Aš nepretenduoju būti besivystančių kraštų medicininių problemų ekspertu. Aš nesu medicininis misijonierius. Tačiau aš turiu nemažai patyrimo vadinamo Trečiojo Pasaulio kraštų mitybos, sveikatos ir žemdirbystės reikaluose. Tuo patyrimu aš norėčiau šiandien su jumis pasidalinti.

Tikrumoje aš esu tos "mazochistų" draugijos, kurią žinome šeimos gydytojų vardu, narys. Baigęs vidaus ligų specialybę, užsiimu bendra gydytojo praktika gražiausiame pasaulio kampelyje — tarp Michigan City, Indiana ir St. Joseph, Michigan, apylinkėse. Ši apylinkė daugeliui lietuvių primena Baltijos pajūrį ties Palanga.

Mano ryšys su medicininėmis misijomis galėtų būti pailiustruotas pasaka apie kiaulę ir vištą, kurios nuėjo į restoraną pavalgyti pusryčių. Padavėjas pasiūlė kiaušinių su lašinukais. Višta tuoj atsiliepė: "Puiku". Gi kiaulė tarė: "Palauk, kiaušinių patiekalas tau reiškia pilnutinį dalyvavimą, o man lašinukai reprezentuoja visuotinį įsijungimą". Lietuvis kunigas ir gydytojas Bendoraitis Brazilijos džiunglėse yra visuotinai įsijungęs į medicininių misijų darbą, aš gi tesu tik aktyviai dalyvaujantis gaidukas.

Aš pakliuvau į Haiti tuo laiku, kada baltam ten būti buvo pavojinga, o juo labiau amerikiečių, t. y. laike baisaus hurikano prieš 12 metų. Man teko dirbti primityviausiose sąlygose tokioje vietovėje, kurioje 1000

žmonių žuvo, o 10,000 buvo sužeisti. Jaučiau, ši vieta buvo daugiausia pagalbos reikalinga, todėl nutariau sugrįžti į šį kraštą kas metai šešių savaitių darbo talkai. Kaip visada, juo toliau eini į mišką, juo daugiau randi medžių.

Pradžioje tetanus (stabo liga) buvo aršiausia problema. Šveicarijos vardo ligoninėje, Artibouite slėnyje (Haiti saloje), 29 proc. priimamų ligonių sirgo stablige. Iš tų ligonių 64 proc. buvo vaikai. Naujagimių tetanus buvo ypač paplitęs, nes umbilikalinė virkštelė vietinių gyventojų buvo nupiaunama nešvariu peiliu arba metalinės dėžutės kraštu, o po to aplipdoma purvu ar nešvariais nudeguliais. Pastarasis paprotys paveldėtas iš Afrikos, kur virkštelę nudegindavo liespnančiu pagaliu. Kauterzuojanti liepsna buvo užmiršta, o įvestos tetanus sporos.

Daug jaunų žmonių susirgdavo stablige, nes dažnai susižeisdavo basas kojas, bedirdami laukuose. Aš esu matęs net 60 tetaninių konvulsijų per minutę pas jauną ir tvirtą vyrą, kuris šiaip buvo visai sveikas.

Antroji savotiška tetanus apsikrėtimo priežastis buvo Voodoo daktarų injekcijos. Jie greit pastebėjo "pett piki" arba injekcijų svarbą ligonių gydyme. Dažnai 25 centų penicilino dozė nulemdavo, ar ligonis mirs ar gyvens. Tad tie "raganiai" vogdavo išmestus vienkartinį injekcijų švirkštus ir su jais leisdavo ligonims upės vandenį, pieną ar kitokią skystį, tuo užkrėsdami tetanus sporomis ir pakeldami suaugusių žmonių mirtingumą nuo stabligės net iki 53 proc.

Taigi ta liga buvo pagrindinė, į kurią mes pirmiausia atkreipėme didžiausią dėmesį.

Kasmet nusiveždavau į Haiti tiek tetanus toksoido, kiek tik pajėgiau surinkti, ir su juo skiepijau tiek žmonių, kiek tik galėjau pasiekti ir kiek iš jų įstengdavo ramiai pastovėti injekcijos metu.

Kadangi tos pirmosios, kad ir neorganizuotos tetanus apsaugojimo pastangos buvo sėkmingos, (o tas pastangas paskatino baises ta liga užkrėstų žmonių vaizdai, gąsdinančiai aukštas nuo tos ligos mirtingu-

mas ir nepaprastai didelės išlaidos reikalingos sergančių gydymui — apie 75 doleriai dienai), — buvo organizuojamos kitos, platesnės, geriau sutvarkytos skiepijimo programos. Tas skiepijimo programas pravedė daktarai W. ir G. Berggren ir Harvardo universiteto Viešosios sveikatos darbuotojų grupė. Daviniai apie naujagimių tetanus profilaktiką, skiepijant nėščias moteris, dar nėra paskelbti spaudoje. Tačiau buvo nutarta, kad apsaugojimui nuo tetanus, be pagerinimo higienos sąlygų (gimdymo metu ir naujagimio globa), turėtų būti papildyta motinų skiepijimu tetanus toksoidu, kuris yra labai saugus ir pigus būdas. Nereikia net minėti, kad beveik visi kūdikiai ten (Haiti) gimsta namuose ir kad retai gimdymo metu patyrusi pagalba yra prieinama. Taigi, naujagimių stabligės išnaikinimas Artobouite slėnyje buvo tikrai milžiniškas užsibrėžimas!

Šitam tikslui atsiekti daugiausia prisidėjo visų reproduktyvinio amžiaus moterų masinis skiepijimas. Panašūs raportai apie labai aukštą naujagimių stabligės plitimą mus pasiekia iš Venezuelos, Brazilijos, Alžirijos, Congo, Pietų Afrikos, Kenijos, Naujosios Gvinėjos, Singapuro, Thailando ir Pekino. Tetanus mirtingumas tuose kraštuose yra irgi lygiai aukštas.

Pirmojo gyvenimo mėnesio mirtingumas nuo tetanus sudaro ketvirtadalį ligi pusės visų tetanus mirčių pasaulyje.

Berggrenai galvoja, kad pirminis tetanus skiepijamas arba bent sustiprinamoji (booster) dozė moterims, kurios jau buvo skiepytos, turėtų sudaryti įprastą priešgimdyvinės globos dalį. Tas turėtų būti pradedama kaip galima anksčiau ir ne vėliau, kaip šešias savaites prieš gimdymą, duodant dvi injekcijas valyto absorbuoto tetanus toksoido ne anksčiau kaip vieno mėnesio laikotarpyje, kad būtų pasiektas geriausias efektingumas.

Kas liečia aktyvios stabligės gydymą, Garnier, Marshall, Davison ir Lepreau paskelbė "The Lancet" žurnalo 1975 metų vasario mėnesio 15 dienos numeryje, kad gera ligonių priežiūra, naudojimas diazepamio ir mažų dozių tetanus antitoksino, o paskutiniu laiku — tetanus hyperimunio globulino, yra prisidėję prie tetanus mirtingumo sumažinimo paskutiniame dešimtmetyje nuo 53 proc. ligi 26 proc.

Kaip minėjau, stabligė buvo dramatiškiausia liga, kurią radome Haiti. Tačiau prie bendro mirtingumo padidinimo tiek Haiti, tiek ir kitose besivystančiose valstybėse, daugiausia prisideda ne kas kitas, kaip badavimas, baltymų stoka arba Kawashiorkoras. Badavimas ir maisto trūkumas prisideda prie kitų mirtingų ligų plitimo, kaip vidurių šiltinės ir tuberkuliozės. Trys T raidės, tetanus, typhoid ir tuberkuliozė, buvo mūsų pirminiu veiklos taikiniu.

Vidurių šiltinės kontrolei vienintelis kelias yra švarus vanduo gyventojų naudojimui. Kai tik didesnis skaičius žmonių, gyvenančių tame pačiame kaime, atvykdavo į ligoninę, sirgdami vidurių šiltine, mums būdavo aišku, kad to kaimo vanduo yra užterštas. Su Notre Dame universiteto studentų pagalba mes ėmėmės priemonių parūpinti gero ir gėrimui tinkamo vandens tiekimą. Neseniai tą projektą ėmė remti ir Pasaulio Bažnyčių Tarnyba, kuri dabar naudoja mano šulinių gręžimo sunkvežimį, kurį nuvežiau prieš kelis metus kartu su keletą naujų ir didesnių vienetų.

Tuberkuliozės kontrolė tapo "Vaikų globos fundacijos" pagrindinio veikimo dalimi. Tai yra Suvienytų Metodistų Organizacijos dalis, kurią aš turėjau garbės padėti steigti ir kurios esu direktorius-steigėjas. Čia vėl mūsų pirminės veiklos pastangos buvo grynai pripuolamos. Štai Port-Au-Prince mieste įsteigėme 200 lovų ligoninę — Grace Childrens Hospital. Jau daugiau kaip 1000 vaikų iš tos ligoninės išleisti kaip pasveikę. Antituberkulioziniai vaistai Haiti yra labai brangūs, todėl "Vaikų globa" sudarė sutartį su Haiti valdžia ir su Belgų firma vaistų kainoms sumažinti nuo pradinės 80 dolerių kainos vienam gydymo kursui iki mažiau negu 15 dolerių už tą patį vaistų kiekį. Pasaulio Sveikatos organizacijos (WHO) mums patarė susilaikyti nuo tuberkuliozės gydymo ligoninėse ir nuo chirurginių metodų, kurie yra labai brangūs, bet stengtis surasti tuberkuliozės ligonius anksti, naudojant Kocho bacilų atradimui ne fluorescentinį, bet paprastą šviesos mikroskopą. Ji (WHO) taip pat patarė naudoti naują, bet pigų vaistą — Thiacetazoną, kuris dar nėra gaunamas Amerikoje. Europoje tas vaistas yra žinomas Thiazina vardu ir gaminamas Burroughs-Wellcome kompanijos. Jis kainuoja

mažiau negu 5 doleriai vienam gydymo kursui. Tuo būdu mes pamažu pradėjome skverbtis į kovos lauką, gydydami apie 150,000 aktyvios tuberkuliozės ligonius, esančius Haiti valstybėje.

Pastangos pagerinti mitybą sutapo su mano paties meile agrikultūrai. Dabar mes turime aukšto lysino kiekio kukurūzų, "triticale" (rugių-kviečių sukergimo padarą) ir valgomas sojos pupas, beaugančias toje tropinėje šalyje. Pradžioje mes buvome sužavėti kiaulių auginimo projektu, Hampshire kiaulės specialiuose tvartuose. Bet vėliau pamatėme, kad mes susidursime su nauja problema: šaldytuvų veik visai nėra, o mėsos pristatymas ir transportacija yra neįmanomai sunkūs. Todėl mes koncentravomės į mažesnius baltyminio maisto šaltinius: mėsos kvėpavimo, didelių kovojančių gaidžių ir vištas, triušius, žuvų ūkį, į mažus proteinų šaltinius, kuriais kiekviena šeima galėtų pasinaudoti ir jais maitintis. Žiurkių naikinimas (jos yra labai gausios Haiti ir sunaudoja daug maisto) buvo kita mums rūpima problema.

Tačiau visos šios pastangos yra tik paviršutiniškai mano paliestos. Neseniai kun. Howard Dunlap, buvęs Vaikų globos organizacijoje vykdomuoju direktoriumi, labai taikliai apibūdino mūsų uždavinius, sakydamas: "Žmonės besivystančiuose kraštuose nėra reikalingi mūsų geradarystės, bet mūsų atgailos ir mūsų gyvenimo būdo pakeitimo".

Tą pačią temą palietė ir tėvas Teodoras Hesburgh, CSC, Notre Dame universiteto prezidentas, savo pasikalbėjime su "Sceptic" žurnalo atstovu. Tėvas Hesburgh pataria, kad mes žiūrėtume į pasaulį daugiau kaip į vienytį padarą, negu mes darėme ligi šiol, nes mes visi esame vienas nuo kito priklausomi ir vienas su kitu surišti. "Mes turime siekti taikos ne kitų sąskaiton, bet kiekvienam iš mūsų nuoširdžiai bendradarbiaujant". O tai reiškia, kad mes privalome savo pačių gyvenimo stilių priderinti prie kitų žmonių gyvenimo stiliaus šiame pasaulyje. Mūsų naudojimas pasaulio gėrybėmis yra neproporcingas ir neteisias gausus. Reikia daugiau teisybės gyvenime ir pasaulyje, reikia teisingesnio pasidalinimo materialinėmis gėrybėmis. Nėra jokio pagrindo mums turėti keturis ar penkis namus, kai kiti pasaulyje vargsta neturėdami net pastogės. Nėra

pagrindo vieniems žmonėms siekti širdžių transplantacijos ar inkstų persodinimo, ar dar kitų esoterinių medicininių pagalbos formų, kai daug žmonių pasaulyje nemato gydytojo nuo gimimo iki mirties. Daug patogumų egzistuoja mūsų gyvenime, kurios yra neteisios, kurios išsemia mūsų ekonomiką ir kenkia mūsų dvasiai.

Tėvas Hesburgh mato mokslą ir ekonomiką tampančiais didele žmonijos palaima. Jei mes dirbsime pasaulio gerovei, vieton siekdami jo sunaikinimo, daug prisidėsime prie gerovės visiems siekimo ir mūsų krašte. Daug jau esame pasiekę Jungtinėse Valstybėse lygių teisių srityse, bet dar daugiau yra socialinių neteisų ir pas mus ir kitus pasaulyje, kurios šaukiasi pataisymo ir išlyginimo pagalbos. Būtų galima tas visas problemas išspręsti humaniškumu, racionalumu, pasiremiant Dievo duotu protu ir jo įkvėptu laisvės branginimu.

Parafrazuodami Šventą Raštą, galime pasakyti:

Aš buvau alkanas, ir jūs susirinkote apsvarstyti alkį. Ačiū!

Aš buvau kalinys, ir jūs tyliai suklypote savo koplyčioje ir meldėtes, kad mane išlaisvintų. Ačiū!

Aš buvau nuogas, ir jūs savo mintyse svarstėte mano nuogumo moralumą. Ačiū!

Aš buvau ligonis, ir jūs atsiklaupėte ir dėkojote Dievui už savo sveikatą.

Aš buvau benamis, ir jūs kalbėjote apie dvasinę Dievo meilės pastogę.

Aš buvau vienišas, ir jūs, palikę mane, nuėjote melstis už mane.

Jūs atrodote tokie šventi: taip arti Dievo.

Bet aš vis dar esu labai alkanas. Ir vienišas. Ir sušalęs. Dėl Dievo meilės, ką gi mes darome šioje žemėje?

Nežiūrint skelbiamo didelio skaičiaus gydytojų, Lietuvoje gana populiarius felčerius - akušerius punktų lankymas: Kiekvienam kaimo gyventojui išeina 3,28 vizitai per metus, o aplankymai namuose 0,97 kartus. 46% apsilankymų yra profilaktikos tikslais — skiepijimas, neščiųjų stebėjimas, mokinių priežiūra ir pan.; 33,6% injekcijos ir intervencijos.

ŽMOGAUS KALBA:

NAUJOS PAŽIŪROS MODERNIOJE PSICHIATRIJOJE

Dr. Anatolijus C. Matulis

Daug yra rašyta apie žmogaus kalbą ir jos būdą (Heroldas, Plato, Aristotelis, Augustinas, Descartes, Locke, Darvinas ir Rousseau). Jakob, Grimm, Goethe, Tolstojus ir chemikas Lavoisier tarė apie tai nemažai žodžių. Psichologinę kalbos pusę nagrinėjo William James, Wundtas, Buehleris, J. B. Watsonas, G. Milleris, Jakobsonas ir Piaget. Turime pastebėti, kad visi šie mokslo žmonės kalbą panagrinėjo iš savo mokslinės ar "belleslettres" orientacijos arba bandė ją analizuoti tik iš lingvistinio (diachroninio ir synchroninio) taško. Nepamirškime ir mokslininkų, kurie bandė jungti žmogaus kalbą su jo psichologija. Tai Prestonas su Gardneriu, Bucemannas, Balkenas su Massermanu ir George Mahlas. Psichoanalistai, pradedant su Freudu, irgi prisidėjo prie susidomėjimo žmogaus kalba. Paminėkime tik Sharpe ir Glauberį. Iš mums įdomios psichiatrinės pusės pasirodė Newmanas su Vera Mather ir ypatingai Maria Lorenz. O kas liečia daugiau šizofrenų kalbą, galime apie tai rasti Kasanino, Vetterio ir Robert Cancro parengtuose leidiniuose.

Kalbos vaidmuo psichiatrijoje

Žinome, kad žmogaus kalba yra svarbus įrankis psichiatrijoje. Tas buvo jau gerai suprasta ir įvertinta paties Hippocrato, jo raštuose apie epidemijas. Keisčiausia, šita gavosena nėra per daug rimtai (dažniausiai tik paviršutiniškai) praktikuojama modernioje psichiatrijoje, nebent žmogaus kalba pati randa ryškią vietą ligų simptomatologijoje kaip pvz. šizofrenijoje, dementia paralytica, Ganserio sindromas, dementia senilis, epideminiame encephalite, smegenų arteriosclerozėje, Huntingtono chorea, histerinėje neurozėje bei įvairiame protinio išsivystymo sutrikime. Kituose psichiniuose

suirimuose žmogaus kalba palieka užkulisiuose. Yra pats laikas nors trumpai žvilgtelėti į kalbos vaidmenį psichiatrijoje ir kartu pergalvoti senesnes ir naujas pažiūras.

Seniai žinome, kad žmogus savo kalba daug apie save pasako. Ne tik kalbos turiniu, bet ir jos gramatine forma, kitaip sakant, ne tik ką, bet ir kaip jis sako. Aišku, kad turinys diktuoja ir gramatinę struktūrą, bet šita struktūra turi ir savo prasmę, į kurią mes kartais visai nekreipiame dėmesio. Tik sudėję šias dvi formas (turininę ir gramatinę), mes galime tiksliau pažinti ir žmogaus charakterį. Kaip šita kalbinė analizė vyksta, galima trumpai pamatyti iš sekančių pavyzdžių (Čia vartosime dr. Lorenzo sutrauktų pastabų formą, kurios pasirodė "Archives of Neurology and Psychiatry", Vol. 70, No. 3 September, 1953, p. 285. Kai kurie žodžiai ir išsireiškimai yra versti iš anglų kalbos, bet tikimės, kad jie tiks ir lietuvių kalbai):

a) Žmogaus savęs įsivaizdavimą, jo dominuojantį agresyvių ar receptyvių charakterį galime pastebėti iš jo dažnai vartojamų veikiamosios ar neveikiamosios rūšies veiksmažodžių ("Aš kandu" ar "Esu įkastas"). Žemą savęs įvertinimą, nepasitikėjimą ir beviltiškumą matome tokiuose veiksmažodžiuose kaip tikėtis, manyti, prileisti ir negatyvumo žodžiuose ("nežinau kodėl", "negaliu galvoti"). Tiesioginio atsakingumo baimę jis rodo sintaksinėje formoje, kuri prasideda su "Jeigu aš galėčiau..." Nepamirškime, kad ir kalbos intonacija kai kada daugiau pasako apie žmogaus psichinį poveiklį, negu jo žodžių pasirinkimas;

b) Reagavimas į aplinką išryškėja būdvardžių, prieveiksmių ir daiktavardžių pagalba (pvz. "Paskendome žavingoje Dainavos gamtoje" ar "Ekologinė Dainavos sudėtis yra pozityviame balanso sto-

vyje") ir kaip mes į tai žiūrime: romantiškai, realistiškai, linksmai, liūdnai. Mūsų ryšys su objektų pasauliu irgi matosi iš pasirinkimo tam tikrų veiksmazodžių ir būdvardžių, jų jausminiu, protiniu ar egoistiniu atspalviu;

c) Subjektyvi laiko orientacija, ar tai būtų daugiau surišta su dabartimi, praeitimi ar ateitimi (tikra ar sąlyginė) atspindi pasirinktojo veiksmazodžio laiko formoje. Turime čia paminėti, kad psichanalizinėje sapnų interpretacijoje yra daugiau kreipiamas dėmesys į dabartinio laiko veiksmazodžius negu daiktavardžius, nes veiksmazodžiuose dažniausiai glūdi pasislėpusi sapno reikšmė;

d) Žmogaus psichinio apsigynimo mechanizmai, kaip tai per didelis visko racionalizavimas, nepripažinimas, ir nenormalūs perdėjimai, aiškiai pasirodo, pradėdant su pirmu, per dažnai vartojamu sąjungos žodelių ("kadangi, dėlto", "nes, todėl"): per stipriu užginčijamu su negatyviais išsireiškimais; ir aukščiausio lapsnio būdvardžiuose. Iš viso, per didelis, greitas kalbėjimas ar sunkumas išreikšti mintis, yra tipišką psichinio apsigynimo priemonės. Matome, kad žmogus sąmoningai ar pasąmonėje yra užpultas savo vidinių konfliktų ir jis bando jų nepripažinti;

e) Neįprastinės kalbos klaidos, bet kokioje gramatinėje formoje (parapraxes), dar papildo geresnę ir tikslesnę žmogaus psichinio portreto ir jo praeities supratimą.

Kalba psichiatrinėje patologijoje

Dabar panagrinėkime, kaip žmogaus kalba atsispindi psichiatrinėje patologijoje. Kreipsime dėmesį į kalbą iš trijų dimensijų: diagnostės, gydymo proceso ir į kalbą kaip naujai išrastą gydymo "vaistą".

Paimkime pacientą, kurio kalba rodo šiuos struktūrinius bruožus. Jo balsas monotoniškas, be jokios intonacijos ir akcentų. Jis kalba lėtai ir su pertraukomis. Negali pats pradėti pasikalbėjimo. Jeigu jį paklausim, tai jo atsakymai pasireiškė tik po trumpos pertraukos, jie bus lėti, trumpi. Kai kada atrodo tarsi nesiklausęs nei

klausimo, nei paaiškinimo. Atrodo, lyg norįs pasilikti savo minčių pasaulyje ir nenorįs leisti į jokių pasikalbėjimus. Jis mažai vartoja būdvardžių ir panašių žodžių, rodančių aukštesnę ar aukščiausią laipsnį. Visa tai duoda bespalvį, neutralų išpūdį. Pats kalbos stilius labai paprastas. Jo vartojamas žodynas yra dominuojamas tokių žodžių kaip "vienuma", "kančia", "bevilis", "tamsa", "liūdesys", "mirtis", "pekla". Mūsų diagnozė, iš kalbinės pusės, būtų klasinė depresija. Pagal DSM-II of Mental Disorders (American Psychiatric Association) diagnoze būtų klasifikuota kaip "Manic-depressive illness, depressed type". Nepamirškime, kad yra ir kitų galimybių, kaip pvz. "Psychotic depressive reaction, Depressive neurosis" ar net "Schizophrenia, schizoaffective type", bet vis dėlto tai priklausys nuo pačios depresijos priežasties buvimo ar nebuvimo. Neužmirškime, kad mes stebėjome tik žmogaus kalbą ir jos formą; kiti fiziniai simptomai greičiausiai tik patvirtins šią diagnozę. Pradėjus šio paciento psichiatrinį gydymą, jo terapistas gali sekti ligos eigą, stebėdamas tik paciento kalbą. Jo pagerėjimas tuojau pasirodys šioje kalbos charakteristikoje. Balso intonacija pradeda būti ryškesnė, su variacijomis ir tuo būdu visa kalba atrodo spalvingesnė. Atsakymuose sakiniai bus ilgesni ir turės įvairesnę sintaksę. Atsiraa ir laipsniškų būdvardžių, kas dar pagyvins paciento kalbą.

Panagrinėkime dar vieną asmenį, kurio kalbą galime pavadinti logorrhea, tai nekontroliuojama, greita ir perkrauta kalba. Šitas asmuo bėga nuo vienos temos į kitą be jokio sustojimo. Jo kalbos stilius yra teatrališkas. Tonas ir žodžių kirčiavimas yra gyvas ir energingas. Jis ištaria viską aiškiai, gyvai ir smagiai. Jo kalbos sintaksė įvairi, bet sakiniai linksta į ilgumą. Vartoja daug aukščiausio laipsnio ir kraštutinių žodžių ("geriausiai", "blogiausiai", "niekuomet", "viskas"). Taip pat jo kalbos repertuarą rodo citatos iš svetimų kalbų, asmenų vardai, vietų pavadinimai ir datos. Jeigu mūsų pacientas bus agresyvus, jo žodynas bus persunktas piktais, sarkastiškais ir keiksmo

žodžiais. Kai jis žengs toliau į akutinę fazę, jo kalba koncentruosis ne tiek į turinį, kiek į žodžių melodiją. Aliteracija, rimai ir bet koks žaidimas su žodžių fonetika valdys jo kalbos formą. Sakome, kad pacientas sugrįžta į psichoanalistų taip vadinamą "pirmąjį procesą", į žmogaus išsivystymo pradžią, kad balso tonas turėjo pilną valdžią. Mūsų diagnozė būtų manija; pačioje pradžioje buvo geras hypomanijos pavyzdys, o vėliau akutinės manijos (DSM-II klasifikacija: "Manic-depressive illness, manic type"). Ir šiuo atveju galime stebėti paciento gerėjimą jo kalbiniame išsireiškinge. Jo atsakymai, kurie pradžioje buvo ilgi, progresyviai pradėjo trumpėti. Nors dar tebėra kalbus, bet nenukrypsta nuo pagrindinės temos. Intonacija darosi ramesnė, kalbos sintaksė daugiau harmoninga, rišli ir tinkanti turiniui. Atsiranda ir daugiau pertraukų tarp sakinių. Pamažu dingsta ir nemažai vardų bei datų. Galime sakyti, nusiraminti (ir anksčiau minėtos depresijos) buvo na jo rankos ir jo kalba.

Atrodo, kad manijos diagnozė lengvai nustatyti. Tai tiesa. Bet yra psichinių ligų atvejų, surištų su organiniais sindromais ar charakterio sutrikimu, kur žmogaus kalbos simptomas yra gal ir aiškus, bet reikia jį mokėti suprasti ir žinoti, kur ir kaip jį klasifikuoti. Sakykim, ateina pas mus asmuo 55 metų amžiaus, kuris sunkiai ištaria ir supranta kalbą, daro klaidų skaityme ir rašyme, pamiršta žodžius ir rodo logoclonijos (mikčiojimo) ženklus. Šie kalbiniai bruožai mums turėtų nurodyti Alzheimerio ligos (pre-senile dementia) galimybę. Ir jei prie šių kalbinių simptomų jis dar rodo echolalijos ženklus, tai mūsų diagnozė jau keistūsi į Picko ligą. Jeigu kitas mūsų pažįstamas, būdamas senesnio amžiaus, be visokių afazinių trukdymų, dar per daug kalba, sunkiai prisimena vardus ir maišo žodžius, tai mes jau žvelgiame į smegenų arteriosclerozės galimybę. Ir jeigu jam parodžius pinigų, paklausim "kas tai?" jis atsako "ne mano", ar, rodydami į kaklaraištį, gauname atsakymą "tai jūsų", mes jau pradėdame atpažinti dementia senilis sferą.

Dabar žvilgtterėkim į pačią jaunąją kartą. Sutinkame vaiką apie 4 metų amžiaus, kuris labai mažai kalba. Sakiniai atrodo kaip papūgos kartojami žodžiai, kuriuos tas vaikas buvo anksčiau kažin kur girdėjęs. Save vadina trečiu asmeniu, o žmogų, su kuriuo jis kalba, vadina pirmu asmeniu. Mūsų diagnozė greičiausiai skambės vaikystės šizofrenija.

Neurozėje ir charakterio patologijoje galime irgi vartoti žmogaus kalbą, kaip diagnostinį instrumentą. Sakykim, sutinkame moterį, kurios kalba rodo daug subjektyvių būdvardžių, aprašančių jos reaguojimą į įvykius, o ne aprašymą pačių įvykių. Dažnai ji patraukia mūsų dėmesį su įvardžiu "aš". Daug girdime aukščiausio laipsnio būdvardžių, cliché išsireiškimų ir net psichiatrinį žargoną. Ji atrodo paskendusį norėjimo, patikimo, geidimo, mylėjimo ir nekentimo veiksmožodžiuose. Ji yra ar per jautri, liūdna, gaudi, nepatenkinta, iširdusi. Ji visa tai išreiškia predikato būdvardžių pavidale. Jos kalbos tonas yra dramatiškas. Visa tai mums reiškia, kad ši pacientė turi histerinio charakterio bruožus (papuolė į histerinę, pathognomišką reakciją). Jeigu ši mūsų pacientė tegali tik patylomis kalbėti, nesant organiniam susirgimui, tai jau matome gerą histerinės afonijos pavyzdį.

Dabar paimkime žmogų, kuris tik netiesioginiai išreiškia savo jausmus. Jis jaučiasi nekenčiamas, jis jaučiasi mylimas, ne taip kaip histerinis charakteris, kuris tiesioginiuose sakiniuose išreiškia šiuos jausmus: "aš myliu" ar "aš nekenčiu". Jo jausmų analizė užima aktyvaus jausmų patyrimo vietą. Galime pasakyti, kad jo galvosena ir pati kalba užvaduoja pačius jausmus, surištus su realybe. Jis vartoja veiksmožodžius, kurie eina kartu su galvojimu, supratimu, žinojimu, prileidimu ar nutarimu. Su šiais išsireiškimais jis lyg laiko distanciją tarp savęs ir bet kokio grynai jausminio pergyvenimo. Net ir daiktavardžiai yra daugiau protiniai abstraktai negu jausmai ar objektai. Jo sakinių struktūra yra komplikauta, bet jis juos ištaria rūpestingai, tuo norėdamas patraukti į save dėmesį ir visiem patikti. Su šiuo kalbiniu metodu jis patenkina sa-

vo išdidumą ir pasirodymą. Jis nori viską išaiškinti, ir jam sunku keisti temą, jos neišgvildenus. Jis yra kritiškas, jo sakiniai yra turtingi tvirtinimais, įrodymais, palyginimais, paneigimais ir įžanginėmis pastabomis. Būdvardžiai irrieveiksmiai eina dažniausiai su jų antagonizmais: geras-blogas, visuomet-niekada, čia-ten, tada-dabar, vakar-šiandien, viskas-niekas. Jis ryškina savo kalbą ir su per dideliu sąjungos žodelių naudojimu. Kartais mes jį girdime kartojant net tuos pačius žodžius. Dažniausiai jis baigia savo sakinius su klausimu "ar ne?" ir "žinai!" (anglų kalboje gerai girdėtas "you know"). Kartais jis prisipažįsta nežinąs kodėl jis tai daro. Šiuo atveju matome pasaulišką konfliktą, apie kuriuos jis nori ar nenori žinoti. Jis yra tuo pačiu metu traukiamas prie gėrio ir blogio, meilės ir neapykantos, drąsos ir nedrąsos, vyriškumo ir moteriškumo, subrendimo ir vaikiškumo, normalumo ir nenormalumo, purvo ir švaros, tėvo ir motinos. Psichoterapisto uždavinys būtų paversti šią "nežinojamą" į "žinojamą". Tai atlikdami, matytumėm, kaip jo "ar ne" pradės pamažu dingti. Bet grįžkim prie mūsų diagnozės. Šitas pacientas dar mums skundžiasi, kad jis negali atsikratyti kai kurių minčių, kurios jam atrodo esančios nesąmonė. Iš šių simptomų mes jį diagnozuotumėm kaip turintį apsidėmimą — prievartos neurozę ("obsessive compulsive"). Šia proga reikėtų prisiminti, kad mes visi turime brucų, kurie yra histeriniai, apsidėmimo ar net neurozės, bet jie nepasiekia pataloginio laipsnio, nes mūsų jausminis ir protinis gyvenimas išlaiko asmeniškai priimtina pusiausvyrą savyje ir su savo aplinka. Neturint šios pusiausvyros, bet koks aštrus konfliktas ar nelaimė gali mus greitai pasukti į pataloginę reakciją.

Kalba — vaistas susirgime

Ligi šiol nagrinėjome kalbos reikšmę diagnostikoje bei sekime pačios psichinės ligos. Dabar pažvelkime į visai naują kalbos reikšmę, kuri šio autoriaus buvo įvesta į moderniąją psichiatriją. Tai yra žmogaus kalbos panaudojimą kaip naują ir aktyves-

nį "medikamentą" psichinių ligų gydyme. Čia turi būti sąlyga, kad šiame gydyme psichotropiniai ar kiti vaistai nebūtų naudojami tokiais dozomis, kad jie trukdytų ar temdytų žmogaus protines funkcijas.

Prieš pradėdami svarstyti, įdomumo ir tikslingumo dėlei žvilgtelėkime į kalbinį sindromą, taip vadinamą afaziją. Tai yra žmogaus kalbos sutrikimas, surištas su smegenų organiniu sužalojimu: sužeidimu, kraujavimu (hemorrhage), blokavimu (trombozė, embolizmas), kartais su ligomis: encefalitu, meningitu ir multiple skleroze. Šitos žmogaus kalbos suirimas pasireiškia įvairiuose pavidaluose, kaip tai nomija (negalėjimas vartoti vardų), agrafija (praradimas galėjimo rašyti), aleksija (praradimas galėjimo skaityti), agramafazija (sutrikusi sintaksė) ir t. t. Prisiminkime lingvisto Roman Jakobsono teoriją, kuri aiškina, kad afazija yra savotiška veidrodinė kalbos regresija. Tuo būdu kalbinė struktūra, išmokta vėliausiai, dingsta pirmoje vietoje, o išmokta anksčiau pasilieka ilgiau. Taigi, jeigu žmogus kalbėjo pradžioje lietuviškai, o paskui tik išmoko angliškai, tai jo anglų kalba dingtų pirma, o lietuvių kalba paliktų tolimesniam vartojimui. Žinoma, tas viskas priklausys nuo smegenų sužeidimo laipsnio. Šios hipotezės svarbumas glūdi tame, kad žinojimas daugiau negu vienos kalbos yra naudinga ne tik iš kultūrinės, bet ir iš psichiatrinės pusės.

Taip pat yra pastebėta, kad asmuo su dysarthria spasmodica gali mikčioti vienoje, o normaliai kalbėti kitoje, svetimoje kalboje. Jeigu žmogus turi savo repertuare tik vieną kalbą ir ji yra sužalota ar beveik dingusi, tai negaiškime laiko, bet pradėkime jį mokytį naują kalbą. Neužmirškime, kad mikčiojimas irgi yra artimai surištas su žmogaus jausminiu gyvenimu. Naujoji kalba neturėtų stiprių ryšių su jausmų pasauliu (baimės, gėdos, pykčio), todėl nebūtų rimtos priežasties ir mikčiojimui. Naujoji kalba lyg ramina ir lengvina jausmų išreiškimą. Pamažu pirmoji kalba turėtų perimti šios naujos kalbos rodomą ramumą ir savęs pasitikėjimą.

Panašiai šią mūsų hipotezę galime vartoti fobijos ir baimės (anxiety) neurozėse. Fobijoje dažnai galime pakeisti fobijos "ap-

sėstus" vardus, kurie yra paciento sunkiai ištariami, kitais. Katės vardą išverskime į "un chat" ir pamatysime, kad pacientas galės šita, su nenormalia baime surištą žodį aiškiai ištarti. Baimės neurozėje (anxiety neurosis) žmogui galime irgi kalbiniai padėti. Žinome, kad jis yra stipriai palinkęs į regresiją, kuri siekia vaikystės dienas, kuriose gimė ir dabar jį kamuoja neaiški baimė. Mums yra gera proga permokyti jo kalbos vartojimą. Jis stengiasi nevartoti įvardžio "aš", tuo bėgdamas nuo savo jausmų ir minčių atsakingumo. Pradėkime jį mokyti tiesiogines išsireiškimus su "aš" struktūra, o ne "kas nors" ar "Kažkas", ir pamatysime jo elgesio pasikeitimą.

Prisiminkime pacientą su apsidėmimo-prievartos ("obsessive compulsive") neuroze, kuriam buvo sunku išreikšti savo jausmus. Pamokykime jį iš svetimos kalbos parinktų jausminių sakinių ir su jų ištartimu parodykime, kad pasaulis nesugrius, kai jis savo jausmus jais išreikš. Kaip lengva ir romantiška yra ištarti "Je vous aime", kai tuo tarpu kartais sunku lietuviai vyrui ar moteriai, po poros vedybinio gyvenimo metų ištarti savo kalboje "aš tave myliu". Ir kaip lengva keiktis svetimoje kalboje! Psichoanalistai, turį šitokią apsidėmimo-prievartos kamuojamą pacientą, gali irgi vartoti paciento vartojamas svetimas kalbas ne tik palengvinimui jo "free associations", bet ir apėjimui jo psichinio apsigynimo mechanizmų. Mūsų manymu, žmogus kalbėdamas daugiau negu viena kalba per psichoanalizę pereis greičiau negu naudodamas tik vieną gimtinę kalbą. Čia turime vėl prisiminti, kad mūsų charakteris ("ego") ir gimtinė kalba yra labai artimai surišti. Tuo būdu yra lengviau mūsų "ego" paliesti su netokia artima ir neprasimančia kalba. Keista, kad ir Freudas atrodo to nebuvo pastebėjęs ar tik pamiršo mums palikti.

Su mūsų diskutuojama hipoteze šiuo momentu Lafayette Psichiatrinėje klinikoje (Detroit) vyksta svarbus kalbinis eksperimentas, kuris yra su susidomėjimu sekamas ne tik Amerikoje, bet ir Vagarų Europoje. Tai yra bandymas išmokyti chroninės šizofrenijos pacientus naują ir jiems svetimą kalbą (vokiečių) ir tuo būdu gražinti juos į jų prarastą realybę. Apie tai bus rašoma at-

skirame straipsnyje. Paminėkime čia tik porą pagrindinių minčių. Šizofrenijoje žmogaus kalba rodo ypatingą, nors ir dalinę, regresiją, jo vaikystės pradžią (1-2 metus). Ji yra pilna neologizmų, kilusių iš dereistinės galvosenos; paralogijos ir briaustinių asociacijų. Intonacija yra arba neutrali arba gyva. Sintaksė, pasirodo, ir vėl išnyksta. Tačiau galime šizofreno mintis sekti net su visais šiais kalbiniais nenormalumais. Prisimindami, kad šizofrenijos paciento kalba demonstruoja grįžimą į vaikystės periodą, į tą laiką, kada žmogus tik pradėjo vartoti kalbą, galime jam pagelbėti, išmokydami jį svetimos kalbos. Senoji kalba yra perpildyta per daug konfliktų, vargų ir gilių kančių. Su nauja kalba mes jam padėsime susikurti antrą aplinką (fizinę ir socialinę), kuri nebus jau tokia grasinanti kaip pirmoji. Naujoji kalba gražins jam ir ramesnę laiką, vietovės ir savo asmenybės orientaciją. Pačių tarpžmoniškų pasikalbėjimų jam nebus ko bijoti ir nuo jų bėgti. Pamažu, kaip ir kituose minėtuose atvejuose, šita naujoji kalbinė aplinka ištrauks jį iš senosios, daug baimės, perpildytų jausmų (cathexes aplinkos) ir padės jam rasti psichinę pusiausvyrą. Jeigu mūsų pacientas jau kalba daugiau negu viena kalba, tai jo prognozė grįžimui į realybę yra geresnė.

Išvados

Iš šių pastabų matome; kad žmogus gali pasinaudoti savo kalba ne tik mintims pasidalinti, bet ir psichiatrinėje diagnozėje ir prognozėje. Svarbiausia, pati žmogaus kalba yra savo rūšies medikamentas, su kurio pagalba galime žmogų iš psichinės ligos ištraukti ir jį gražinti į jam saugesnę realistikumą. Iš mūsų pastebėjimų matėme, kad šitas kalbinis vaistas nėra tai, ką psichoanalistai vadina "interpretacija", ar ką psichiatrai ir psichologai vadina "psichoterapija". Šiuo atveju, žmogaus kalba nėra tik įrankis psichoterapinėm funkcijom, bet ji pati turi savotišką ir nepriklausomą gydymo ypatybę, kuri stovi kaip stiprus tiltas sugrįžimui į psichinę sveikatą. Turime pabrėžti, kad, kaip ir bet kokie cheminiai vaistai, ir šitas kalbinis vaistas netinka, šiuo momentu visom psichinėm ligom. Bet neužmirškime,

kad kalba yra keista dovana žmonijai, apie kurią mes dar mažai žinome.. Ateitis, mūsų manymu, turi mums dar daug netikėtumų.

SUMMARY

Human language, its content and its grammatical form, has been a focal point of interest for many centuries. It has and is serving psychiatry in the practice of diagnosis, prognosis and in the observation of dynamics of mental disorders. This article reflects upon these thoughts and further emphasizes that one should pay even more attention to the areas of psychiatric treatment, where language could serve more intensively and profitably to both, the psychiatrist and the patient. Most significantly, the human language itself can be used to treat mental disorders in a new and different manner. Here, the language becomes an independent and unique medication and a bridge back to mental health and to the lost reality.

Dr. Anatolijus C. Matulis

Bibliografija

- Cancero, R. Ed. "Schizophrenic Syndrome", Annual Review, 1972, 31-194; 1973, 89-114.
- Glauber, P. "Speech Characteristics of Psychoneurotic Patients", Journal of Speech Disorders, 9 (1944), 18-30.
- Kasanin, J. S., Ed. "Language and Thought, in Schizophrenia", Univ. of Calif., 1954.
- Lorenz, M. "Language as Expressive Behavior", Archives of Neurology and Psychiatry, Vol. 70, No. 3 (September, 1953), 277-284; "Expressive Behavior and Language Patterns", Psychiatry, Vol. XVIII, No. 4 (November, 1955), 353-366.
- Newman S. and Mather V. G., "Analysis of Spoken Language of Patients with Affective Disorders", Amer. J. of Psychiatry, Vol. 94 (January, 1938), 913-942.
- Sharpe, E. "Psycho-physical Problems Revealed in Language: An Examination of Metaphor", Collected Papers on Psychoanalysis, London (1950), 155-169.
- Vetter, H. J., Ed. "Language Behavior in Schizophrenia", Springfield, Ill. (n. d.)

Dr. ANATOLIJUS C. MATULIS, associate professor, the University of Wisconsin-Green Bay, šiuo metu veda tyrinėjimus Lafayette psichiatrinėje klinikoje, Detroit. Jis yra baigęs modernių kalbų ir literatūros mokslus, išgijęs daktarą Michigan State University, tęsė studijas psichologijoje ir psichianalizėje. 1974 m. pradėjo savo eksperimentus psichiatrijoje ir surado naują chroninės šizofrenijos gydymo metodą. 1976 m. jis grįžo į universitetą modernios psicholingvistinės akademinės šakos įkūrimui. Jis yra daugelio mokslinių ir tarptautinės kultūros klausimais straipsnių autorius. Jis yra parašęs plačią studiją - knygą "Lithuanian Culture in modern German prose literature" (Purdue University, 1966) ir poezijos leidinį "Patterns in time: a voyage".

Copyright (C) 1975 dr. Anatole C. Matulis. All rights reserved. No part of this article may be copied or reproduced without the express written permission of dr. Anatole C. Matulis.

MEDICINOS ISTORIJA "A LA RUSSE"

Dr. Rimvydas Sidrys

Vakarai, susidūrę su rusų teigimais, kad jie viską pasaulyje išrado, nukėlė jų "išradimus" į humoro sferą. Štai beisbolo žaidimą išrado neva rusai. Rusai taip pat išrado pirmąjį lėktuvą, elektrą, telefoną, radiją ir t. t. Ko laisvasis pasaulis dar neįsisąmonino, tai — kad visą moderniąją mediciną irgi išrado rusai. Išrado ir išvystė patys vieni, be jokios kitų tautų pagalbos.

Nesąmonė? Bent toks jau įspūdis susidaro skaitant Sovietų Sąjungoje išleistas medicinos knygas.

Skaitant lietuviškus medicinos vadovėlius, kyla visa eilė jausmų: pasididžiavimas, kad lietuviai sukūrė savo išsamią medicinišką literatūrą, išdirbo grynai lietuvišką mediciną bei anatomijos vardyną. Taip pat kyla ir gailėtis, kad ši vertinga mokslinė literatūra yra apgadinta prievarta primestais rusiškais taršalais.

Visiems yra gerai žinomas faktas, kad Stalino eroje nei vienas laikraštis ar knyga neišeidavo iš spaustuvės be jo pagarbinimo. Ir tai nesvarbu, ar būtų liaupsinami partijos nuopelnai ateizmo ugdyje, ar knyga liestų veislinių bulių auginimą. Mediciniškoms knygoms išimties irgi nebuvo: Stalino vardas turėjo būti pagarbintas. Pavyzdžiui, 1947 m. Vilniaus universitetas išleidžia prof. B. Zacharino "Operacinės chirurgijos ir topografinės anatomijos paskaitas". Įžangoje autorius cituoja: "Neturėsime mes kadrų, šlubuosime abiem kojom — iš dr. Stalino kalbos". Mauro pareiga atlikta, nusilenkta Alachui, ir likusioji knygos dalis jau gali būti pašvęsta tik medicinai. Taip būdavo senaisiais "asmens kulto" sistemos laikais. Kaip yra dabar? Asmens kultą dabar pakeitė rusicizmo kultas, ir jis varomas daug intensyviau negu Stalino laikais. Tikslųjų mokslų vadovėliai mirgėte mirga rusiškais vardais. Susidaro įspūdis, kad medicinos knygų autoriai yra priversti išpildyti rusifikacijos planą knygos puslapiuose.

Kaip kitaip paaiškinti tokius "mediciniškos informacijos perlus" kaip pvz.: — A. Berdiajevo (1956), K. Zeidelio (1959) ir kai

kurių kitų tyrinėtojų nuomone, neuždegiminiai, distrofiniai, sąnarių susirgimai vadinami artrozėmis" ("Vidaus ligų propedeutika" 1971. M. Marcinkevičius, K. Krikštopaitis, K. Noreikaitė, pusl. 540).

"Pagal G. Lange toks ūminis kraujagyslių funkcijos nepakankumas vadinamas kolapsu" (Ibid pusl. 37).

"Antrasis sąmonės sutrikimo laipsnis vadinamas stuporu" (M. Černoruckis) (Ibid pusl. 36).

"Pasak A. Korovino, apytikriai žmogaus riebumą galima įvertinti, suimant odą žasto srityje" (Ibid pusl. 526).

O visažiniai rusų daktarai, ką mes be jūsų darytume! Be jūsų mes ir perkusijos nemokėtume. Lietuviškame vadovėlyje siūloma vartoti tiesioginę perskusiją Obraczco būdu arba braukomąją perkusiją Kravcovo būdu. Giliosios perkusijos išradėjas ir mokytojas gi esąs A. Šelagurovas (Ibid pusl. 49 ir 50). Norint išmatuoti sąnarių paslankumą, turime imti kampmatį, bet ne bet koki, o Sklifosovskio kampmatį (Ibid pusl. 60).

Arba, sakykim, tiriame inkstų funkciją ir liepiame ligoniui surinkti paros šlapimą. Štai, visai to nežinodami, mes ėmėm ir padarėm Zimnickio tyrimą (Ibid pusl. 362). Draugas Zimnickis, atrodo, specializuoja lengvai pasiekiamuose išradimuose. "Vidaus ligų propedeutikos" autorius (405 puslapyje) skilvio sultims tirti rekomenduoja Zimnickio buljoną: 400 gm. mėsos išvirti viename litre vandens.

Arba štai hematologija. Kokia tai plati dirva rusofilinei misijai. Pasekim, kaip tarybiniam pacientui tiriamas kraujas. Eritrocitus jam skaičiuoja ant Gorjajevo tinklelio, leukocitus — ant Predtečenskio tinklelio. Kraujo tepinėlis dažomas ne Gimzos, bet Romanovskio — Gimzos dažais. Eritrocitų nusėdimo greitis nustatomas klasiška, viso pasaulio dviejų generacijų studentams žinoma pipete — tikrai Tarybų Sąjungoje ji yra Pančenkovo aparatas.

Toliau tenka tirti kraujo krešėjimo truk-

mę. Savaiame aišku, čia vartojamas Sitkovskio-Jegerovo metodas (Ibid pusl. 473). Tai tas pats klasiškas metodas, kurį vartoja ir dauguma vakarietišku laborantų, tik jie, ignorantai, nežino, kam turi už tai dėkoti!

Sakykim, kad mūsų hipotetiniam ligoniui reikia daryti kaulo čiulpų tyrimą. Čia irgi išryškėja Vakarų medicinos atsilikimas. "Kaulų čiulpų tyrimą pradėjo plačiai taikyti klinikoje M. Arinkinas. Jis pirmasis pasiūlė krūtinkaulio punkciją Biro adata su mandrenu... Šiuo metu klinikose dažniausiai naudojama I. Kasirskio adata" (Ibid pusl. 471).

Įdomu, kaip dažnai per dieną pasaulyje matuojamas kraujo spaudimas. Tur būt, milijonus sykių. Aišku, kaip gali rusas palikti tokios progos neišnaudojęs. Štai ką rašo ta tema lietuviškas vadovas: "Nūdienis arterinio kraujospūdžio matavimo principas yra aprašytas N. Korotkovo 1905 metais" (Ibid pusl. 173). Iš tolimesnio teksto sužinome, kad sfigmomanometro garsai yra Korotkovo fazės. Taip pat sužinome, kad epideminis hepatitas yra Botkino liga, reumatinis poliartritas — Sokolskio — Bujo liga ir dar daug panašių pavyzdžių. Bet jau tur būt gana.

Kai kurių sindromų terminologija, atžymėta atradėjų vardais, yra taip išsigyvenusi medicinoj, kad net ir rusams pritrūksta drąsos juos bandyti išvietinti. Ką tokiu atveju rusas daro? Ogi priskiria prie tų mokslininkų vardų po rusišką politruką. Taip atsiranda tokie tragikomiški hibridai kaip kad pavyzdžiui: "Toločinovo-Rože liga (skilvelių pertvaros defektas), Botkino-Erbo (auskultacijos) taškas, Demuazo-Sokolovo linija (pleuros eksudato konfigūracija), Končalovskio Rumpel-Leede sindromas (kraujosruvos prie stazės), Zimnickio-Flinto užesys (presistolinis širdies užesys). O adipozogenitalinis sindromas, tikėsit ar ne, pasidaro Icenkos-Kušingo liga.

Toks besaikis rusų liaupsinimas pasidaro per daug įkyrus ir norisi mesti knygą į šalį. Bet tada vėl susimąstai. Gal po priedanga yra kita, mums nesuprantama prasmė. Ilgai laisvėje gyvendami, mes užmiršome, kaip reikia skaityti tarp eilučių. Skaitant knygas iš anapus, tą meną vėl reikia prisiminti. Pavergtieji jėga verčiami rusą garbinti, bet tą daro su pašaipiu perdėjimu. Leidžia rusams

iškilingu tonu mokyti pavergtąjį lietuvi gydytoją, jog vanduo yra šlapias, o primityvus ruso intelektas nesusivokia, kad iš jo juokiamasi. Pavergtojo rankose humoras gali pasidaryti aštriu ginklu.

Tokiomis akimis žiūrint, patys įkyriausi rusų adoracijos pavyzdžiai įgauna visai kitą prasmę. Štai. "Pasak E. Gelsteino, nutukimo profilaktikos pagrindą sudaro racionali mityba ir fizinės pratybos".

"Norint tapti vidaus ligų specialistu, reikia įdėti daug darbo, kaip nurodė S. Botkinas, išmokti įgytų žinių panaudojimo meno".

Peršasi mintis, kad politrukas autoriui nustatė tikslią kvotą, kiek sykių pagal puslapių skaičių, turi būti įdėtos rusiškos pavardės. Nelieta jokios abejonės, kad rusai priverstinai įdeda į tikslųjų mokslų knygas savo įtarpas, netgi išstisus puslapius.

"Vidaus ligų propedeutika" (11-18 pusl.) paduoda medicinos istorijos bruožus. Supažindina su Hipokratu, Galenu, Vesaliju ir t. t. iki perkusijos išradėjo Auenbrugero. Nuo čia staiga straipsnio stilius pasikeičia, medicinos istorija pavirsta į rusiško šovinizmo istoriją. Nuo Auenbrugero peršokama tiesiog į šitą sakinį: — "Prisimenant vidaus ligų dėstymą, reikia pabrėžti rusų hospitalinių mokyklų pirmenybę prieš Vokietijos ir Prancūzijos universitetus, kuriuose buvo apmokomi būsimieji gydytojai vidaus ligų teoriškai, be ryšio su klinikinėmis bazėmis. Ta prasme svarbiu įvykiu reikia laikyti nuolatinų ligoninių (hospitalių) atidarymą Petro I laikais (1706)".

Atkreipkite dėmesį į frazę "būsimieji gydytojai vidaus ligų", kuri įrodo, kad tekstas buvo nemokšos vertėjo pažodžiui versas iš rusų kalbos. (1)

Kaip suprasti tą "pranašesni" metodą. Tiesiog matosi, kaip rusas stengiasi nutraukti dėmesį nuo fakto, kad Rusija aukšto mokslo srity buvo labiausiai atsilikęs kraštas Europoje. Maskvos universitetas buvo įsteigtas 1755 m. (Vilniaus 1573 m.). Tarp kitko, 1842 m. rusai uždarė gražiai veikiančią Vilniaus universitetą ir jo visoj Europoj pragarsėjusią anatomijos muziejų perdavė tuo laiku steigiamai Kijevo medicinos akademijai. Tur būt norėjo, kad lietuviai sugrįžtų prie "pranašesnio" hospitalinio meto-

do.

Skaitom istoriją toliau: — “Jau 18 amžiu Rusijoje buvo žymių vidaus medicinos specialistų, pvz. S. Zybelinas (1730-1802) ir N. Maksimovičius-Ambodikas (1744-1812)” (14 pusl.). Jei jau rašai apie 18 amžiaus mediciną, teisybė reikalauja paminėti Hunter —pirmaįjį pato-anatomą, skiepijimo atradėją Jenner, skorbuto nugalėtoją Lind. Ne, rusams jie visai neegzistuoja. Lietuvis studentas privalo žinoti tik apie Zybeliną, kuris “stengėsi sieti terapiją su higiena”, ir Maksimovičių, kuris “parašė veikalus apie ligų pažinimą ir gydymą”.

Skaitome toliau: 19 amžiaus vidaus medicinos istorija ypač turtinga įvairiais pasiekimais, todėl apie juos tenka kiek plačiau pakalbėti”. Tikra teisybė, 19 amžiuje medicina susiformavo į tikslųjį mokslą. Tai buvo laikotarpis, kuriame dirbo Helmholtz, Virchow, Claude-Bernard, Pasteur, Lister, Semmelweis, Koch, Morton. Ką apie juos rašo “Vidaus ligų propedeutika”? Ogi nieko. Rusiškoj versioj jie neegzistuoja, jie ir jų moksliniai laimėjimai yra išbraukti iš istorijos. Vienintelis Claude-Bernard paminimas sekančiu sakiniu: “Fiziologinė vidaus medicinos kryptis (buvo) išvystyta I. Sečeno-vo, S. Botkino, iš dalies K. Bernardo, o ypač I. Pavlovo visame pasaulyje žinomų tyrimų”. Kiti rusų medicinos 19 a. “korifėjai”, kurie nustelbia Listerį ir Pasteurą, yra M. Mudrovas, G. Zacharinas ir A. Ostroumovas. Jų nuopelnai: M. Mudrovas “rekomendavo skirti individualų gydymą ir pabrėžė būtinumą sistemingai iširti visą lignonį”. G. Zacharinas “laikomas vadinamojo subjektyvaus lignonų tyrimo metodo tobulintoju”. A. Ostroumovas “vystė profilaktinę kryptį terapijoje”. Tai ir viskas, ką lietuvis studentas sužino apie 19 šimtmečio mediciną.

Pereinama į 20 šimtmečio mediciną. Laukiame, kad studentas bus supažindintas su Ehrlich, Reed, Wright, Roentgen, Curie, Banting-Best, Kendall, Domagh, Fleming, Waksman, Salk, Behring, Calmette, Pirquet —vardais, be kurių neįmanoma kalbėti apie modernią mediciną. Kuriuos iš jų pamintas anoniminis teksto autorius? Nei vieno! Pagal tą autorių, vieninteliai verti dėmesio 20 a. medicinos atstovai yra: V. Obrazcovas, N. Stražeska, M. Končalovskis, G.

Langas, M. Černoruckis, V. Vinogradovas ir A. Miasnikovas. Černoruckis patenka į šį sąrašą už tai, kad jis yra diagnostikos vadovėlio autorius, Vinogradovas vadovavo visąsąjunginei terapeutų draugijai. Kitų nuopelnai irgi panašūs.

Ar reikia dar daugiau įrodymų, kad toks “medicinos istorijos” tekstas yra dirbtinai prievartos būdu prikergtas prie šiaip jau, kitose knygos dalyse, moksliško teksto. Bet kad neliktų jokių abejonių, rusų politrukas pats pateikia dar ryškesnį įrodymą, kaip jis prievartauja mokslškų knygų autorius.

Štai atsiverskime A. Žiugždos “Vidaus ligos” (leidykla “Mintis” 1968). Čia irgi duodama medicinos istorija. Skyrelio pradžią cituoju pažodžiui: “Šiuolaikinė vidaus ligų medicinos teorija ir jos praktinio darbo formos susiformavo palaipsniui, vystant kai kurių užsienio ir daugelio tėvyninių mokslininkų bei gydytojų kūrybinį palikimą. Ypač dideli yra tėvyninių mokslininkų M. Mudrovo, G. Zacharjino, S. Botkino, A. Ostroumovo ir V. Obrazcovo nuopelnai”.

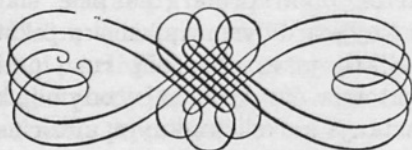
Aptaręs anksčiau minėtų mokslininkų “nuopelnus” anoniminis rusas Žiugždos lūpomis dar išvardija N. Stražeską, G. Langą, M. Končalovskį, A. Miasnikovą ir dar porą kitų. Tekstas beveik identiškas su Marcinkevičiaus tekstu. Štai pavyzdžiui Žiugždos tekstas: “M. Mudrovas (1776-1831) vienas iš pirmųjų pabrėžė, jog būtina gydyti ne ligą, o lignonį. Jis daug dėmesio skyrė individualiam kiekvieno lignonio tyrimui, išvystė sistemingo klinikinio galvojimo pagrindus, sukūrė profilaktinės krypties gydymojoje medicinoje pagrindus”.

O Marcinkevičiaus tekstas: “Mudrovas (1776-1831) — Zybelino mokinys pagrindė garsųjį teiginį, kad reikia gydyti ne ligą, bet lignonį. Jis rekomendavo skirti individualų gydymą ir pabrėžė būtinumą sistemingai iširti visą lignonį... Mudrovas laikomas profilaktinės krypties Rusijos medicinoje kūrėju”.(2)

Abiejuose tekstuose, ypač Žiugždos tekste, taip ir kyšo lietuviški žodžiai, bet rusiška sakinio struktūra. Susimąstai žmogus. kokiomis priemonėmis rusai spaudė lietuvius mokslininkus, priversdami juos savo kūrinius sugadinti. Net ir vokiškieji naciai savo didybės laikotarpyje nedrįso tikslųjų

mokslių prievartauti.

Neseniai šventėm spaudos atgavimo sukaktuves. Be reikalo. Spaudos draudimas tebesitęsia, ir dar daug brutalesne forma negu pereitime šimtmety.

„ŠLOVE“

„Garbingą ir šlovingą kelią Didžioje Tėvynėje karo metais nuėjo ir Raudonosios Armijos 16-osios lietuviškosios šaulių divizijos kariai medikai... Tiek divizijos karių, tiek ir medicinos personalo gretose susibūrė įvairūs mūsų daugianacionalinės šalies tautų atstovai: lietuviai, rusai, žydai, baltarusai, lenkai, ukrainiečiai ir k. Nenuilstamai dirbo divizijos politiniai darbuotojai. Jie įkvėpė mūsų karius dideliems žygdarbiams...“ ir t. t. ir t. t. — rašo Ch. Kibarskis „Sveikatos Apsaugoj“ 1975 m. gegužės mėn. („Medikų kovų keliai didžioje Tėvynėj karo metais“). Išvardinta apie 40 gydytojų, ėję tą „šlovingą kelią“. Keletas ryškesnių vardų tebesinaudoja „šlove“ ir šiandien.

- 1) V. Micelmacheris — (buvęs politinis komisaras) — Vilniaus Medicinos fakulteto profesorius;
- 2) Š. Ptašekas — IV-tos valdybos ligoninės vyriausias chirurgas;
- 3) S. Rabinovičius — Resp. Vilniaus miesto klinikinės ligoninės vaikų chirurginio skyriaus konsultantas;
- 4) G. Januškevičienė — Resp. Kauno klinikinės ligoninės vaikų skyriaus konsultantė;
- 5) Ch. Kibarskis (ir šio straipsnio autorius) — Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto profesorius;
- 6) Z. Januškevičius — akademikas, Kauno Medicinos instituto rektorius;
- 7) J. Štachelskis — Lenkijos liaudies Resp. Sveikatos ir socialinio aprūpinimo ministras;

8) J. Eišvydis — vyriausias farmacijos valdybos viršininkas;

9) V. Zavickaitė-Teperienė — Vilniaus miesto tarybinės klinikinės ligoninės gydytoja;

10) V. Vigelis — Resp. Šiaulių ligoninės gydytojas otorinolaringologas;

11) Ch. Teperis — nusipelnęs LTSR gydytojas, LTSR ASA Sanitorijos — epidemiologijos valdybos viršininkas;

12) M. Vytėnas — Vilniaus II ligoninės terapinės skyriaus vedėjas;

13) I. Dvinsonas — Kauno Medicinos instituto vyr. dėstytojas;

14) P. Gantovnikas — VRM hospitalinio terapinio skyriaus vedėjas;

15) A. Michališokas — Kauno Medicinos instituto vyr. dėstytojas;

16) V. Kuzminskas — docentas, Kauno Medicinos instituto prorektorius;

17) Z. Vitenšteinas — Kauno Medicinos instituto profesorius;

18) I. Glauberzonas — Resp. Psichoneurologinės ligoninės vyriausias gydytojas;

19) M. Šeinbergas — med. m. kand., LTSR SAM Epidemiologijos, mikrobiologijos ir higienos m. t. instituto vyr. mokslinis bendradarbis;

20) P. Lazutka — med. m. dr., LTSR SAM Eksperimentinės ir klinikinės medicinos m. t. instituto laboratorijos vadovas.

„Šlovingųjų“ gydytojų E. Kušnerio, I. Štachelskos, V. Dzidorovičiaus, M. Janove, M. Sobolio, M. Robinzono, T. Buchomano, V. Zavelevičiaus, M. Leizerausko, S. Labenskio, T. Leketos, A. Michališoko, F. Jurkėno, I. Rubinšteino ir k. karjeros pakopos nepaminėtos. Be šių išvardintų, keletas žuvo pergalingose kovose.

„Su pagarba ir dėkingumu divizijos medikai“ — rašo Ch. Kibarskis — „prisimena Lietuviškosios divizijos vadovybę — generolą majorą F. Žemaitį, generolą majorą V. Karvelį, generolą majorą A. Urbšą ir generolą majorą J. Macijauską (pavaduotoją politiniams reikalams), kurie nuolat rūpinosi divizijos medicinos darbuotojais ir kuo galėdami jiems padėdavo. Ypatingos medikų meilės ir pagarbos nusipelnė generolas majoras V. Karvelis“.

Komentarai nereikalingi.

Gydytojas

LIETUVIAI MOKSLININKAI IR JŲ DARBAI

MOKSLINIAI STRAIPSNIAI TARPTAUTINĖJ LITERATŪROJ

(surinko dr. M. Vyantas)

Arštikaitis, M.M.D. "Looking Over Infant's Overlooked Eye Problems" (The Canadian Family Physician — May, 1975).

Bakutis, Alice R., PhD, "Assessing the anesthesia patient" (American Association of Nurse Anesthetists, Vol. 43, No. 3, p. p. 255-268, 1975).

Bertulis, Algis ir k. "Contact Lenses for Animals Used in Vision Research", (Vision Res. Vol. 15, p. p. 441-442, 1975).

Butkus, Antanas, ir k. "Changes in Erythrocyte Lipid Composition and Osmotic Fragility in Dogs Fed an Atherogenic Diet", (Artery, 1(1). 46-62, 1974).

Danilevičius, Zenonas, M. D. "Stehbens hypothesis Revisited" (JAMA, Vol. 1234, No. 5, 1975).

Danilevičius Zenonas, M. D. "When is Tonsillectomy Indicated?" (JAMA, Vol. 233, No. 3, p. p. 273-274, 1975).

Danilevičius, Zenonas, M. D. "Old Culprits Blamed for New Crimes", (JAMA, Vol. 234, No. 6, p. p. 631-2, 1975).

Gaidulis, Laima ir k., "The Detection of Cross-Reacting Material for Alpha-Antitrypsin in Liver Extracts by Acid-Starch Electrophoresis", American Review of Respiration Disease, Vol. 112 p. p. 137-140, 1975).

Gaižutis, Marie ir k., "Renal Clearance of Human and Rat Albumins in the Rat (38666)", (Proceedings of the Society for Experimental Biology and Medicine, Vol. 148, p. p. 947-952, 1975).

Gedgaudes, R. K. ir k., "DNA Synthesis in Fast-and Slow-growing C57BL Ascites, (Cancer Research, Vol. 34, p. p. 2580-2584, 1974).

Gwazdauskas, F .C. ir k. "Thermal Chan-

Skyrių veda dr. Z. DANILEVIČIUS

ges of the Bovine Uterus Following Administration of Estradiol-17B 1, 1" (Journal of Animal Science, Vol. 39, No. 1, p. p. 87-92, 1974).

Yakaitis, Ronald, W.M.D. ir k. "Effects of Intraoperative Peep on Postoperative Arterial Oxygenation", (Anesthesia and Analgesia... Current Researches Vo. 54, No. 4, p. p. 427-432, 1975 m.).

Jankus, A., F.R.A.C.P. "Inflammatory Changes in the Cardiac Conducting System in Sudden Infant Death Syndrome", (Med. J. Aust., 1975, 1:594-595).

Jovaišas, AL. V. med. stud. ir k., "Perceived Sources of Stress Among First-Year Medical Students", (Journal of Medical Education, Vol. 50, 1975).

Juras, Danutė, S ir k., "In Vitro Regulation of the immune Response by Cyclic AMP and A Thymic Extract", (Immunological Communications", 4(2), 99-110, 1975).

Karuza, Šarūnas K., PhD ir k. "Experimental Studies on Human Health Effects of Air Pollutants", (The Archives of Environmental Health, Vol. 31 p. p. 373-390, 1975).

Kaulėnas, M. S. ir k., "Protein Synthesis by the Accessory Gland of Male House Cricket, Acheta domesticus", (Journal of Experimental Zoology, Vol. 193, No. 1, p. p. 21-36, 1975).

Kaulėnas, M. S. ir k. "Initiation factor distribution in xenopus laevis eggs" (The Journal of Experimental Zoology, Vol. 191, No. 2, p. p. 295-299, 1975).

Kaulėnas, M. S. ir k., "The Effect of B-Fat Body at the Transcriptional and Translational Levels" (Comp. Biochem. Physiol., Vol 51 B, p. p. 355-361, 1975).

Kliejūnas, J. T. ir k., "Continous Versus Limited Growth of Fungi" (Mycologia), Vol. LÉVII, No. 2 p. p. 362-366, 1975).

Kulvinskas, Claudius ir k., "Maturational Changes in the Fetal Glomerular Filtration Rate", (*American Journal of Obstetrics and Gynecology*, Vol. 122, No. 5, p. p. 601-606, 1975).

Kutkus, Arūnas, ir k., "A Balance Theory Interpretation of Dissonance" (*Physiological Review*, Vol. 82, No. 3, 169-183, 1975).

Kuzma, Joseph, F., M. D. ir k., "Cytologic Detection of Early Paget's Disease of Breast with Improved Cellular Collection Method", (*ACTA Cytologica*, Vol. 19, No. 3, 1975).

Liatukas, Elena L., D.M.D., D.D.S., M.S. ir k., "Scanning electron microscopy of enamel cracks after etching: An in vitro study", (*J. Prosthet. Dent.* Vol. 33, No. 5 p. p. 558-561, 1975).

Mazaitis, Anthony, J. ir k., "Electron Microscopy of Simian Virus 40 DNA Configuration under Denaturation Conditions", (*Journal of Virology*, Vol. 15 p. p. 585-598, 1975).

Pavilanis, Vytautas, ir k., "Le virus de la rubeole. I. Morphologie et proteines structurales", (*Canadian Journal of Microbiology*, Vol. 21, No. 5, p. p. 703-722, 1975).

Radvila, P., "Zur Tetanusprophylaxe bei Mensch und Tier nach einer Verletzung" (*Archiv fuer Experimentelle Veterinaermedizin*, Bd. 29, H. 3, 1975, S. 469-481).

Rodowskas, Christopher A. jr. PhD ir k., "Verbal Communications of Community Pharmacists", (*Medical Care*, Vol. 13, No. 6, p. p. 486-498, 1975).

Skucas, Jovitas, M. D. ir k., "The Routine Air-Contrast Examination of the Esophagus", (*Radiology*, Vol. 115, No. 2 p. p. 482-484, 1975).

Skucas, Jovitas, M.D. ir k. "New Grid Design for a Fluoroscopic Spot Film Device", (*Radiology*, Vol. 115, No. 3, p. p. 732-733, 1975).

Sziklas, John, J., M. D. ir k., "99 m. Tc-Polyphosphate Bone Imaging in Legg-Perthes Disease", (*Radiology*, Vol. 115, No. 2, p. p. 407-413, 1975).

Uzgis, E. E. ir k., "The Detection of Phytomitogen-Induced Changes in Human Lymphocyte Surfaces by Laser Doppler Spectroscopy", (*Journal of Immunological Methods*, 7, p. p. 337-346, 1975).

Vaitkevičius, V. K., M. D. ir k., "Comparison of Continuously infused 5-Fluorouracil with Bolus Injection in Treatment of Patients with Colorectal adenocarcinoma", (*Cancer*, Vol. 36, No. 1, p. p. 123-128, 1975).

Vaitūzis, Z. ir k., "Viral Polypeptide Composition of Japanese Encephalitis Virus-Infected Cell Membranes", (*Archives of Virology*, 47, p. p. 217-224, 1975).

Variakojis, Daina, M. D. ir k., "Papillary Clear Cell Carcinoma of the Thyroid Gland", (*Human Pathology*, Vol. 6, No. 3, p. p. 384-390, 1975).

Varnauskas, Edvardas, ir k. "A Computerized System for Optimal Filtering of Left Ventricular Pressure Data", (*Biochemical Engineering*, Vol. BME-22, No. 4, p. p. 287-292, 1975).

Vatsis, Kostas P ir k., "Ethanol and Drug Metabolism in Mouse Liver Microsomes Subsequent to lipid peroxidation-induced Destruction of Cytochrome P-450", (*Biochemical and Biophysical Research Communications*, Vol. 61, No. 1, p. p. 258-264, 1974).

Vedeckis, Wayne V. ir k. "Ecdysone Titters and Prothoracic Gland Activity during the Larval-Pupal Development of *Manduca sexta*", (*Developmental Biology*, 44, p. p. 46-53, 1975).

Wilkus, Robert J., M. D. ir k., "Methysergide in the Treatment of Narcolepsy", (*Arch. Neurol.* Vol. 32 p. p. 265-268, 1975).

Zdanius, K. A., "Binocular Ophthalmoscope Adopted for Otolaryngology", (*Journal of the Oto-Laryngological Society of Australia*, Vol. 3, No. 5, p. p. 682-685, 1974).

Zeikus, J. G. ir k. "Bacterial Methanogenesis: Acetate as a Methane Precursor in Pure Culture", (*Arch. Microbiol.* 104, 129-134, 1975).

Zeikus, J. G., "Comparative Ultrastructure of Methanogenic Bacteria", (*Canadian Journal of Microbiology*, Vol. 21, No. 1, p. p. 121-129, 1975).

ODONTOLOGIJOS SKYRIUS

Veda ROMUALDAS POVILAITIS, D.D.S.

BALTŪJŲ KRAUJO RUTULIUKŲ IR AUDINIŲ ANTIGENAI

Jurgis Gaučys, B.S.M.S.

Redakatoriaus pastaba: Šis straipsnis, parašytas jaunosios kartos mokslininko Jurgio Gaučio, dirbančio Cook County ligoninėje, gal būt nėra naudingas bendros praktikos odontologams, o daugiau tinka chirurgams bei medicinos gydytojams. Man atrodo, kad tai vis dėlto yra labai įdomus ir intriguojantis naujas dalykas medicinos srityje, todėl siūlau visiems pasiskaityti ir prašau man dovanoti, jeigu galvojate, kad odontologijos skyriuje šiam straipsniui ne vieta pasirodyti.

Romualdas Povilaitis, D.D.S.

Žmogaus baltųjų kraujo rutuliukų HL-A (Human Leucocyte Locus A) sistema susideda iš daugiaforminės antigenų sistemos. Ji yra ant branduolinių celių paviršiaus, neišskiriant daugumos audinių ir cirkuliuojančių celių, išskyrus raudonus kraujo rutuliukus. HL-A antigenai yra tipiški kiekvienam žmogaus audiniui ir yra vadinami įvairiais pavadinimais, pvz. histologiškai derinantys antigenai, transpalantacijos antigenai, audinių antigenai ir baltųjų kraujo rutuliukų antigenai. HL-A antigenai skiriasi nuo genų, esančių ant vienos poros autosominių chromosomų. Kiekvienas chromosomas turi du labai artimai surištus lokus (loci), kur vyksta celių mutacija. Yra pagrindo galvoti, kad kiekvienas HL-A turi tris ar daugiau struktūriškus genus, kiekvienas galintis egzistuoti keliose aleliškose formose. Kiekvieno geno produktai, ar genetiško loko produktai, suformuoja skirtingas "serijas". Tos serijos yra vadinamos: pirmoji LA serija, antroji FOUR serija, ir trečioji vėliausioji pavadinta AJ serija.

Baltųjų kraujo rutuliukų antigenai buvo pirmą kartą apibūdinti 1958 m. prancūzo Jean Dausset. Nauji atradimai gausiai didi-

no žinias, ir jau 1970 m. LA ir FOUR serijos buvo daugumos pasaulio mokslininkų pripažintos. Pirmoji tabelė rodo antigenų padalinimus - rūšis. "HL-A" pažymėjimas reiškia tarptautinį komiteto pripažinimą, o "W"-jeigu buvo pripažinti 1970 ir 1972 m. histocompatibility suvažiavimų arba kitokiais pažymėjimais, tarptautiniai nepripažintų. Šiuo laiku apie 90 antigeniškų grupių yra atpažistamos kaukazų žmonių baltuose kraujo rutuliukuose. Antigeniškų grupių sąrašas dar nėra baigtas, nes kitos tautybės (ne rasės) turi būti patikrintos, kad galima būtų nustatyti jų turimus antigenus.

Tabele Nr. 1

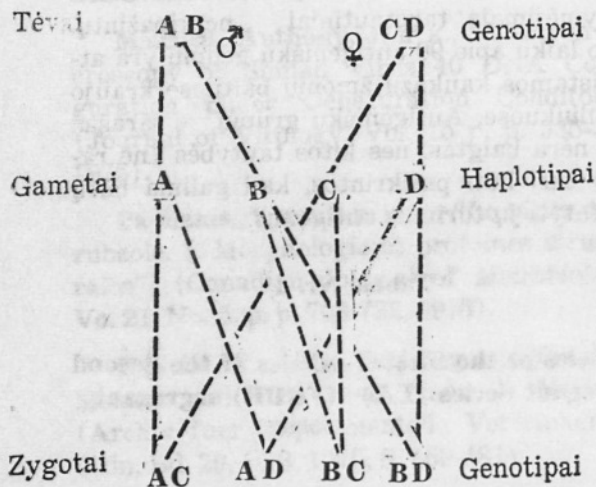
Alleles of the First Segregant Series (LA)	Alleles of the Second (FOUR) segregant Series
HL-A1	HL-A5
HL-A2	W-5
W-28	W-18
HL-A3	HL-A7
HL-A11	HL-A8
HL-A9.1 (W-23)	HL-A12
HL-A9.2 (W-24)	HL-A13
HL-A10.1 (W-25)	W-10
HL-A10.2 (W-26)	W-27
W-19.1 (W-29)	W-15
W-19.3 (W-30)	W-22
W-19.4 (W-31)	HL-A14
W-19.5 (W-32)	W-21
W-19.6	HL-A17
	W-16

From American Association of Blood Banks. Technical Methods and Procedures, 6th ed., 1974.

HL-A genai yra paveldimi kaip pusiau dominuojančios alelės. Pagal tik dviejų galių sujungtų lokų teoriją, žmogus gali turėti ne daugiau kaip keturis skirtingus HL-A antigenus, du iš pirmos serijos ir du iš antros serijos. Šeimose, kuriose nėra susimaišymo su kitom tautybėm, galima tikėtis rasti ne daugiau kaip keturias rūšis antigenų turinčius vaikus. Kiekvienas vaikas paveldi vieną chromosomą su dviem antigenais iš tėvo ar motinos. Ta iš tėvų paveldėta chromosomų kombinacija, vienas genas ar antigenas iš kiekvienos serijos yra vadinamas haplotipas. Taigi, kiekvienas žmogus turi du haplotipus — vieną iš kiekvieno tėvo. (Tabele Nr. 2).

Tabelė Nr. 2

HL-A paveldėjimo sistema

(Iš Kissmeyer-Nielsen In Transplantation Antigens. Chapter 6. 1972. A. P. Inc. New York.)

Serologiškoje srityje HL-A sistema yra tur būt komplikuočiausia genetiška sistema žmoguje ir labiausiai pabrėžia žmogaus biocheminį individualumą ir genetišką kontrolę specifinių žmogaus skirtumų. Šiuo laiku yra daugiau kaip 30 lengvai atpažįstamų, ryškiai skirtingų antigenų, kurie padaro HL-A sistemą gana komplikuočią, tuo labiau, kai įvairūs aleliniai antigenai vieno loko susimaišo su neribotu skaičiumi kitų lokų. Reikia pabrėžti, kad antigenai iš kelių grupių gali susimaišyti į vieną ar dvi skirtingas kryptis. Yra galimybė, kad antigenai, turį galimybę maišytis, yra mutacijos to pačio geno, ku-

ris išvysto mažą skirtumą iš bendros pagrindinės masės, o antikūniai, skirti veikti prieš tuos skirtumus, turi galimybę susijungti. Kiti pažymėtini reiškiniai, kurie HL-A sistemą komplikuoja, tai skirtumas baltųjų kraujo rutuliukų veikimo į kito žmogaus baltuosius kraujo rutuliukus, heterogenetiškumas kelių specialių antigenų, darant bandymus su skirtingu, bet specifiniu antiserumu ir kito — žmogaus tos pačios rūšies antigeniška rūšimi.

Technika ir metodai

Šiuo metu yra naudojamas didelis skaičius įvairių metodų HL-A antigenams surasti, pradedant baltųjų kraujo rutuliukų nusėdimu ir baigiant su radio-isotopais pažymėtais trombocitais. Ankstybose tyrinėjimo stadijose HL-A antigenams surasti baltųjų kraujo rutuliukų nusėdimas buvo labiausiai vartojamas metodas. Tas metodas buvo gana paprastas, susidedąs iš baltųjų kraujo rutuliukų (lymfocytų ir granulocytų) suspensijos ir monospecifinio antiserumo, abiejų inkubacijos ir nusėdimo. Pozityvūs daviniai reiškia, kad specifinis, atitinkamas HL-A antigenas susijungė su baltuoju kraujo rutuliuku. Šis tyrimas turėjo dvi blygybes: prastus pakartojimo rezultatus ir apgaulingus pozityvius rezultatus, nes ABO antikūniai tyrimo serume paveikia reakciją.

Šiuo metu dažniausiai vartojamas tyrimas yra išrastas Pauliaus Terasakio ir yra žinomas kaip mikrolymfocytotoxicity tyrimas. Šis tyrimas turi daug pagerinimų-pakeitimų. Šio tyrimo principas yra pagrįstas tuo, kad HL-A prieškūniai yra specifiniai nuodingi baltiesiems kraujo rutuliukams, kurie turi atitinkamą HL-A antigeną. Antigeno su prieškūniu reakcijoje celės skydas (membrane) yra sužalojamas. Tos sužalotos celės tada dažosi su "trypan blue" ar eosin Y", tada jas galima atskirti fizinės kontrastinės mikroskopijos pagalba.

Kiti tyrimai susideda iš microplatelet komplekto fixacijos ir maišytų baltųjų kraujo rutuliukų inkubacijos. Histologiškai derinantys tyrimai ar audinių skirstymas yra labai sunkūs, nes nėra gerai atskirtų, charakteringų, monospecifinių antiserumų. Šiuo laiku čia nėra komerciniai paruoštų,

standartinių antiserumų, todėl kiekviena laboratorija turi pasigaminti savo preparatus. Antiserumą galima gauti iš trijų šaltinių: 1. Moterų, gimdžiusių daugiau kaip vieną vaiką, kurios yra HL-A įskiepytos, nes vaikas turi skirtingus HL-A antigenus nuo tėvo, tokius, kurių neturi motina. 2. Pacientai, turėję kraujo transfūzijas ir yra įskiepyti HL-A antigenų, kurie buvo kraujo davusio žmogaus kraujuje. Šiuo atveju dažniausiai pasitaiko reakcijos po kraujo transfūzijų. Tokiu būdu pasidariusius antikūnius galima atskiesti ir padaryti monospecifiniai veikiančius. 3. Šavanorių imunizacija odos skiepijimo būdu arba po oda baltų kraujo rutiuliukų injekcijomis.

Transplantacija

HL-A antigenai svarbumo atžvilgiu yra antroji vietoj po ABO tipų organų transplantacijoj ir yra svarbūs ilguose trombocitų ir baltųjų kraujo rutiuliukų terapijose. Šie histologiškai derinantys antigenai užima svarbią rolę "savęs" ir "ne savęs" pažinime ir pašalinime somatiškų mutacijų bei virusų ar auglių pagamintų antigenų. HL-A antigenai žymiai pagelbsti audiniams iš kito žmogaus prigyti. Surinkti daviniai liudija, kad inkstų ir odos allograftai tarp ABO ir HL-A išlieka ilgiau gyvi ir yra sveikesni negu tie, kurių ABO ir HL-A tipai neatitinka. Transplantacija būna beveik visada akutiniai atmesta, jeigu HL-A tipai neatitinka. Šiems bendriems dėsniams yra aiškių išimčių. Kodėl kai kurie gerai sutaikyti kito žmogaus audiniai prastai veikia, o kiti, nesutaikyti, puikiai veikia? Atsakymas gali būti, kad daugelis aleliškų HL-A antigenų susijungia ir pasidaro gerai sutaikyti, todėl gerai veikia. HL-A sutaikymo netikslumai gali taip pat įvykti, jeigu vartojamas antiserumas yra silpnas ar su priemaišomis. Sutaikymas gali būti neužtektingas, jeigu tik į pirmus du lokus yra atkreipiamas dėmesys, o kiti dėl stokos — antiserumo apleidžiami. Prie kito žmogaus audinių transplantacijos pasisekimo galima priskaityti imunologiską toleranciją, skiepo prisitaikymą ar gavėjo nereagavimą. Tai gi šie aukščiau minėti mechanizmai, kartu su gavėjo paruošimu skiepo toleravimui ir taisyklingas HL-A sutaikymas, prisideda prie gero skiepo prigijimo ir veikimo.

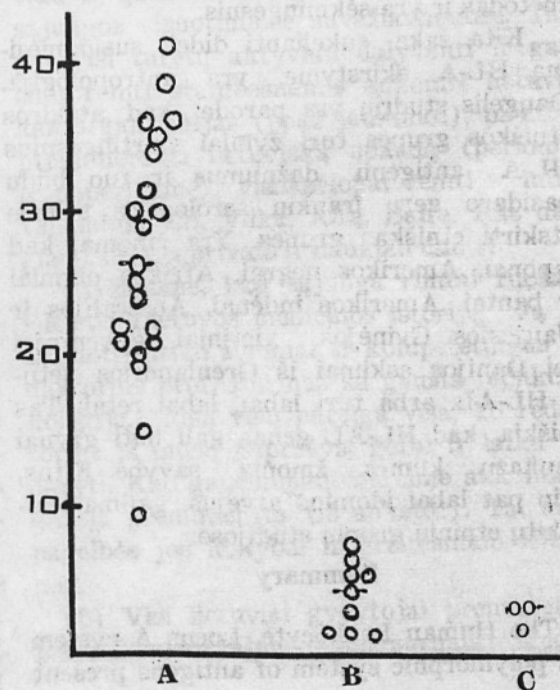
Kitos HL-A vartojimo galimybės

HL-A tyrimai yra, gal būt, naudingiausi kraujo rezervo stotyse. Kadangi trombocitai išlieka sveiki tris dienas su atitinkama priežiūra, trombocitų transfūzijos, trombocytopenic ar trombocytopeniškuose atvejuose yra pasidariusios daug daugiau naudingos. Žmonės, kurie gauna dažnas trombocitų transfūzijas, pasidaro jautrūs HL-A antigenams. Todėl reikia žiūrėti, kad tik HL-A tinkantys trombocitai būtų vartojami transfūzijose, pasiekti geriausi rezultatai ir išvengta sensitizacijos. Tą galima padaryti išsirenkant iš didelio atvejų skaičiaus arba imant iš HL-A nustatytų tos pačios šeimos narių. (Tabelė Nr. 3). Baltąsias kraujo celes, granulocytus, galima taip pat surūšiuoti ir perleisti (transfused) kitam žmogui su,

Tabelė Nr. 3

Transfūzijos reakcija į trombocitus nuo HL-A tokio pat šeimos nario (A), HL-A skirtingų šeimos narių (B), ir pasiskirų kraujo aukotojų (C)

Pastebėti trombocitų pakilimai priderinti prie vieno vieneto trombocitų vienam kvadratiniam metrui kūno paviršiaus vienos valandos laikotarpyje.

palyginti, gerais rezultatais. Naudojimas HL-A suvienodinto kraujo hemodialyzei gali sumažinti presensatizacijos atvejus prieš HL-A antigenus inkstų perkėlime. Dar vienas HL-A pritaikymas rišasi su audinių rūšimi ir kai kuriom ligom bei sąlygom. Tarp jau studijuotų ligų yra: Hodgins liga su W5 ir HL-A5, akutinė lymfocitinė leukemia su HL-A 12, multiple sclerocsis su HL-A3, psiorazė su W17 ir kitos specialios rūšys su chronišku glomerulonefritu, choriocarcinoma ir vyrų sterilumu. Ligi šiol daugumas gerai išaiškintų bendrumų tarp HL-A ir ligų liečia keturis serijų antigenus, tuo tarpu LA serijos, atrodo, yra retai paliečiamos. Tas parodo, kad ne visas haplotipas yra atsakingas ligos palinkimui, bet daugiau atsakingi keturi lokai ar kokie nors kiti lokai tampriau surišti su keturiais (FOUR) negu su LA. Kadangi HL-A yra nepaprastai daugiaforminė sistema, ją naudojant, galima tyrinėti tėviškumą ir kitokias mediciniškai juristines problemas. Vartojant dvi gerai pripažintas ir tarp savęs nesimaišančias skirtingas serijas, iš kurių kiekviena turi didelį skaičių alelišių faktorių, galimybė išskirti neteisingai apkaltintą vyrą yra daug geresnė, negu su dabar vartojama raudonųjų kraujo rutuliukų sistema. HL-A sistemos alelės yra, palyginus, nesikartojančios, todėl šis išskyrimo metodas ir yra sėkmingesnis.

Kita šaka, sukelianti didelį susidomėjimą HL-A skirstyme, yra antropologija. Daugelis studijų yra parodę, kad atskiros etniškos grupės turi žymiai skirtingesnius HL-A antigenų dažnumus ir tuo būdu pasidaro geru įrankiu serologijos srityje atskirti etniškas grupes. Yra žinoma, kad japonai, Amerikos negrai, Afrikos pigmiai ir bantai, Amerikos indėnai, Australijos ir Naujosios Gvinėjos vietiniai gyventojai bei Danijos eskimai iš Grenlandijos neturi HL-AL, arba turi labai, labai retai. Tas reiškia, kad HL-AL genas gali būti grynai kaukazų kilmės žmonių savybė. Kitus, taip pat labai įdomius atvejus, galima rasti kitų etninių grupių studijose.

Summary

The Human Leukocyte, Locus A system is a polymorphic system of antigens present

on cell surfaces of nucleated cells. They are considered representative of each individual's tissue antigens and are determined by genes on a single pair of autosomal chromosomes (C6). The HL-A region has 4 loci which give rise to a segregant series of antigens. These loci are : LA, FOUR, AJ and MLC. There are about 90 antigens from this region, 30 of which are from the first two series and commonly detected on most leukocytes. The HL-A genes are inherited as codominant alleles giving each person 4 different HL-A specificities in 2 haplotypes — one from each parent. The HL-A system is one of the most complex genetic systems in man due to its extreme heterogeneity and polymorphism. This makes accurate tissue typing difficult. Methods used are leukoagglutination, mixed lymphocyte culture and, most commonly, the lymphocytotoxicity test. HL-A is a marker of histocompatibility and therefore of utmost importance to successful transplantation, platelet and granulocyte therapy. Much of this work is made difficult by the scarcity of monospecific typing sera. Other areas in which HL-A is used are anthropology, paternity testing, and as a marker of various disease states in man.

BIBLIOGRAFIJA

1. Amos, D. B. Transplantation Proceedings. Vol. VI, No. 4 (December), 1974.
2. Mittal, Kamal K. Canad. J. Med. Tech., 34:179, 1972.
3. Ahrons, S. and Kissmeyer-Nielsen, F. Dan. Med. Bull, 155, 259-262, 1968.
4. Kissmeyer-Nielsen, F., Olsen, S., Petersen, V. P. and Fjeldborg, O. Lancet 2:662, 1966.
5. Murphy, S., and Gardner, F. H. New Engl. J. Med. 283:1094, 1969.
6. Graw, R. G., Henerson, E. S., and Perry, S. Intern. Symp. of. S. N. R. S. On White Cell Transfusions. June 19, 1969.
7. Svejgaard, A., Jersild, C., Nielsen, L. Staub, and Bodmer W. F. Tissue Antigens 4:95-105, 1974.
8. Walford, Roy L., Waters, Harold, and Smith, George S. Federation Proceedings No. 2. Vol. 29, No. 6, November - December, 1070.

VEIKLA

PLGS-ALGS vadovybei beisikeičiant

Praeitame "Medicinos" (2-50) numeryje skaitėme dr. Gedimino Baluko, buvusio abiejų mūsų sąjungų Centro valdybos pirmininko, šiltą ir atvirą atsisveikinimo žodį.

1975 m. gegužės mėn. 23-25 d. įvykęs visuotinas suvažiavimas Chicagoje pagal sąjungoj nusistovėjusią tvarką mūsų sąjungų Centro valdybos pareigas patikėjo Ohio Lietuvių Gydytojų draugijai. Man tenka ne tik garbingiausia, bet ir pati atsakingiausia CV pirm. pareiga, dr. Juozui Šontai — sekr.-izd. ir dr. Juozui Skrinskai — vicepirm. postai. Dr. Kazys Pemkus sutiko ir toliau redaguoti mūsų sąjungos žurnalą "Mediciną".

Naujoji CV, suprasdama savo atsakomybę ir kartu aukštai vertindama buvusios CV gražią ir sėkmingą veiklą, nuoširdžiai dėkoja jos pirmininkui už mums pareikštus lankėjimus.

Reikia džiaugtis, kad iki šiol mūsų sąjunga yra išvysčiusi gražią veiklą ir yra pasiryžusi tęsti garbingas lietuvių gydytojo tradicijas: karštą meilę savo tautai, tėvynei Lietuvai (dabar okupuotai), visomis išgalėmis rėmimą lietuvių tautos, jos kultūros, nepriklausomybės ir lietuviybės išlaikymo viso pasaulio lietuviškoj išeivijoje. Be abejo, mūsų s-gos nariai neatsilieka ir praktiškaj medicinoj; nemaža turime ir medicinos moksle pasižymėjusių kolegų. Tik prisiminkime mūsų suvažiavimų mokslines programas, kurios buvo gana aukšto lygio. Reikia pabrėžti malonų faktą, kad mūsų iškiliai lietuviai gydytojai (profesorai, mokslininkai, tyrinėtojai, žurnalistai) nesišalina mūsų sąjungos ir mielai dalyvauja jos veikloje.

Manau, kad naujajai CV nebūtų tikslu užliūliuoti save ir sąjungos narius atsiektais laimėjimais. Be anksčiau iškeltų tradi-

cinių tikslų, reikia čia būtinai pabrėžti, kas mums kelia rūpesčio ir ką ateityje visi sąjungos padaliniai ir nariai pirmiausia turėtume padaryti.

1) Dar apgailėtinais didelis nuošimtis lietuvių gydytojų laisvajame pasaulyje nenori ar neranda reikalo įsijungti į mūsų sąjungos eiles, prenumeruoti mūsų žurnalą "Mediciną", dalyvauti bendroj lietuviškoj veikloj ir efektingai remti ją savo aukomis. Tad padarykime viską, kad jie pas mus ateitų.

2) Tektų mums dar daugiau susirūpinti sąjungos prieaugliu: studentais ir mokslą baigusiais. Tiesa, nemaža jų jau ir dabar jungiasi į mūsų sąjungą (žinia, tik tose vietovėse, kur į juos kreipiamas tinkamas dėmesys!). Taigi ten, kur to nėra daroma, reiktų tiek studijuojančius, tiek bebaigiančius visokeriopai remti, įtraukiant juos į mūsų susirinkimus, parengimus, išskylas ir t. t. Atsiminkime, kad kiekviena organizacija išmiršta, jei neturi prieauglio.

3) Visi sąjungos nariai turėtų dar aktyviau ir gausiau dalyvauti savo draugijų ir sąjungos visuotiniuose suvažiavimuose. Taip pat visi turėtų aktyviau dalyvauti ir gausiau remti stambesnėmis aukomis lietuviškas organizacijas (ypač jaunimo!), pirkti ir prenumeruoti lietuvišką spaudą (periodinę ir neperiodinę), visakeriopai remti mūsų veiksnius: LB, Vliką, Altą, Balfą. Kas daugiau turi, tas privalo ir daugiau duoti!

4) Žinome, kad sąjunga rimtai ruošiasi išleisti "Lietuvos medicinos istoriją". Ją redaguoti sutiko žinomas ir kompetetingas redaktorius prof. Puzinas su gausia redakcine kolegija. Mūsų visų pareiga visa, ko redaktorius iš mūsų paprašys, gerai ir laiku padaryti. Kuo gausiausiai remkime aukomis ir gausia prenumerata (iš anksto!). Tai labai pagelbės jos kokybei ir greitesniam išleidimui.

5) Visi lietuviai gydytojai prenumeruokime ir skaitykime s-gos žurnalą "Medici-

na". Redaktoriui dr. K. Pemkui, tiek daug brangaus laiko aukojančiam žurnalo redagavimui, siųskite straipsnius, korespondencijas, foto nuotraukas ir visa, ko redaktorius iš jūsų paprašys ar patys matytumėte, kad naudinga būtų žurnalui. Labai pageidautina, kad mūsų sąjungos nariai (profesorai, mokslininkai ir tyrinėtojai) siųstų savo srities mokslinius straipsnius. Visa tai padarykite redaktoriaus prašomu laiku! Mūsų žurnalo visakeriopas augimas priklauso tik nuo mūsų visų paramos.

6) Stiprinkime ir remkime Lietuvių Gydytojų Moterų pagalbinių vienetų labai reikšmingą veiklą. Jos nemaža yra pasidarbusios. Būtų gera jų veiklą dar sustiprinti.

7) Visose lietuviškose organizacijose, tiek profesinėse, tiek visuomeninėse, LB-nės, politinėse ir visų mūsų veiksmų veikloje sie-

kime kuo didžiausio vieningumo, suderintos veiklos, tolerancijos, pakantos kito nuomonei ir ypač meilės savo broliui lietuviui.

Jei visi sąjungos padaliniai ir nariai atkreips tinkamą dėmesį į mano aukščiau išdėstytus trūkumus, pageidavimus ir pastabas, būkime tikri, kad mūsų veikla gražiai pasistūmės pirmyn. Jūsų sąjungos vadovybė viena pati maža ką tepadarys. Jai būtina reikalinga visų padalinių ir visų narių vieninga ir efektinga parama. Šito mes iš Jūsų labiausiai ir laukiame.

Naujosios Vadovybės vardu siunčiu visiems PLGS -LGS nariams geriausių sveikinimus ir linkėjimus.

Iki pasimatymo visuotiniame sąjungų suvažiavime Clevelande 1977 metais.

Jurgis Balčiūnas, M. D.
PLGS-ALGS C. V. pirm.

PLGS Centro valdyba 1975-77 m. Sėdi iš k.: dr. Juozas Skrinska — vicepirm., dr. Jurgis Balčiūnas — pirm., dr. Juozas Šonta — sekr. Stovi iš k.: dr. Kazys Pemkus — "Medicinos" red. ir dr. Vacys Šaulys — "Lietuvos medicinos istorijos" administratorius.

Nuotr. J. Kuprio

**X-jo PASAULIO IR AMERIKOS
LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS
SUVAŽIAVIMO,**

įvykusio 1975 m. gegužės mėn. 23, 24
ir 25 dienomis Sheraton-Chicago vieš-
butyje, 505 North Michigan Avenue,
Chicagoje,

PROTOKOLAS

Pirmoji diena — gegužės 23 d.

7:30 v. v. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, įvyko dailininkų Dalios Aleknienės, Marijos Ambrozaitienės, Vandos Balukienės ir Ados Sutkuvienės parodos atidarymas. Sveikinimo žodį rengėjų vardu tarė dr. Alina Lipskienė, ILGD pagalbinio moterų vieneto Stipendijų Fondo pirmininkė. Paroda susilaukė aukšto meniško įvertinimo ir daug lankytojų.

Antroji diena — gegužės 24 d.

Nuo 9:00 v. ryto iki 4:00 v. p. p. vyko atstovų ir svečių registracija. Registraciją tvarkė ILGD pagalbinis moterų vienetas, vadovaujant J. Valaitienei ir talkininkaujant L. Dargienei, A. Lipskienei ir kitoms.

Atstovų posėdis

10:00 v. ryto įvyko atstovų posėdis. Posėdžiui pirmininkavo dr. G. Balukas ir sekretoriavo dr. M. Vygantas. Šiame posėdyje dalyvavo atstovai iš Kanados, Ohio, New Yorko, New Jersey ir Illinois draugijų. Čia buvo sudarytos sekančios komisijos:

1. Mandatų komisija.

V. Tauras (Ill.) — pirmininkas
J. Balčiūnas (Ohio)
L. Giedraitienė (N. Y.)

2. Nominacijos komisija

V. Avižonis (N. Y.) — pirmininkas
H. Brazaitis (Ohio)
S. Pacevičius (Kanada)
A. Ruibienė (Ill.)
G. Balukas (Ill.)

3. Rezoliucijų komisija:

V. Paprockas (N. Y.) — pirmininkas
H. Brazaitis (Ohio)
K. Pemkus (Ill.)
J. Valaitis (Ill.)
M. Vygantas (Ill.)

Dr. G. Balukas pabrėžė rezoliucijų komisijos svarbą, atsižvelgiant į šių dienų lietuvių veiksnius, kurie skirstosi savo veikloje tuo metu, kada gresia didžiausia pavojus Lietuvai tarptautinėje politikoje. Lietuviai gydytojai, nors ir priklauso įvairiom ideologinėm organizacijom, vis dėlto sugeba savo profesinėj gydytojų sąjungoje dirbti vieningai.

Posėdžio metu kilo klausimas, ar bus suvažiavimo metu kas nors pakelta į garbės narius. Centro Valdyba atsakė, kad šiam suvažiavimui draugijos kandidatų nepasiūlė. Sąjungos pirmininkas G. Balukas ragino laikytis tradicijos, kad kandidatai siūlomi draugijų iš anksto, su atitinkamais aprašymais. Centro Valdyba, juos apsvarsčiusi, pristato bendram suvažiavimui viešam balsavimui. Suvažiavimo metu kiekvienas sąjungos narys gali siūlyti kandidatą, kuris būtų svarstomas balsavimui sekančiame sąjungos suvažiavime. Ši tvarka yra nusistovėjusi tradicija (nėra saistoma statutu).

Dr. K. Pemkus pagirtas už gerą "Medicinos" redagavimą. Daugelio raginamas, sutiko ir toliau likti redaktoriumi.

Pirmas bendras darbo posėdis

Posėdis pradėtas 11:00 v. ryto pirmininkaujant dr. G. Balukui, sekretoriaujant dr. M. Vygantui, dalyvaujant draugijų atstovams, spaudos atstovams ir svečiams. Dr. G. Balukas perskaitė nominacijų, mandatų ir rezoliucijų komisijų narius, kurie buvo pasiūlyti atstovų posėdyje. Dr. S. Budrys siūlė sąrašą uždaryti ir balsuoti. Pasiūlymą parėmė dr. D. Giedraitis. Atstovai vienbalsiai priėmė sudarytas komisijas. Dr. G. Balukas komentavo apie ypatingai svarbų uždavinį, kurį turės rezoliucijų komisija, atsižvelgiant į mūsų visuomeninių-politinių veiksnų skaldymą.

Sekė komisijų pranešimai:

Dr. V. Tauras, mandatų komisijos pirmininkas, pristatė komisijos nutarimus:

Suvažiavimo atstovų sąstatas:

Illinois draugija turi teisę 21 atstovams: 16 atvyko (5 atvyks).

Ohio draugija turi teisę 7 atstovams: 4 atvyko.

N. Y. ir N. J. draugija turi teisę 7 atstovams: 4 atvyko (2 atvyks).

Kanados draugija turi teisę 6 atstovams. 2 atvyko.

Viso 41 atstovas. Šiuo metu 26 atvykę.

Kvorumas susidaro, nes dalyvauja daugiau negu pusė (21).

Visi delegatai (atstovai) rasti teisėti.

Dr. V. Avižonis, nominacijų komisijos pirmininkas, siūlė sekantį Sąjungos Centro Valdybos sąstatą:

dr. Jurgį Balčiūną (Ohio) — pirmininku,

dr. Juozą Skrinską (Ohio) — vicepirmininku,

dr. Juozą Šontą (Ohio) — sekr. -išdininku.

Dr. S. Budrys siūlė priimti sąrašą. Dr. A. Kiseilius pritarė. Diskusijų metu dr. J. Balčiūnas siūlė Centro Valdybos kandidatais dr. Danielių Degesį ir dr. V. Stankų. Nekilus tolimesnėm diskusijom, atstovai vienbalsiai priėmė pasiūlytą naują Centro Valdybą. Pilnutinė Sąjungos taryba bus pristatyta Nominacijų komisijos per antrą darbo posėdį (gegužės 25 d.).

Dr. G. Balukas pasiūlė sekančią darbo tvarkę:

1. Lietuvos medicinos istorijos reikalai,
2. "Medicinos" žurnalo reikalai,
3. Žiemos suvažiavimas,
4. Einamieji reikalai bei sumanymai.

1) Dr. G. Balukas dalyviams pristatė dr. J. Puziną, vyriausią L.M.I. redaktorių, ir kvietė dr. V. Šaulį padaryti pranešimą apie šį leidinį.

Dr. V. Šaulys sakė, kad istorijos paruošimo mintis kilo jau prieš 12 metų, bet dėl kalbos bei kitų techniškų kliūčių pažanga nebuvo padaryta. Dabartinė C.V. vėl kėlė šį klausimą ir stipriai įsijungė į darbą, nes jautė šio leidinio svarbą bei susirūpinimą jį paruošti prieš netenkant pagrindinių redaktorių. Todėl C. V. nutarė sušaukti redakcinio kolektyvo susirinkimą, kuris įvyko 1974 m. birželio mėn. 23 d. Čia buvo sudaryta leidinio redakcinė komisija:

vyr. redaktorius — prof. Jonas Puzinas;
nariai: V. Avižonis, H. Brazaitis, M. Budrienė, J. Meškauskas, D. Jasaitis, K. Pem-

kus, V. Šaulys — CV atstovas.

Dr. G. Balukas dėkojo dr. V. Šauliui už pranešimą ir už uoliai ir rūpestingai atliktą darbą. Jis paminėjo, kad ok. Lietuvoje yra pasirodžiusi Lietuvos medicinos istorija. Deja, ji parašyta rusiškai. Jis ragino posėdžiui įvertinti šias pastangas ir siūlė, kad redakcinė komisija būtų priimta kaip galutinė, t. y. nekeičiama sekančių Centro Valdybų.

Kilo diskusijos, kuriose buvo siūloma įtraukti dr. V. Šaulį į red. komisiją pilnutiniu nariu. Už tai pasisakė dr. H. Brazaitis ir dr. S. Budrys. Dr. M. Vygantas siūlė paskirti dr. V. Šaulį red. komisijos pirmininku, su pagrindine atsakomybe rūpintis finansiniais klausimais. Tam pritarė dr. J. Valaitis, pabrėždamas, kad jis nebus vyriausio redaktoriaus kontrolei, bet administraciniams reikalams. Dr. H. Brazaitis siūlė patvirtinti red. komisijos sąrašą ir kad pati komisija nusištatytų savo pareigas. Akiamacijos būdu dr. V. Šaulys buvo įtrauktas į red. komisiją. Redakcijos komisijos sąrašas, su prof. J. Puzinu kaip vyr. red., buvo vienbalsiai atstovų priimtas.

Dr. V. Šaulys pranešė, kad L.M.I. red. komisijos bei bendradarbių posėdis įvyks sekmadienį, gegužės 25 d. Jaunimo centre 8 v. ryto. Dr. V. Šaulys perskaitė pranešimą, kuris patalpintas "Medicinos" žurnale dėl L.M.I. lėšų. Prenumeratoriai — 25 dol., garbės pren. — 100 dol., o leidinio mėcenatai — 500 dol. Čekius reikia rašyti Lithuanian Medical History Fund ir siųsti į Chicagos Savings and Loan Ass., S. Western Ave., Chicagoje. Dr. V. Šaulys perdavė dr. Puzino pranešimą, kad bendradarbiai bei besidominti visuomenė suteiktų kuo daugiau medžiagos.

Dr. V. Avižonis siūlė draugijos valdybom pradėti atidėti sumas šiam leidiniui. Daugelis draugijų iki šiol premijuodavo visuomeninius-literatūrinius darbus:

Dr. P. Bagdas kėlė klausimą, ar paaukoti pinigai L.M.I. yra tax deductible. Kilo diskusijos. Nutarta naujajai C. V. bei red. Komisijai šiuo klausimu išsiaiškinti.

Dr. V. Paprockas pageidavo, kad leidinys prieš spausdinant būtų gydytojų peržiūrėtas, kaip tai terminologija, mediciniška galvosena.

Dr. V. Šaulys suabejojo, kad būtų ne sklandumų, nes red. komisiją sudaro gydyto-

jai, išskyrus vyr. redaktorių.

Dr. K. Pemkus pabrėžė, kad dr. Puzinas žymiai papildys medicinišką galvojimą istoriko žvilgsniu. Gydytojai komisijoje pakankamai apibūdins medicinišką pusę.

Dr. J. Puzinas paminėjo, kad red. komisijos sudarymas iš gydytojų bus svarbus elementas, kuris neleis pasireikšti mediciniškiems nesklandumams, nes kiekvienas red. komisijos narys gaus perskaityti galutinį tekstą.

2) "Medicinos" žurnalas. Dr. G. Balukas padėjo posėdyje dalyvaujančiai dr. M. Budrienei už gražų ir ilgametį buvusio "Gydytojų Biuletenio" redagavimą, dr. H. Armanui — už redagavimą "Medicinos" 4 metus ir dr. K. Pemkui už "Medicinos" redagavimą paskutiniuosius dvejus metus. Dr. G. Balukas pranešė, kad dr. K. Pemkus, atstovų prašomas, sutiko toliau redaguoti "Mediciną".

Dr. K. Pemkus apibūdino bendras techniškas redagavimo problemas bei nesklandumus. Jis ragino palaikyti ir ateityje artimą ryšį tarp redaktoriaus ir Centro Valdybos. Padėjo visiems bendradarbiams ir ypatinai dr-ams: M. Vygantui, Z. Danilevičiui, R. Povilaičiui, G. Balukui, V. Šauliui, J. Juozevičiui, V. Taurui, L. Sidriui, K. Ambrozaičiui, D. Degesiui, D. Jasaičiui, V. Avižoniui, V. Paprockui, A. Labokienei, L. Žliobienei, L. Dargienei ir J. Masilionui už nuoširdų bendrą darbą.

"Medicinos" administratorė L. Dargienė pranešė, kad izde šiuo metu yra apie 1300 dol. Apgailestauja, kad iš virš 40 narių Kanadoje tėra užsimokėję už "Mediciną" tik 4 nariai. Taip pat apgailestavo Californijos lietuvių gydytojų šlubavimą kas liečia "Medicinos" žurnalą. L. Dargienė prašė, kad pakeitus adresą, kuo greičiau praneštų "Medicinos" administratori. Ji taip pat prašė visų sąjungos narių prisiųsti jai naujų medicinos studentų, internų bei rezidentų adresus, kad jiems būtų galima išsiuntinėti "Mediciną".

Dr. K. Pemkus klausė, ką daryti su tais sąjungos nariais, kurie neužsimoka prenumeratos. Po ilgų diskusijų buvo nutarta kol kas siuntinėti "Mediciną", bet parašyti jiems laišką, paaiškinant žurnalo finansinę padėtį, atsiklausti, ar toliau siuntinėti "Mediciną".

3) Pranešimą apie žiemos suvažiavimą

padarė dr. M. Vygantas. Jis padėjo sąjungos nariams, dalyvavusiems žiemos suvažiavimuose. Jis paminėjo, kad jau įvyko trys suvažiavimai. Tai parodo, kad tokie suvažiavimai prigijo Amerikos lietuvių gydytojų gyvenime. Sekančių metų žiemos suvažiavimas bus Aspen, Colorado, kovo 13-20 d., Aspen Square viešbutyje, ragino visus dalyvauti ir priminti apie šį suvažiavimą savo vietovėse.

4) Einamųjų reikalų daugiau nesant, dr. S. Budrys siūlė uždaryti posėdį. Dr. D. Giedraitis pritarė ir pasiūlymas buvo priimtas. Posėdis baigėsi 1:00 v. p. p.

Oficialus suvažiavimo atidarymas

Atidarymas įvyko šeštadienį, gegužės 24 d. 3 v. p. p. Tropical Room, Sheraton viešbutyje. Dr. A. Paulius, ILGD-jos pirmininkas, kaip šeimininkas, atidarymo žodžiu kvietė visus dirbti vieningai Lietuvos labui. Invokaciją skaitė kun. A. Trakis, Chicagos Tėviškės parapijos klebonas. Sol. Praurimė Ragienė sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus.

Suvažiavimo atidaromą kalbą tarė CV pirmininkas dr. G. Balukas. Jis paprašė susikaupimu pagerbti per paskutinius dvejus metus mirusius kolegas. Juos išvardino. Savo kalboje dr. G. Balukas atkreipė dėmesį į visuomeninį ir politinį gyvenimą ir ragino, kad veiksniai sutartinais dirbtų mūsų visų gerovei. "Jei mes neprieisime prie koordinuotos veiklos, išsivijos istorija mus pasmeks".

Sekė Lietuvos generalinės konsulės p. J. Daužvardienės sveikinimo žodis. Ji skatino X suvažiavimo dalyvius vieningai veikti ir tuo būti visiems pavyzdžiu, siekiant to, ko visi trokštame — Lietuvai laisvės.

Dr. M. Vygantas perskaitė sekančius gautus sveikinimus. Sveikino:

1. Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirm. dr. K. Valiūnas.
2. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirm. Bronius Nainys.
3. Lietuvos Generalinis Konsulas dr. Julius Bielskis.
4. Lietuvos Atstovas Washingtone J. Kajeckas.
5. Lietuvos Diplomatijos šefas St. Lozoraitis.

6. Generalinis Konsulas Anicetas Simutis.

7. Lietuvos Atstovas prie Šv. Sosto St. Lozoraitis, jr.

8. Lietuvos Generalinis Konsulas dr. J. Žmuidzinas.

9. Balso pirm. Marija Rudienė.

10. Vokietijos Lietuvių Gydytojų Klubo pirm. dr. V. Bylaitis.

11. Sydney Lietuvių Gydytojų Draugijos pirm. dr. I. Venclovas.

12. Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės pirm. dr. P. Radvila.

13. Amerikos Lietuvių Bendruomenė, Marquette Parko apyl. valdybos pirm. Indreika.

14. Lituanistikos Institutas, pirm. dr. J. Gimbutas.

15. L. K. Religinės Šalpos Rėmėjų vyr. vald. kun. K. Kuzminskas.

16. Balzekas Museum of Lithuanian Culture pirm. S. Balzekas.

17. Dr. Eliziejus Draugelis, PLGS garbės narys.

18. Dr. Domas Jasaitis, PLGS garbės narys.

Sekė prof. dr. Petro Avižonio 100 metų gimimo minėjimo akademija. Prof. dr. J. Puzinas skaitė paskaitą: "Avižonis-visuomenininkas", o dr. P. Bagdas "Avižonis-mokslininkas". Žodį taip pat tarė dr. V. Avižonis. Po paskaitų dr. G. Balukas pristatė dr. V. Avižonio šeimą ir PLGS vardu kiekvienam nariui įteikė dr. P. Avižonio portreto reprodukcijas (pagamintas dr. K. Pemkaus iniciatyva).

Tą patį vakarą, 8 v. v. įvyko vakarienė ir meninė programa. Meninę programą atliko AntrasKaimas. Vakarienės metu dr. Jurgui Wiltrakiui buvo įteiktas plakatas už jo nuopelnus profesijoje, mokslinėse draugijose bei visuomeninėje veikloje, pagerbiant jį kaip atsižymėjusį (outstanding) lietuvių gydytoją. Bankete dalyvavo daugiau kaip 300 svečių.

Trečioji diena — gegužės 25 d.

Jaunimo centre 8 v. ryto įvyko Lietuvos medicinos istorijos redakcinio kolektyvo posėdis, dalyvaujant prof. dr. J. Puzinui, d. rams Šauliui, Balukui, Kaunui, Šontai, Budrienei, Giedraičiui, Pemkui, Taurui, Paprocui, Brazaičiui. Avižoniui, Sidriui ir k.

10.00 v. ryto įvyko pamaldos, prisimenant lietuvius gydytojus, mirusius Lietuvoje, tremtyje ir kritusius už laisvę. Pamaldos buvo atnašautos Tėvų Jėzuitų koplyčioje kun. J. Borevičiaus ir Ev. Liuteronų Tėviškės parapijos bažnyčioje kun. A. Trakio.

Sekė bendri pusryčiai, o po to Korp. Fratėrnitas Lithuanica ir Korp. Gajos susirinkimai Jaunimo centro patalpose.

Mokslinė programa:

1:30 v. p. p. Sheraton-Chicago įvyko mokslinė programa, kurią pravedė dr. A. Kėlertas, mokslinės dalies vedėjas. Skaitytos buvo šios paskaitos:

1. Dr. Vainutis Vaitkevičius "Kasdieninė vėžio chemoterapija".

2. Dr. Daina Variakojytė "Mycosis fungoides ir kitos lymphomas".

3. Dr. Meilutė Indreikaitė-Biskienė "Alkoholikų rehabilitacija".

4. Dr. Jonas Valantiejus "Mediciniškos problemos trečiojo pasaulio kraštuose.

Antras darbo posėdis:

5:45 p. p. Tropical Room, Sheraton viešbutyje.

Posėdžiui pirmininkavo dr. G. Balukas. Jis pristatė dr. V. Avižonį, Nominacijų komisijos pirmininką, kuris pateikė pilną valdybos sąstatą:

1. Dr. Jurgis Balčiūnas — pirmininkas,

2. Dr. Juozas Šonta — sekretorius-įdėninkas.

3. Dr. Juozas Skrinka — vicepirmininkas.

4. Vicepirmininkai: Dr. Domas Giedraitis, Dr. Vytautas Majauskas, Dr. Aras Balys.

5. Dr. Kazys Pemkus — "Medicinos" redaktorius.

6. Prof. dr. J. Puzinas — "Lietuvos medicinos istorijos" redaktorius. Dr. Vaclovas Šaulys — L.M.I. administratorius.

7. Direktoriai: Dr. V. Paprockas, dr. E. Drukteinis, dr. G. Balukas, dr. J. Gudauskas, dr. V. Vaitkus, dr. A. Pacevičius.

8. Revizijos komisija: dr. V. Tumasonis, dr. B. Radzivanas, dr. J. Stankaitis.

9. Garbės teismo komisija: dr. V. Avižonis, dr. H. Brazaitis, dr. J. Meškauskas.

Dr. M. Budrienė siūlė sąrašą uždaryti ir

balsuoti. Dr. A. Paulius pritarė. Sekė diskusijos:

Dr. F. Kaunas teiravosi, ar Sąjungos įstatai nereikalauja, kad revizijos komisijos nariai būtų iš tos pačios vietovės kaip ir CV. Dr. M. Vygantas teigė, kad pakanka, jei nors vienas narys būtų iš tos pačios vietovės.

Dr. V. Dargis siūlė dr. S. Budrį į revizijos komisiją. Dr. S. Budrys atsisakė.

Suvažiavimo dalyviai balsavo. Rezultatas — 28 priimti, 1 — ne. Tuo išrinkta nauja 1975-1977 metų Centro Valdyba.

Dr. V. Šaulys iškėlė žiemos suvažiavimo klausimą. Siūlė, kad dr. Vygantas, pabaigęs pareigas centro valdyboje ir įdėjęs daug darbo šiam reikalui, liktų kaip nors surištas su centro valdyba — ar tai atsakomybės jausmu ar tiesioginiu ryšiu. Dr. G. Balukas paaiškino, kad žiemos suvažiavimai neturi oficialaus ryšio su PLGS.

Dr. M. Vygantas paaiškino, kad pirmieji suvažiavimai buvo ruošiami su centro valdybos pirmininkų dr. F. Kauno ir dr. G. Baluko leidimais. Atrodo, kad suvažiavimai turi pasisekimą ir kad jau laikas žiemos suvažiavimus padaryti oficialiu sąjungos veiksmu.

Dr. D. Giedraitis siūlė žiemos suvažiavimui spontaniškai prisijungti prie PLGS. Žiemos suvažiavimai buvo pradėti dr. Vyganto ir dr. Pauliaus.

Dr. H. Brazaitis pasisakė, kad naujoji centro valdyba, išgirdusi visus pasisakymus, padarys savo sprendimus.

Dr. A. Paulius prašė šį klausimą konkrečiau išspręsti, nes svarbu turėti oficialų tęstinumo pripažinimą.

Dr. Vygantas siūlė, kad visuotinis suvažiavimas pritartų tolimesnei žiemos suvažiavimų tūšai ir kad centro valdyba vadovautų tiems suvažiavimams. Pasiūlymas buvo vienbalsiai priimtas.

Dr. J. Balčiūnas, naujasis centro valdybos pirmininkas, siūlė, kad žiemos suvažiavimas pristatytų savo vadovą, kuris palaikytų ryšį su CV.

Sekė Rezoliucijų Komisijos pirmininko dr. V. Paprocko pranešimas.

Rezoliucijas perskaitė dr. V. Paprockas, dr. J. Valaitis ir dr. H. Brazaitis. Dr. D. Giedraitis siūlė priimti rezoliucijas, dr. G. Balukas pritarė.

Sekė diskusijos:

Dr. V. Dargis siūlė priimti rezoliucijas, bet pridėti prie rezoliucijų, kad nei viena maža grupė negalėtų nuveikti ar perimti visos bendros veiklos.

Dr. H. Brazaitis paaiškino, kad Liet. Bend. Valdyba buvo išrinkta demokratišku būdu, todėl neišrinktieji negali steigti naujos organizacijos.

Dr. K. Ambrozaitis pareiškė, kad pasiūlytos rezoliucijos per ilgos, nors pats principas geras. Mes įvedame PLGS į politinę areną, kas gali sukelti triukšmą. Mes nesame teisėjai ir negalime įsakyti, kaip organizacijos turi veikti, bet galime tik pasiūlyti.

Dr. A. Razma siūlė rezoliucijas priimti, nes lietuviams gydytojams rūpi visuomeninė veikla. Skilimai mus pačius naikina, gal net ir atstumia dirbti Lietuvai. Jomis mes turime atkreipti dėmesį į mūsų susirūpinimą dėl politinės-visuomeninės veiklos nesklaidumą.

Dr. F. Kaunas: turime įsijungti į visuomeninę veiklą, nes esame lietuviai gydytojai. Siūlė pabrėžti, kad lietuviškoji visuomenė laikytusi demokratinės atrankos principų, renkant organizacijų valdybas.

Dr. H. Brazaitis siūlė priimti rezoliucijas, nes jos neįsako organizacijoms kaip veikti, tik primena visų organizacijų veikimo gaires.

Dr. K. Pemkus pritarė rezoliucijų mintims. Laikas mums pasisakyti, kad mes nepritariame skaldomosioms tendencijoms.

Dr. V. Dargis: rezoliucijas priimti. Siūlė visiems būti konstruktyviems, susigyventi ir susijungti.

Dr. V. Paprockas: sutrumpinti rezoliucijas būtų beveik neįmanoma.

Dr. K. Ambrozaitis siūlė rezoliucijas priimti, bet dar sykį pabrėžė, kad rezoliucijos yra per ilgos ir kad PLGS gali būti spaudos užpulta.

Sekė balsavimai. Rezoliucijos vienbalsiai priimtos.

Dr. G. Balukas pranešė apie PLGS dalyvavimą Lietuvių Mokslo ir Kūrybos Simpoziume. Po pirmo LM ir KS, rengėjai Lietuviai Inžinieriai ir Architektai bei Lituaniškos Institutas kvietė PLGS perimti sekančio simpoziumo organizavimą. Tuo metu dr. Balukas sutiko su sąlyga, kad galutinis pasi-

sakymas gali būti padarytas tik per sąjungos suvažiavimą. Dr. Giedraitis ir dr. Balukas įėjo kaip laikini atstovai į II simpoziumo organizavimo komitetą.

Dr. H. Brazaitis pritarė dr. Baluko prisijungimui. Dr. S. Budrys parėmė. Sekė diskusijos. Dr. Pemkus klausė, ar dr. Balukas įėjęs į komitetą kaip PLGS CV atstovas. Dabar, esant naujai CV, ar jis turi teisę likti tame komitete. Dr. Balčiūnas, naujasis CV pirmininkas, siūlė, kad šiuo metu liktų kaip yra. Dr. Balukas pabrėžė, kad dabartinis simpoziumo komitetas yra laikinas. Vėliau bus išrinktas galutinis komitetas.

Dr. Vygantas perskaitė izdo sąmatas.

Sekė Revizijos Komisijos pranešimas, kurį padarė dr. L. Giedraitienė iš N. Y. Pasaulio ir Amerikos Liet. Gyd. Sąjungos revizijos komisijos nariai buvo d-rai L. Giedraitienė, B. Radzivanas ir V. Tumasonis. "Komisija rado knygas vedamas tvarkingai. Didelė padėka priklauso dr. M. Vygantui už stropiai atliktą išdininko darbą".

Dr. Šaulys pranešė apie Lietuvos medicinos istorijos finansinį stovį. Iš CV kasos buvo paskirta 1500 dol. LMI leidimo išlaidoms ir dar gauta 100 dol. aukų. Susidarė 1600 dol. Iš tos sumos dr. Puzinui buvo užmokėta kelionė į organizacinį susirinkimą (apie 168 dol.) ir 750 dol. honoraro. Lieka virš 700 dol.

Dr. Pemkus pranešė, kad dr. Tumasonis ir dr. Dragūnas paaukojo po 250 dol. Lietuvos medicinos istorijai.

Dr. Paprockas paklausė, kiek jau iš viso honoraro dr. J. Puzinas yra gavęs? Dr. Šaulys atsakė, kad 1250 dol. (500 dol. iš Ohio CV, 1968-1969 m. ir dabar 750 dol.).

Dr. Balukas toliau pranešė apie Centro Valdybos atliktus darbus. Dr. Balukas, kaip CV pirmininkas, lankėsi Ohio ir Naujosios Anglijos Draugijose. Naujosios Anglijos draugija yra labai susilpnėjusi ir artimoje ateityje, atrodo, norima draugiją panaikinti. Nariai stotų į sąjungą pavieniai. Dr. Balukas siūlė draugijai daryti pastangas suburti jaunuosius gydytojus. Draugijos nariai tai žadėjo padaryti. Dr. Balukas pranešė apie susirašinėjimus su Argentinos lietuviais gydytojais per dr. J. Simanauską, kuris buvo įgaliotas sukurti Lietuvių Gydytojų draugiją Argentinoje. Gal tai įvyks.

CV parėmė prof. J. Ereto knygos "Die vergessenen Balten" vertimą ir išleidimą ispanų kalba Altos iniciatyva. Taip pat parėmė Amerikos Lietuvių Bendruomenės knygą "Violation of Human Rights".

Buvo dėtos pastangos pagelbėti dr. I. Rudaičiui. CV pirmininko raginami, Sąjungos nariai pavieniai darė tuo reikalu žygius. Buvo net skambinta dr. Rudaičio advokatui Vilniuje. Deja, nieko konkrečiau iš to neišėjo.

Dr. Balukas padėkojo CV nariams už nuosirdų darbą ir gerą sugyvenimą. Dėkojo ILG Draugijos Pagalbiniam Vienetui už įdėtą darbą ruošiant šį suvažiavimą.

Dr. Tauras kėlė klausimą, ar nebūtų geriau nukelti suvažiavimo datą į Darbo dieną. Dr. Šaulys paminėjo, kad gegužės diena nėra tradicinė ir kad kiekviena CV turi teisę nustatyti suvažiavimo datą. Dr. Balčiūnas, naujas CV pirmininkas, pareiškė, kad sekantis suvažiavimas pratomas per Darbo dienos savaitgalį. Dr. Paprockas pasiūlė, kad Darbo dienos data liktų tradicine. Dr. Valaitis paaiškino, kad statute rašoma: Centro Valdyba šaukia visuotinį suvažiavimą, nustato laiką, vietą ir dienotvarkę.

Dr. Kaunas pasiūlė, kad Centro Valdyba turėtų Inter-Regnum direktorinį posėdį žiemos suvažiavimo metu. Dr. Vygantas pasiūlė, kad galime suvažiavimo vietas pajvairinti: padarant vienais metais kalnuose, o kitais — šiltuose kraštuose.

Dr. Šaulys perdavė dr. Puzino padėką visiems dalyvavusiems LMI darbo posėdyje šį rytą.

Draugijų atstovų pranešimai:

Dr. V. Avižonis pranešė apie New Yorko draugiją. Ji turinti 75 registruotus narius, iš kurių nario mokesį moka 35.

Dr. J. Balčiūnas pranešė apie Ohio draugiją. Ji turinti 60 gydytojų, iš kurių 46 moka nario mokesį. Jų tarpe yra 32 nariai, kurie moka metinį mokesį OLGD premijai (1000 dol.) kultūriniais reikalais. Kas metai ruošia gegužinę ir du suvažiavimus.

Dr. V. Majauskas pranešė apie Michigan LG draugiją. Ji turinti 10 narių. Šiais metais su šiaulių sąjunga pravedė pirmosios pagalbos kursus.

Dr. A. Paulius: Illinois LG draugija turi 170 narius, iš kurių 140 užsimokėję nario

mokestį. Per paskutinius 2 metus buvo 8 susirinkimai (kas 3 mėnesiai). Prieš metus buvo surengtas "Susipažinimas su Medicina" vakaras. Šiais metais — karnavalas, t. y. kaukių balius. Taip pat surengtos teniso ir golfo iškylos.

Dr. Balukas pranešė, kad dr. Giedraitis ir dr. Kaunas įeina į 1976 m. Tautinių Šo-

kių Festivalio finansų komitetą. Dr. K. Jučas paskirtas spaudos atstovu.

Posėdis baigtas Lietuvos himnu.

Vakare vyko korporacijų ir kursų kolegų bendra vakarienė Sheraton-Chicago viešbutyje.

Dr. Mindaugas Vygantas
CV ir suvažiavimo sekretorius

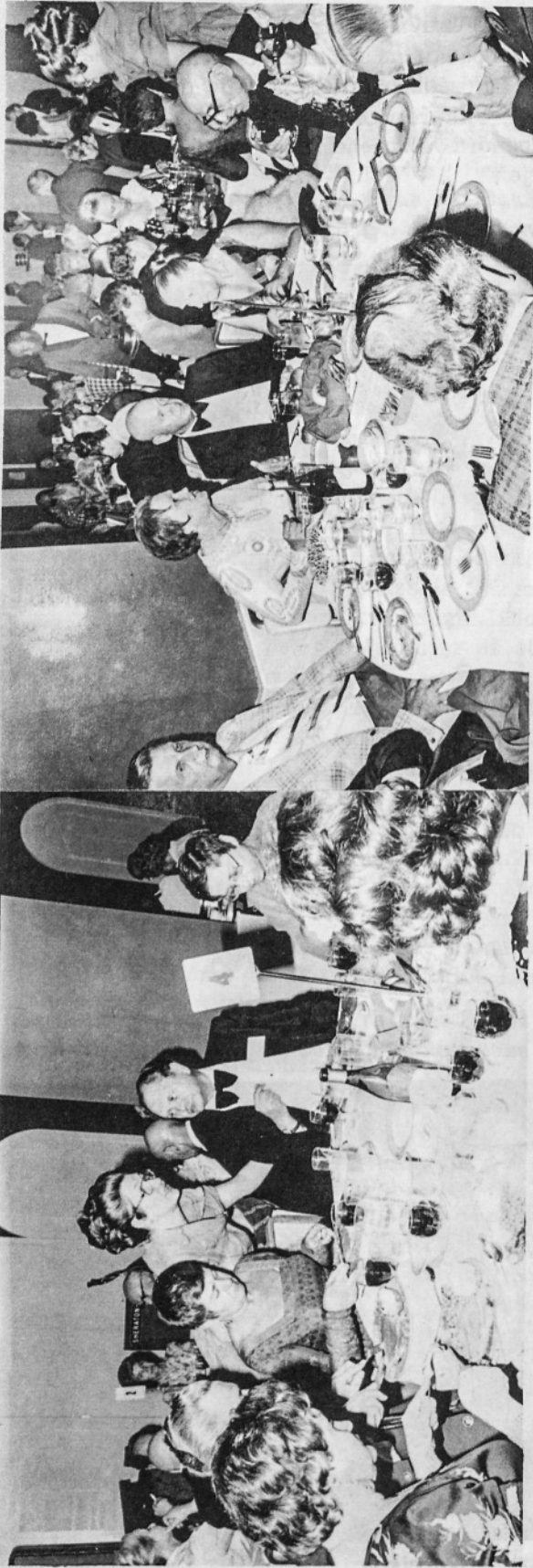
Dr. Algimantas Kelertas
— X suvažiavimo mokslinių paskaitų vedėjas - moderatorius

PLGS sekr. dr. M. Vyganto pareigos net per suvažiavimą nebuvo lengvos. Nuotr. dr. K. A.

Posėdžių salėje. Nuotr. V. Noreikos

Nuotr. dr. K. A.

Banketas

Vokietijos lietuvių gydytojų suvažiavimas

1975 m. birželio 15 d. įvyko Vokietijos lietuvių gydytojų suvažiavimas Bonn-Bad Godesberge, Annabergerstrasse 400, Pabaltiečių krikščionių rūmuose. Šis suvažiavimas išreiškė Vokietijos lietuvių gydytojų solidarumo simbolį įvykusiam jubiliejiniam X-jam Pasaulio Lietuvių gydytojų suvažiavimui š. m. gegužės 24-25 d. Chicagoje.

Vokietijos lietuviai gydytojai, jausdami apsijungimo reikalingumą, įkūrė 1970 m. lapkričio 15 d. savo organizacinį vienetą — pavadindami Vokietijos Lietuvių Gydytojų klubą. Steigėjais buvo dr. Gintautas, dr. Paltarokaitė, dr. Laukaitis, dr. Ašoklienė ir dr. Bylaitis.

Sukurtas išsamus statutus nustato, šalia organų kompetencijų, šiuos kardinalinius tikslus:

a) apjungti visus lietuvius bei artimai su lietuviais susigiminiavusius arba lietuviams palankiai nusiteikusius gydytojus bei gydytojas Vakarų Vokietijoje.

b) gvildinti medicinos, kultūros, socialines ir kitokias problemas aplamai ir specialiai iš lietuviško požiūrio.

c) savitarpinė narių parama bei informacija.

d) padėti vienas kitam lietuvių tarpe įgyvendinti savo profesinius interesus.

e) bendradarbiauti su kitų tautų gydytojais, liečiant ir ginant savo profesinius siekimus.

f) palaikyti glaudžius ryšius su mūsų tautiečiais bei telkti jiems reikalingos pagalbos pagal mūsų profesinius patyrimus ir galimybes.

g) raginti ir remti lietuvišką jaunimą siekti medicinos ir kitų aukštųjų mokslų.

Visa Vokietijos lietuvių gydytojų veikla orientuojasi Pasaulio Sveikatos Organizacijos, Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjungos ir Vokietijos Gydytojų sąjungos pagrindais.

Valdybą iki šiol sudarė dr. Paltarokaitė — išdininkė ir dr. Bylaitis — pirm., o Kontrolės komisiją dr. Gintautas ir dr. Laukaitis. Valdyba sėkmingai tęsė tolimesnį lietuvių medikų apsijungimą ir užmezgė glaudžius bei kolegiskus santykius tarp lietuvių me-

dikų, ypatingai plaikė gerus ryšius su Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjunga, prijungdama prie šios organizacijos savo narius ir pagal PLGS statuto par. 2 užtikrino Vokietijos lietuvių gydytojų vienetui atstovavimo teisę PLGS Centre.

Pirmieji veiklos metai apėmė daugiau informacinį darbą: kas liečia apsijungimą medikų į vieną organizaciją. Vokietijoje yra maždaug iš 1400 registruotų Vokietijos Lietuvių Bendruomenės narių apie 25 lietuviai gydytojai, iš kurių daugiau kaip pusė glaudžiai palaiko ryšius su lietuviais ir remia lietuvių gydytojų bei lietuvių veiklą. Beveik visi medikai yra dėl profesinių sumetimų išsisklaidę toli vienas nuo kito Vokietijoje, todėl sunku dažniau vienas su kitu susitikti.

Dauguma gydytojų dirba ligoninėse ir siekia specialybės įsigijimo: vidaus medicinoje dr. Laukaitis, dr. Totoraitis, dr. Paškevičiūtė; pediatrijoje dr. Paltarokaitė. Kiti dirba savo specialybės srityse: vidaus medicinoje dr. Bušatckis, ginekologijoje dr. Schiff, anestezijoje dr. Kumfertaitė ir dr. Liudzivaitė-Logse, neuro-psichiatrijoje dr. Gintautas ir dr. Bylaitis. Dalis turi savo kabinetus ir sėkmingai verčiasi: dr. Raišys, dr. Šereika, dr. Schiff, dr. Grinkus, dr. Ašoklis, dr. Ašoklienė, dr. Gintautas, dr. Pašaitienė, dr. Strupė.

Vyresniuoju gydytoju dirba dr. Bylaitis, o už keletos mėnesių taps vyresnia gydytoja dr. Kumfertaitė. Šalia minėtų gydytojų dirba paskirose medicinos srityse dr. Mariūnaitė, dr. Petkauskaitė, dr. Sagūnaitė - Schafeldt, dr. Zechanowskis, dr. Dičpetris, dr. Redweitė, dr. Kungys.

Dabartinis suvažiavimas pagrindiniai gvildeno ir nustatė ateities veiklos gaires. Kadangi dalyvavo apie pusė lietuvių medikų suvažiavime, tai nusprendė daugiau išeiti į bendrą veiklą. Be to, tapo pakeistas Vokietijos Lietuvių Gydytojų klubas į Vokietijos Lietuvių Gydytojų draugiją — pakeičiant pavadinimą, bet perimant seno statuto tikslus ir turinį.

Tuo Vokietijos Lietuvių Gydytojų klubas per maždaug 5 metus savo egzistencijos atsiekė lietuvių medikų jungimo tikslą ir atskleidė ateičiai platesnę veiklos plotmę.

Suvažiavimo nariai toliau nutarė įsteigti tam tikrą savo "Fondą" vienkartiniam rė-

mimams, ypatingai lietuviams studentams ir mokiniams. Be to, nusprendė kas metai pradžioj gegužės mėn. pravesti Vokietijos Lietuvių Gydytojų draugijos suvažiavimą; jungiant su kitais Pabaltiečių kultūriniais susitikimais ir pasirūpinant tam tikra kultūrine programa.

Naują valdybą sudaro dr. Paltarokaitė — išdininkė, dr. Bylaitis — pirmininkas. Kontrolės komisija susideda iš dr. Gintauto, dr. Kumfertaitės ir dr. Raišio. Pats suvažiavimas buvo kukliai, bet kilniai ir su dideliu kolegiškumu bei nepaprastu angažavimu visų dalyvių praveistas. Iš medicinos studentų pusės dalyvavo kolega Landas, kuris laikys valstybinius egzaminus. Vokietijos lietuvių medikų veiklos kelias ne vien sutvirtėjo per šį suvažiavimą, bet ir tapo padėti nauji dinamiški pamatai ateičiai. **V. J. B.**

AUSTRALIA

Melbourno LGD (apimanti Viktorijos valstiją) sudaro apie 25 nariai: medicinos gydytojai, dantų gydytojai, 2 studentai medikai ir vienas odontologijos studentas.

Platesnė organizuota veikla nėra išvystyta. Pasitenkinama metiniu susirinkime (paskutinis įvyko pavasario mėnesiais). Išrinkti nauji vadovai: dr. Kazys A. Zdanius — pirm. ir dr. Elvyra Petrikas — sekretorė.

Reikėtų laukti daugiau žinių iš tolimosios Australijos. Būtų įdomu žinoti individualūs kolegų atsiekimai, visuomeninė veikla ir t. t. Lauksime!

Melbourno (Australija) gydytojų draugijos dalis (po susirinkimo). Pirmoj eilėj iš k.: dr. Kazys Zdanius — draugijos pirm., dr. Rimantas Šarkis, dantų gyd. Nijolė Zdanienė, dr. Kristina Brėdikis-Wann, Jonas Kožėnias, B.S. (paskutinių metų odontologijos studentas). Antroj eilėj iš k.: dr. Karolis Kazlauskas, dr. Jurgis Mikolajūnas, dantų gyd. J. Petraitienė, dr. V. Didžys, dr. Elvyra Petrikas-Šurnienė, draugijos sekretorė, dr. Izidorius Kaunas ir dantų gyd. Arūnas Staugaitis.

IŠ OHIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ VEIKLOS

1975 spalio 18 dieną Ohio Lietuvių Gydytojų draugija Lietuvių Namuose Clevelande turėjo metinį susirinkimą. Darbo posėdžiui pirmininkavo Dr. Alfonsas Kisielius, sekretoriavo Dr. Giedrė Matienė. Pats posėdis buvo darbingas, gerai prarastas, punktualiai pradėtas ir užbaigtas, ko ankstyvesniuose susirinkimuose labai trūkdavo. Svarstyti ir diskutuoti organizaciniai reikalai. Dr.

Danieliui Degėsiui pasiūlius, buvo priimtos kultūrinės premijos balsavimo pataisos. Be to, buvo nutarta įpareigoti naują valdybą, kad ji paruoštų statutui pakeisti projektą, liečiantį valdybos sudėtį, būtent, kad ateityje draugijos valdyba būtų sudaryta iš trijų, o ne penkių asmenų. Į naują valdybą buvo išrinkti šie gydytojai: Dr. Anelė Juškėnienė, Dr. Giedrė Matienė, Dr. Jonas Stankaitis, Dr. Algis Čepulis, Dr. Dainius Degėsys. Naujos valdybos kadencija prasideda su

*Gydytojai darbo posėdžio metu
Nuotr. J. Garlos*

*“Susirinkimo valdžia”: dr. A. Kisielius ir dr. Gydytojų sąjungos pirmininko dr. Jurgio Giedrė Matienė klausosi Pasaulio Lietuvių Balčiūno pranešimo.
Nuotr. J. Garlos*

Naujais Metais ir tęsis dvejus metus. Šiai naujai valdybai ir teks ruošti Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjungos suvažiavimą, kuris yra numatytas šaukti Clevelande 1977 m. Darbo dienos savaitgalyje. Apie Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjungos suvažiavimą trumpą pranešimą padarė naujasis Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjungos pirmininkas dr. Jurgis Balčiūnas.

Tuo pačiu metu, gretimoje salėje, vyko moterų pagalbinio komiteto susirinkimas, kurio metu buvo išrinkta nauja vadovybė: Eugenija Aželienė ir Izabelė Stankaitienė.

Antroji metinio susirinkimo dalis vyko Gintaro valgyklos patalpose. Čia draugijos nariai su svečiais turėjo kokteilius ir vakarienę. Vakarienės metu buvo įteikta metinė kultūrinė draugijos premija, kuri šiais metais teko Dirvai. Dr. Danielius Degėsys, įteikdamas premiją pranešė, kad iš 31 balsavusių draugijos narių 19 pasisakė už Dirvą ir kad tai yra pats didžiausias balsų skaičius

bet kada paduotas už vieną kandidatą mūsų kultūrinės premijos skyrimo istorijoje. Taip pat jis pasidžiaugė, kad draugijos nariai šiemet aktyviai reikėsi tiek premijos realizavime, tiek jos balsavime. Priimdamas kultūrinę premiją, Dirvos redaktorius Vytautas Gedgaudas padėkojo draugijos nariams už parodytą Dirvai dėmesį ir suteiktą materialinę bei moralinę paramą. "Įvertinimas tokios organizacijos, kurią sudaro įvairių pakraipų žmonės, duoda ir ypatingai didelę simbolinę paramą Dirvai", baigdamas pasakė Dirvos redaktorius. Po premijos įteikimo draugijos pirmininkas pristatė inžinierių Raimundą Kudukį — šio vakaro prelegentą. Inž. R. Kudukis davė labai gerą, išsamų ir objektyvų Europos Saugumo konferencijos apibūdinimą bei šios konferencijos pasėkmes Pabaltijos kraštams. Jo kalba buvo atspausdinta Dirvoje. Po paskaitos susirinkimo dalyviai dar ilgai dalinosi įspūdžiais, neskubėdami skirstytis.

O.L.G.D.-jos metinės kultūrinės premijos įteikimas Dirvos redaktoriui. Nuotr. J. Garlos

Vakaro prelegentas inž. Raimundas Kudukis
Nuotr. J. Garlos

ILLINOIS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS

Lietuvių gydytojų susirinkimas įvyko Jaunimo centre 1975 m. spalio 11 dieną. Susirinkimą pravedė energinga, nauja Illinois lietuvių gydytojų draugijos pirmininkė dantų gydytoja Alicija Ruibienė.

Einamuose reikaluose buvo svarstyta eilė prašymų — finansuoti 1975 metais premijuotus estradinės muzikos veikalus, paremti jaunimo kongresą, paskirti premiją pažangiam jaunuoliui-ei bei keli pašalpos prašymai atskiriems asmenims.

Dr. Pranas Sutkus skaitė paskaitą. "Laparoskopija ginekologinėje diagnostikoje ir gydyme".

Susirinkime dalyvavo 34 nariai ir gausus skaičius žmonių. Po susirinkimo buvo patiekta šilta vakarienė.

Dalyvavo keletas naujų narių: Vitalija Vasaitienė, DDS ir L. Tharp, DDS, prieš metus baigusios Illinois universitetą.

Vakarienės metu buvo pademonstruota nauja kaspino ir plokštelių stereo muzikos

sistema, kurią Illinois lietuvių gydytojų draugijos nariai Jaunimo centrui nupirko ir padovanojo. Vajui vadovavo Irena Pemkienė. Padėkos žodį tarė kun. A. Kezys, SJ, Jaunimo centro direktorius.

Susirinkimas baigėsi geroje nuotaikoje, jaukioje Jaunimo centro kavinėje.

Dr. Osvaldas Nakas

Kai ILGD pirm. dr. A. Ruibienė kalba, sekretoriui dr. R. Povilaičiui yra pilna darbo viską užrašyti. Dr. P. Sutkus kalbėjo apie laparotomijas.
Nuotr. dr. K. A.

KOMITETAS PRIEŠ PSICHIATRIJOS PANAUDOJIMĄ POLITINIAMS TIKSLAMS

Case Postale 296

CH 1211, Geneve 12, Suisse.

Ponios, Panelės, Ponai,

1975 m. balandžio mėn. 19 d. "Simpoziumas apie medicinos etiką prieš psichiatrijos piktnaudojimą" sujungė įvairių kraštų psichiatrus ir juristus. Visų dalyvių buvo priimta deklaracija ir įsteigtas komitetas, kurio tikslas būtų tęsti simpoziume pradėtą pagrindinę studiją ir surasti tinkamus būdus visus supažindinti ir pritaikinti deklaracijoj paskelbtus principus.

Komitetas susiorganizavo, susiformavo ir pradėjo eiti jam pavestas pareigas. Pirmiausia jis norėtų surinkti nuomones ir gauti paramą iš visų mokslinių sferų, paskleidžiant balandžio mėn. 19 dienos nubalsuotą ir keletos žymių asmenų pasirašytą deklaracijos tekstą. Jis prašo:

— duoti žinią, ar jūs ir jūsų organizacija gali prisidėti prie deklaracijoj minėtų principų;

— pranešti jūsų reakciją, pasiūlymus ir visas žinias, kurios prisidėtų prie darbo eigos.

Deklaracijos kopijų prancūzų, vokiečių, anglų ir rusų kalbomis galima gauti šio rašto viršuje nurodytu adresu.

Žemiau pasirašę komiteto nariai jums dėkoja.

Dr. Charles Durand, Dr. Harold Bourne,
psichiatras, Genevos FRCP, FANZCP,
universiteto profesorius Londono psichiatras

Me Charles - A. Junod, Jeanne Hersch,
advokatas, Genevos filosofas, Genevos
universiteto profesorius universiteto profesorius

Dr. Hugo Solms, Dr. Laszko Luka,
Genevo spsichiatras, Genevos psichoterapijos
Fribourgo universiteto psichiatras
profesorius.

Priedas: Genevos deklaracijos tekstas.

Deklaracija

Tarptautinės Amnestijos iniciatyva 60 žymių asmenų, įvairių kraštų psichiatrai ir juristai, dalyvavo simpoziume apie medicinos etiką dėl psichiatrijos piktnaudojimo politiniams tikslams. Jis įvyko Genevoje 1975 m. balandžio mėn. Jie priėjo išvados, kad daug turimų paliudymų apie internavimus ir praktikuojamas SSR psichiatrijos insitucijose priemones priešingiems jų režimui asmenims, yra tikri faktai.

Psichiatrijos tikslas yra išgydyti žmogų. Protinių ligų diagnozės nustatymai įvairiuose kraštuose yra skirtingi, tačiau tiek internavimas, tiek medikamentu davimas prieštarauja žmogaus teisėms. Ypač jų panaudojimas kaip bausmė prieš religinius ar politinius disidentus yra nusikaltimas.

Atsižvelgiant į visus principus, deklaracijas, kurios buvo iki šiol suformuluotos įvairių profesionalinių organizacijų visame pasaulyje, dalyviai pageidauja prisidėti prie jų vykdymo.

To pasėkoje organizacijos ir mediciniški suvažiavimai yra prašomi, neatsižvelgiant į kai kurių kraštų grasinimą pasitraukti iš narių tarpo, griežtai pasmerkti besireiškančius psichiatrijos piktnaudojimus, boikotuoti tai praktikuojančius daktarus ir organizacijas, kurios apklausinėjamos atsakyty duoti reikalingus davinius.

Priimta rezoliucija prisidėtų prie komiteto pasiūlymo sudaryti nuolatinį tarptautinį organą, kurio tikslas būtų iškelti ir sulaikyti tuos piktnaudojimus.

Jie prašo visų mediciniškų ir psichiatrinų organizacijų laikytis principų ir remti pastangas įkurti tokį organą, kuris būtų politiniai neutralus ir būtų sudarytas iš medicų, juristų ir kitų žmogaus teises ginančių asmenų.

Meksikos Kongreso metu buvo konstatuota, kad Pasaulinė Psichiatrijos organizacija ir Pasaulinė Federacija psichinei sveikatai išlaikyti yra bejėgės minėtoms blogybėms sulaikyti. Dalyviai nutarė įkurti tokį organą, kuris galėtų praveisti bešališkus apklausinėjimus, pasmerkti nelegalius ir etiškai nepateisinamus metodus ir apginti kolegas, kurie nebodami policijos persekiojimų, laikosi savo profesinės garbės.

Geneve, 1975 m., balandžio mėn. 19 d.

(Iš prancūzų kalbos vertė **Birutė Prapuolenienė** ir **Emilija Paliokienė**).

Medicina Nr. 3 (51), 1975

ATŽALYNAS

Skyrių veda stud. LINAS SIDRYS

PER ASPERA AD... M. D.

Paprašyta aprašyti parengiamus medicinai mokslus, nutariau apie juos nieko nerašyti.

Kiekvienas daktaras, tuo labiau studentas, siekiąs medicinos karjeros, gali atsiminti savo nemiegotas naktis, nesočias dienas, visą laiką įkištas į knygą nosis. Kai kuriems tie mokslai naudingi liko: gerai sekėsi egzaminai, gerai viską suprato. O tokiems, kaip man, lieka tik viena galimybė patekti į mediciną — surinkt keletą milijonų ir savo pačios medicinos mokyklą pasistatyti.

Kaip seniau, taip ir dabar yra pasaulio vietų, kur ir be mokslų gali būti daktaru. Ar ne tiesa, kad kaimo moterėlės viena kitą gydė žolelėmis ir šaknelėmis. Ypač Afrikoje lengva būti daktaru — užsidedi didelę kaukę su ragais, patrypsi plikas apie ligonį, ir visos ligos išlaksto. Bet mes gi gyvename technologijos gadynėje. Tokie dalykai vulgariūs, nepriimtini AMA.

Matot, gauti MD prie savo vardo pareikalauja daugelio tavo gyvenimo metų. Visi nori būti iškilmingiau šaukiami "didžiai gerbiamas ponas daktare", niekas nenori būti šaukiamas ar vadinamas "didžiai nuskuręs ponas pilietis". Tos dvi raidės tik blykčioja prieš akis, kaip Holyvūdo teatro šviesos MD-MD-MD. Žinoma, geras atlyginimas irgi neblogas dalykas, tai dėl šitokių ir kitokių priežasčių mano kelias linko į mediciną.

Ir kokį kelią pasirinkau! Ar jūs žinote, kada paskutinį kartą saulės spindulius mačiau — ogi prieš mėnesį laiko, kada mokslas dar nebuvo prasidėjęs. Dienas praleidžiu surūkusiose mokyklos klasėse, o naktis tarp

keturių kaip kalėjimo sienų. Karts nuo karto surandu laiko suvalgyti kokį blyną, per durų apačią atsiųstą. Šeimą tik vasarą mačiau, nors kasdien grįžtu namo. Gyvenimo kelią pasirinkau liūdną, vienišą. Nėra laiko nei su kuo pabendrauti, nei į ką įsimylėti: Meilė medicinos studentui tikra pražūtis. Visi mokslai ir tavo gyvenimo planai eina šalin. Nagų nebeturiu, visi seniai nukramtyti. Akys pradeda silpnėti, ko gero reikės greit žiūronus pirkti. Per mėnesį sudeginau tris elektros lempas, nuo sėdėjimo mano forma bus panaši į kėdes. Bijau eiti į šokius ar viešai pasirodyti, nes mano apjuodusios akys ir įkritę žandai primena daugiau baidyklę, numirėlę negu žmogų. Taip bedirbant ne tik anemija, bet ir sklerozė griebis.

Aš praradau savo individualybę, likau tik mašina - kompiuteris, į kurį įdėtas tik vienas gyvenimo tikslas — gauti M. D. Pasiiekti tam turiu pralenkti visus savo kaimynus studentus. Tik rink penketukus, nes kiti pažymiai negeri, niekur su jais nenuėisi. Nors ir galą gausiu, dvigubai dirbsiu vis dėl tų dviejų raidžių MD.

Taigi, jeigu sieksiu toliau šių mokslų — liksiu senmergė. Kas gi norės žilos, neprimatančios toliau kaip kojos pirštai merginos, kuri dieną naktį praleistų ofise? Niekas! Tai užtat liko tik vienas kelias — ištėkėti už daktaro ir būti ponia daktariene. Vis tiek geriau skamba, negu panelė daktarytė.

Dabar, ar kas nors iš nevedusių ponų daktarų norėtų susipažinti su jauna, gražia, nelabai dar raukšlėta blondine — 30, 20, 30. Tikslas — vedybos.

Grasilda Reinytė

Dr. Kristina Gedgaudaitė šį pavasarį baigė Minnesotos u-tą su pasižymėjimu ir gavo medicinos gydytojos diplomą. Kristina baigė Barat kolegiją, Lake Forest, Illinois. Mediciną studijavo Harvardo ir Minnesotos universitetuose. Šiuo metu studijuoja rentgenologijos specialybei įsigyti Kalifornijos universitete, San Francisco.

Dr. Kristina Gedgaudas

Med. stud. Linas Sidrys, vienas iš "Ateities" žurnalo redaktorių, buvo vienu iš pagrindinių vyresniųjų moksleivių ateitininkų stovyklos Dainavoje vadovu. Jis kalbėjo apie ideologinius pagrindus ateitininkų steigimosi metais. Linas taip pat daug rašo, pav., "Lietuvos reikalai ir Amerikos universitetai" ("Į Laisvę", 1974, gruodis, Nr. 62(99)).

Med. stud. Antanas Razma, vienas iš "Ateities" žurnalo redaktorių, dažnai rašo, pav., "Kun. Alfonsas Lipniūnas", ("Ateitis", Vol. LXV, Nr. 3, 1975, kovas), "Vyskupas Motiejus Valančius", ("Ateitis", Vol. LXV, Nr. 5, 1975, gegužis), "Jaunimas visuomenėje ir Lietuvos laisvės darbuose", ("Į Laisvę", 1974, gruodis, Nr. 62(99)).

Stud. Juozas Stankaitis pradėjo ketvirtus metus Univ. of Connecticut Medicinos mokykloje. At-kų Jubiliejinės stovyklos metu jis (dr. J. Balčiūno globojamas) gydė stovyklautojus nuo "vandens ligų".

Onilė Vaitkutė, baigusi biologiją, pradėjo medicinos studijas Univ. of Boston medicinos mokykloje. Ji įstojo į tą pačią klasę, kurioje studijuoja jos jaunesnis brolis Linas Vaitkus. Linas prieš 2 metus pateko į pagreitintą šešių metų programą, kuri sujungia kolegijos ir medicinos mokslus.

Stud. Raimundas Janevičius, išėjęs tik vienerius metus Univ. of Ill. Chicagoje, sėkmingai išlaikė Medical Boards Part I. Raimundas šiuo metu moko anatomiją jaunesnius kolegas.

Virginija Juškaitė (Haines City, Florida) pradėjo odontologijos studijas Loyolos universitete, New Orleans, Louisiana.

Arvydas-Aldis Kožica, Birutės ir velionio dr. Vinco Kožicos sūnus, pradėjo veterinarijos studijas Drake universitete, Des Moines, Iowa.

Vytenis Grybauskas (Chicago, Ill.) baigęs biologijos mokslus Loyolos universitete, pradėjo medicinos studijas Illinois universitete Chicagoje.

Nora Sugintaitė studijuoja mediciną Illinois universitete, Chicagoje.

Virginija Pavilanytė (Montreal, Kanada) studijuoja veterinariją.

Stud. Linas Sidrys tiksliai atsako ("Sun Times" 1975 spalio 19) "Enciklopedia Britannica" leidėjams dėl jų prosovietinės informacijos apie Lietuvą.

Dr. Andrius Vaclovas Plioplys, gimęs 1951 m. Toronto, Kanadoje, baigė Chicagos Aukšt. Lituanistikos mokyklą ir Pedagoginį institutą. Medicinos studijas baigė Chicagos universitete 1975 m. birželio 13 d., įsi-gydamas gydytojo diplomą. Dr. Plioplys yra aktyvus skautas.

Dr. Algis Ruginis baigė odontologijos studijas Illinois universitete, gaudamas dantų gydytojo diplomą.

IN MEMORIAM

Dr. Kazio Drangelio dešimties metų mirimo sukaktį prisiminus

Dr. K. Drangelis mirė 1965 m. rugpiūčio m. 25 d. Minėtinas jis yra todėl, kad 1913 m., tuometinio "Lietuvos" redaktoriaus B. K. Balučio raginamas, su savo kolegomis paruošė dirvą Amerikos Lietuvių Doktorų draugijos įkūrimui. Nėgana to, jis išlaikė daug raštų bei protokolų, liudijančių apie tos draugijos įkūrimą bei veiklą.

Amer. Liet. Doktorų draugijos steigiamojo susirinkimo protokole buvo pažymėta, kad pirmininku buvo išrinktas dr. A. Rutkauskas, sekretorium — dr. K. Drangelis. 1915 m. dr. K. Drangelis buvo išrinktas A.L. Doktorų draugijos pirmininku. 1938 m. A. L. D. draugijai švenčiant 25 metų veiklos sukaktį, dr. Drangelis buvo išrinktas to minėjimo komiteto pirmininku, kuriam teko ir vadovauti sidabrinio jubiliejaus banketui.

A. a. dr. Kazys Drangelis

Dr. K. Drangelis 1947 m. surengė dr. Kazio Griniaus pagerbimą - minėjimą, kuriam ir vadovavo.

1951 m., dr. Juškai susirgus, ALD draugijos pirmininko pareigoms eiti buvo pakviestas dr. K. Drangelis.

1963 m. rugpiūčio mėn. 31 d., Liet. Gydytojų draugijos visuotiniam narių suvažiavime buvo nutarta dr. Kaziui Drangeliui suteikti L. Gyd. draugijos garbės steigėjo vardą ir paskelbti jį esant amžinuoju Liet. Gydytojų sąjungos nariu. Ta proga dr. K. Drangelis pasakė ilgą kalbą, nušviesdamas AL Doktorų draugijos įsikūrimo sąlygas bei jos veiklą.

Dr. K. Drangelis paliko savo visuomeninės veiklos gilius pėdsakus ne tik Am. Liet. Gydytojų draugijoje, bet ir Amerikos Lietuvių Prekybos Rūmuos, Sandaroj, Susivienijime Lietuvių Amerikoj (SLA), Amerikos Lietuvių Taryboj, eidamas įvairias pareigas tų draugijų valdybose. Nėgana to, jis buvo Amerikos Lietuvių Bendruomenės steigimo pradininkas ir vienas iš įsteigėjų Lietuvai gelbėti Fondo.

Dėl dr. Kazio Drangelio pozityvios veiklos, dėl jo plačios tolerancijos, dėl jo darbštumo ir naujų sumanymų kūrėjo bei jų sėkmingo vykdymo, jam ne be reikalo buvo skiriamas lietuvių kūrybingojo veikėjo vardas.

Dr. V. Tauras

A. A. dr. ALFONSAS YAUNIŠKIS

1975 m. rugpiūčio 3 d. Kanadoje (Winnipeg, Manitoba) mirė dr. A. Yauniškis, sulaukęs 60 m. amžiaus.

Velionis buvo aktyvus ir dosnus Šv. Kazimiero parapijos bei Winnipigo Lietuvių klubo veikloje.

Paliko žmoną Margaritą, sūnų Dovydą, dukrą Oną ir 3 seseris. Nuoširdi užuojauta.

MIRĖ

PROF. DR. A. STARKUS

Kugpiūčio 17 d., sekmadienį, 8:30 v. r. savo namuose mirė prof. dr. Antanas Starkus, paskutiniu laiku sunkiai sirgęs.

Nuliūdime paliko žmoną Elena, kuri yra atvykusi iš Lietuvos. Lietuvoje liko sūnus Kęstutis, dukra Valė, anūkės Raselė ir Gabrielė.

Velionis buvo gimęs 1901 sausio 7 Rudaminoje, Seinų apskrityje. Jo tėvas Simanas (1865-1943) buvo mokytojas, susipratęs lietuvis, auklėjęs jaunimą patriotinėje dvasioje, išleidęs 7 savo vaikus į aukštuosius mokslus. Iš tos šeimos buvo du kunigai (abu gyvėnė ir mirė Amerikoje), valstybininkas Zigmas, gydytojas Antanas, lotynistas Juozas, mokytojos Monika Strazdienė ir Sofija Milčienė.

Antanas Starkus 1919 baigė Marijampolės Žiburio gimnaziją ir įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, dalyvavo nepriklausomybės karuose, apdovanotas Vyties kryžiumi. Į atsargą išėjo 1922 leitenanto laipsniu. 1923 savanoriu dalyvavo Klaipėdos krašto sukilime.

Po visų karų studijavo mediciną. 1928 baigė Lietuvos universitetą ir buvo paskirtas į Vabalninką gydytoju ir ligoninės vedėju. Ten dirbo iki 1931, kai buvo pakviestas asistentu į Vytauto Didžiojo universiteto medicinos fakultetą. Drauge dėstė pastoralinę mediciną ir higieną Kauno kunigų seminarijoje ir teologijos fakultete.

1933 išvyko į Ženevos universiteto patologijos institutą ir tobulinosi pas prof. Askanazy. 1937-1940 buvo Ginklavimo Valdybos Tyrimų laboratorijos biologijos skyriaus vedėjas.

1940 birželio 15 Vytauto Didžiojo universitete apgynė dizertaciją ir gavo medicinos daktaro laipsnį. 1940 Vilniaus universiteto anatomijos katedros vyr. dėstytojas ir 1941 katedros vedėjas. Nuo 1941 Vytauto Didžiojo universiteto docentas, patologijos bei pataloginės anatomijos katedros vedėjas.

Vokiečių okupacijos metais 1943 kovo 16 jis buvo geštapo areštuotas ir išvežtas į Stutthofo koncentracijos stovyklą. Ten pra-

A. a. prof. dr. Antanas Starkus

džioje buvo paskirtas su kitais kaliniai į baudžiamąjį (mirtininkų) būrį, paskui netrukus dirbo stovyklos gydytoju. Čia jis pasireiškė kaip sumanus gydytojas, dirbęs po 16 valandų: gelbėjęs kalinius, rizikavęs savo gyvybe. 1943 vasarą siautė viduriavimo epidemija. Jis sėkmingai išaiškino ligos tipą ir pritaikė savo originalų gydymo būdą nesalvarsanu. Dėl savo besąlyginio pasišventimo gydytojo pareigom dr. Starkus susilaukė visuotinės savo likimo draugų pagarbos. Jo sugebėjimus įvertino ir koncentracijos stovyklos administracija, jam pavedė tvarkyti vidaus ligų ir infekcijų skyrių. Jo žinioje dirbo 12 gydytojų lenkų, prancūzų, latvių.

Karui baigiantis ir išlaisvinus kalinius, dr. A. Starkui pasisekė patekti į Švediją. Iš ten 1947 atvyko į JAV. Nuo 1948 gyveno Brcoklyne. Čia jis pasižymėjo kaip geras specialistas patalogas, vadovavo St. Mary's ligoninės patalogijos skyriui.

Nuo 1922 metų buvo ateitininkas, 1926 su draugais įsteigė Kęstučio korporaciją ir buvo pirmasis jos pirmininkas. 1925-26 buvo pirmosios LU studentų atstovybės pirmininkas. Švedijoje 1945-46 Balfo įgaliotinis.

New Yorke buvo Liet. gydytojų draugijos pirmininku, Liet. Krikščionių demokratų S-gos skyriaus pirmininku.

Medicinos klausimais yra rašęs spaudoje, 1940 išėjo jo dizertacija — Karcenomos ir prekarčenomos klausimu, paskelbė keliolika mokslinių straipsnių Medicinoje, Medicinos fakulteto darbuose.

Velionis priklauso tai lietuvių kartai, kuri savo triūsą ir mokslu kūrė Lietuvą. Jis pasižymėjo savo darbštumu, geru profesiniu pasiruošimu, visą laiką sekė mokslinę literatūrą ir buvo puikus specialistas. Darbe mokėjo tas žinias perduoti jaunesniems gydytojams.

Pasižymėjo savo visuomeniškumu, giliu lietuviškų reikalų supratimu, savo dosnumu. Buvo principų žmogus, bet visus nuoširdžiai gerbė ir kiekvienam, kas tik į jį kreipėsi, stengėsi padėti. Taip iš visų susilaukė nuoširdžios pagarbos.

Velionies šeimai ir visiems artimiesiems reiškiamo užuojautą.

(“Darbininkas”, 1975 m. rugp. 22 d.)

LIUETJIMAI APIE PROF. DR. A. STARKŲ

Prof. BALYS SRUOGA, kalbėjęs Stutthofo koncentracijos stovykloje kartu su dr. A. Starkumi, 1945 m. atgavęs “laisvę patvory” ir nugabentas į naujų okupantų pavergtą Lietuvą, rašo: ... “su mumis buvo apgyvendintas mūsų kolega gydytojas, medicinos profesorius, turėjęs geriausią vardą visų lagerio ligonių tarpe, — ir jam buvo pasakyta, kad jis dabar atsako už mūsų gyvybę. Jis dabar privalas žiūrėti, kad niekas mūsų daugiau nebemirtų!” (“Dievų miškas”, Chicago, 1957 m.)

Prof. kun. STAYS YLA, kartu buvęs su dr. A. Starkumi kacete, pasiekęs Vakarų, rašo: “... Starkus dirbo daug — nuo 6 val. ryto iki 11 nakties. Jam tindavo kojos, pavargdavo, bet gyvas reikalas padėt žmonėms jį laikė. Dirbo jis greit ir meistriškai. Būdavo praeina pro jo “kabineta” būriai žmonių, ir negali atsistebėt, kaip jis lyg žaisdamas daro plevros punkcijas, valo užpustusias, uždegimo pažeistas akis, kaip lyg akrobatas vartoja švirkštą. ... Jo vardas buvo linksniuojamas visoj stovykloj. Taip ir girdejai su pagarba tariant du žodžius “Pro-

fessor Starkus!” viską gali, ir jei jis nebegali, nieks ligonių nebeišgelbės. Net esesmanai, kuriems, buvo uždrausta kreiptis pas kalinį gydytoją, slapta prašydavo jo pagalbos. ... Dr. Starkus turėjo kažką, kas ne dažnam gydytojui būdinga. Ligonis, jo globon patekęs, pasidarydavo jam savas, kaip jo paties žaizda. Tau neberekėjo rūpintis, jis už tave sirgo ir budėjo”. (“Žmonės ir žvėrys Dievų miške”, Putnam, Conn. 1951 m.)

DR. OLGA HORWITZ (Gurvičiūtė), dantų gydytoja, žydaitė, nacių patalpinta Kau-no gete mirčiai. Po 6-ųjų savaitių geto kančių, vienas sargybinis (vokietis) paklausė: “Ar turi ką nors už geto ribų, kuriais galėtum visiškai pasitikėti?” Pusantrų metų (1941-43) gyveno, slapstėsi dr. Starkaus šeimos namuose, kol pagaliau jį patį išvežė į Stutthofo koncentracijos stovyklą. Dr. Horwitz dirba dantų gydytoja Chicagoje. Prie dr. A. Starkaus karsto jį kalbėjo:

“Aš taip pat atvažiauvau atsisveikinti ir paskutinį kartą pasakyti dr. Antanui Starkui ačiū. Mirė jo kūnas, tačiau jo dvasia amžinai gyvens jo šeimos, draugų ir artimųjų širdyse.

Kol manoji širdis plaks, niekada neužmiršiu dr. Starkaus ir jo šeimos ryžto ir pasiaukojimo gelbstint mane. Aš gyvenau Starkų šeimoje karo metu pusantrų metų. Tai buvo ilgas, klaikus, siaubingas gyvenimas, tarp gyvybės ir mirties, ne tik man, bet lygiai ir prof. dr. Starkui, jo šeimai, mažam sūnui ir dukrai.

Kaip šiandien prisimenu, kai sekmadienį, grįždami iš bažnyčios, vaikai atbėgdavo man pirmieji pasakyti: “Slėpkis greitai, svečiai ateina!” Vaikai jautė pavojų, bet jie niekada neklausinėjo — tylėjo, mane globojo ir dailijosi paskutiniu kėšniu. Vaikai buvo auklėjami tėvų dvasioje.

Daug kas, čia atvykę atsisveikinti, kalbėjo apie dr. Antaną kaip savanorį, korporantą, katalikiškų draugijų veikėją, gydytoją. Aš pažinau dr. Antaną Starkų — žmogų. Lygiai kaip kun. Yla išsireiškė, kad be dr. Starkaus rūpestingumo Stutthofo koncentracijos stovykloje kun. Yla nebūtų likęs gyvas, aš taip pat galiu tai pasakyti apie save.

Daug kas minėjo Dievo karalystę. Jei tokia yra, jis (dr. Starkus) bus šventųjų ei-

lėje. Dr. Starkus stengėsi įgyvendinti Dievo karalystę čia, žemėje, savo darbais, pasiaukojimu. Jis buvo kilnus žmogus. Jis buvo garbingas ir gilios išminties žmogus. Jis nepardavė savo sielos nei stalinistams, nei hitlerininkams. Vietoj neapykantos, keršto ir gobšumo, jis davė pavergtiems žmonėms savo meilę, supratimą ir pasišventimą. Net tais momentais, kai mano vilties kibirkštėlė baigdavo užgesti ir nebetikėjau sulaukti rytojaus, jis sugebėjo įžiebtį vėl šviesos kibirkštėlę ir parodyti, kad dar ne visa žmonija yra pavirtusi žvėrimis. Jis buvo tyras, skaitus lašas kraujo jūroje.

Ačiū jums, daktare! Tebūnie jūsų kilni dvasia pavyzdžiu jūsų tautiečiams, žmonijai ir jaunosioms kartoms”.

A. A. Dr. Antanui Starkui mirus, vietoj gėlių, aukojame 100 dol. “Medicinos” žurnalui parenti. Su nuoširdžia užuojauta velionio giminėms. Vera, Stasys ir Marija-Žibutė Daugėlai.

A. A. DR. ROŽĖ TIJŪNIENĖ AMŽINYBĖN PALYDĖJUS

Po keletos savaičių varginančio pleurito ir apėmusių CA metastazių, 1975 m. spalio 18 d. 8 v. r. Rožės siela apleido šį varganą pasaulį, iškeliaudama į amžiną poilsį. Po bažnytinių apeigų 1975 m. spalio 22 d. buvo palaidota šv. Kazimiero kapinėse.

Velionė Rožė Paurytė gimė 1902 m. balandžio 21 d. Butiškiuose, gražių Zarasų apskrityje. Pradžios mokyklą baigė Antazavėje. Gimnaziją — Panevėžyje 1923 m. Tais pat metais pradėjo studijas Kauno universiteto Medicinos fakultete Odontologijos skyriuje. Sėkmingai baigusi u-tą ir išlaikiusi valstybinius egzaminus, gavo dantų gydytojos diplomą.

Praktiką pradėjo pas dantų gyd. Morkūnienę Kaune. Padirbėjusi keletą metų, 1933 m. persikėlė į Rokiškį, atidarydama savo kabinetą. Visų pacientų buvo labai mėgiama. Su didele pagarba ir pasitikėjimu eidavo pas velionę.

Dantų gyd. Rožė Rokišky sukūrė šeimą su Jonu Tijūnu, pašto viršininku. 1935 m. perkėlus vyrą pašto viršininku į Kybartus, žmona su savo dantų kabinetu irgi persike-

A. a. dr. Rožė Tijūnienė

lia. Pradėjo dirbti ne tik savo kabinete, bet buvo paskirta ligonių kasų ir geležinkelio ambulatorijose dantų gyd. darbams. Kybartuose Tijūnų šeima susilaukė šeimos priauglio — sūnaus Vytauto.

1940 m. Joną Tijūną perkelia į Vilnių 2-pašto viršininko pareigoms. Žmona su kabinetu irgi persikėlė ir čia savo kabinete dirba. Bet bolševikų okupacijai užėjus ir atleidus vyrą iš pareigų, bėga į vyro tėviškę, Šiaulius, kur buvo paskirta naujai bolševikų įkurtoji poliklinikoje. 1941 m. vokiečiams užėjus, tapo paskirta tos poliklinikos vedėja.

Esant atostogose pas gimines Zarasuose, nuo difterito miršta 8 metų sūnus. Tai pakirto josios sveikatą.

Artėjant bolševikams, 1944 m. liepos 26 d. Tijūnai pašitraukė į Vokietiją - Dresdeną. Vokiečių Dantų D-rų Departamentas paskyrė R. Tijūnienę dirbti į Weinbohl'te dantų gydytoja.

Frontui artėjant, paslapčiomis velionė su vyru traukėsi tolyn, apsistodami Grunfeld, kuriame sulaukė karo pabaigos. Kuriantis tremtinių stovykloms, apsigyveno Seligens-tadto stovykloje, kurioje velionė buvo paskirta dantų gydytoja. 1949 m. liepos mėn. išvyko į Ameriką, apsistodama Čikagoje. Čia pradžia buvo labai sunki, bet vėliau Dr. P. Atkočiūnui pakvietus ją asistente, išdirbo daugelį metų, net iki susirgimo.

Velionė buvo pašarvota Marquette Parke, Petkaus koplyčioje. Karstas skendo gėlėse, o daugybė lankytojų atvykdavo atiduoti paskutinę pagarbą atsisveikinant su velione. Lietuvių Dantų Gydytojų sąjungos vardu pirminin. dr. A. Ruibienė, atsisveikindama su velione-kolege, priminė L.D.G. S-gos 1951 m. steigimo laikotarpį, kurioje velionė buvo viena steigėjų ir visose valdybose iki savo mirties ėjo įvairias pareigas. S-je dirbo su dideliu atsidavimu ir meile, žinodama, kad daugeliui kolegijų yra būtina S-gos globa. Rėmė be priekaištų lėšomis ir dovanomis. Visuose S-gos renginiuose dirbo, kur tik buvo reikalinga. Džiaugdavomės gerais rezultatais. Skyrėme lėšas Sibire, Vokietijoje, Lietuvoj ir Amerikos sergančioms dantų gydytojoms. Velionės vyrui D. G. S-gos vardu tarė paguodos žodžius. Vytauto Didžiojo Šiaulių Rinktinės nariai budėjo prie karsto ir tarė atsisveikinimo žodžius, vėliau nešdami karstą iki paskutinės velionės poilsio vietos. Dar su velione atsisveikino Lietuvių Fondo, Balfio, Liet. Bendruomenės ir studijų atstovai. Visi reiškė užuojautą velionies vyrui netekus gyvenimo palydovės — žmonos.

Brangioji mano kolege - Rože, iškeliavai, Visagalio pakviesta, rudenio lapams pasipuošus įvairiomis spalvomis ir krintant. Tavo kapą puoš rudens lapai... Poeto žodžius karstu:

Lapeli, lapeli — pageltęs lapeli,
nejaugi žiemužė kalta,
kad kritus nuo medžio ant purvino kelio
tavoji gyvybė baigta?...

Dantų gyd. A. Mačiukienė

A. A. Dr. ANTANAS KAPOČIUS

(Kapochy)

1975 m. spalio 12 d. Bostone mirė dantų gydytojas A. Kapočius.

Jis buvo gimęs 1895 m. liepos 13 d. Shepandoah, Pa. 1917 m. baigė Tufts Dental School. Iki pat mirties praktikavo dantų gydytoju Bostone.

Dr. A. Kapočius kartu su dr. Višniausku surengė didžiulę šventę Dariaus-Girėno skridimui į Lietuvą paremti. Aktyviai dalyvavo SLA, Balfio, Alto, Lietuvos Vyčių, Bostono Lietuvių Piliečių draugijos veiklose. Jau-

A. a. dr. Antanas Kapočius

nystėje buvo geras sportininkas.

Žmoną Blanche nuoširdžiai užjaučiame.

A. A. DR. MARIJA MIKAILIENĖ

Šių metų rugpiūčio gale, Ateitininkų Jubiliejinės stovyklos metu, Dainavoje pasklido žinia, kad Detroite susirgo Marija Mikailienė. Skubi operacija neišgelbėjo, o tik sužlugdė paslėptą viltį ir patvirtino įtartą diagnozę. O atsiskyrė su šiuo pasauliu ne ilgos ligos iškankinta, bet staigiu širdies priepuoliu: mirė rugsėjo mėn. 9 d.

Marija Mikailienė-Strazdaitė gimė 1909 m. Gerdvilišky, Utenos apskrity. 1929 m., baigusi Utenos gimnaziją, įstojo į VDU Medicinos fakultetą Odontologijos skyrių ir 1934 m. gavo dantų gydytojos diplomą. Privacia praktika vertėsi Utenoje ir Radvilišky. 1938 m. ištekėjo už dipl. inž. Jurgio Mikailos. Karo viesulų išmesti iš gimtosios žemės, Mikailai įsikūrė JAV. Čia ji dantų gydytojos praktikos teisių nebesiekė: save atidavė šeimai, visuomenei ir artimui.

Nuo pat pirmųjų gimnazijos klasių Marija priklausė ateitininkams, vėliau gydytojų Korp! "Gajai" ir kitoms religinėms, kultūrinėms ir tautinėms organizacijoms, įsijungdama į jas savo darbu, sugebėjimu ar finansine parama.

Dr. Marija Mikailienė buvo didingai kilni ir nuolankiai paprasta. Tos krikščioniškos dorybės ir ženklino ją, bendraujant ne

A. a. dr. Marija Strazdaitė-Mikailienė

tik su lietuviu, bet iš viso su žmogum.

Draugai ir pažįstami gausiai ją lankė laidotuvių kopyčioje. Ypač įspūdingas buvo atsisveikinimas su velione. Sukalbėjus rožinį, Pranas Zaranka pagiedojo jos mėgstamą 129 psalmę ir, visiems pritariant, suplikacijas, Velionės artima bičiulė Stasė Tumosienė paskaitė šv. Pranciškaus Asyžiečio "Saulės Giesmę". Kilometrinių automobilių procesija lydėjo karstą į lietuvių Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčią paskutinei maldai ir į Holy Sepulchre kapines.

Liko liūdinti šeima — vyras Jurgis, sūnus Juozas su žmona Ramune ir duktė Aldona. Lietuvoj liko 90 metų motulė ir 5 seserys. Liko daug artimųjų ir draugų, kurių širdyse yra įrėžtas šviesus Dr. Marijos Mikailienės atminimas.

Dr. Vanda Majauskienė

A. A. Dr. ALEKSANDRAS SPUDAS

Dr. Aleksandras Spudas, sulaukęs 85 metų amžiaus, mirė liepos 11 dieną Toronte.

Dr. Aleksandras gimė 1889 m. lapkričio 1 d. Gataučių kaime, Linkuvos valsč., Panevėžio apskrityje.

Mokslą pradėjo slaptoje kaimo mokykloje, vėliau Šiauliuose, Liepojos gimnazijoje ir baigė Mintaujos gimnaziją 1909 m. Universitetą lankė Odesoje, kurį baigė 1914 metais.

Mobilizuotas dirbo karo ligoninėje Rusijoje, buvo pasiūstas į frontą pulko gydytoju, o baigė karo aviacijoje. Už atsižymėjimus tarp kitų ordinų gavo "Šv. Onos su kardais ir raudonu kaspinu".

Į Lietuvą grįžo 1918 m. rudenį, atlydėdamas, kaip gydytojas, I-mą ešaloną (apie 500 žmonių) lietuvių pabėgėlių iš Rusijos. Lietuvai atsikūrus, buvo Lietuvos kariuomenės III-čio pulko vyr. gydytoju Raseiniuose, Šiauliuose, Eglaitėje ir Panevėžyje.

Privačią praktiką Lietuvoje pradėjo Vaškuose (Biržų apskr.), o 1931 metais persikėlė į Kuršėnus (Šiaulių apskr.). Tarp kitko, prie Kuršėnų įsigijo Steponiško dvarc centrą su didžiausiu vaisių sodu Pabaltijės kraštuose.

1940 m. su šeima pasitraukė į Lenkiją kur praktikavo Kališo mieste iki 1945 metų. Nuo 1945 iki 1948 metų gydytojavo įvairiose pabėgėlių stovyklose, vertėsi privačia praktika Fuldoje (Hessen), Vak. Vokietijoje.

Jaunesniajam sūnui Aleksandrui baigus medicinos studijas, 1962 metų gegužės mėn. kartu su juo persikėlė gyventi į Kanadą, pas vyresnįjį sūnų Eugenijų, kuris jau seniai buvo įsikūręs Toronte. Dažnai praleisdavo savo atostogas Bad Nauheimo kurorte, kur susitiko savo būsimą žmoną vokietaitę, kurią 1927 m. vedė, atsivežė į Lietuvą ir išaugino du sūnus Eugenijų ir dr. Aleksandrą — abu

A. a. dr. Aleksandras Spudas

giliai sąmoningus lietuvius. Dr. Aleksandro šeimoje visi siekė mokslo (vienas brolis kunigas, antras vaistininkas). Dr. Aleksandras buvo stipriai įsitikinęs Lietuvos patriotas, sielėjosi nutautimo ženklais jaunimo tarpe. Jam labai patiko Kanados (bei Amerikos) Lietuvių Fondo idėja ir tikslai. Taigi nenuostabu, kad jis ne tik pats buvo KL Fondo narys, bet ir visus savo artimuosius įrašė į Fondo narių eiles. Buvo taip pat giliai tikintis katalikas. Pastaruoju metu, turėdamas daugiau laiko, daug skaitydavo religinio bei filosofinio turinio knygų.

1975 m. liepos 11 d. staiga mirė. Liepos 13 d. savo artimųjų ir buvusių pacientų buvo palydėtas į lietuviškas Šv. Jono kapines, kur Kanados ir Pasaulio lietuvių gydytojų vardu atsisveikinimo žodį pasakė dr. A. Pacevičius. Tebūna lengva svetinga Kanados žemė!

Dr. Antanas Pacevičius

A. A. DR. G. A. WILTRAKIS PRISIMENANT

Dar tik pernai džiaugėmės dr. G. A. Wiltrakio laimėjimais, kai buvo išrinktas karo veteranų aukščiausiu pareigūnu — National V.F.M. Surgeon General. Su visa energija ėmėsi tų pareigų. Dar tik ši pavasari (gegužės 24 d.) stebėjome jo giedrią nuotaiką jau ligos įrėžtamė veide, kai dalyvavo lietuvių gydytojų suvažiavime Chicagoje. Š. m. spalio mėn. 1 d. mirė St. Joseph ligoninėje, Elgine.

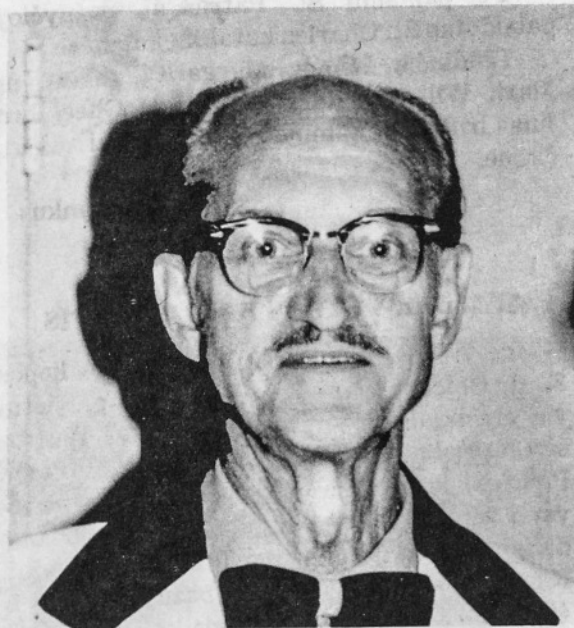
Dr. Wiltrakis gimė 1905 m. kovo 11 d. Bostone, Mass., bet augo Chicagoje. Medicinos studijas baigė Loyolos universitete.

Antrojo Pasaulinio karo metu velionis dirbo 5 metus gydytoju (nuo leitenanto iki pulkininko laipsnio) JAV-se, Australijoje ir Naujoje Gvinėjoje.

Po karo vadovavo Altonos bei Peorijos valstybinėms ligoninėms. Dėstė chirurgiją Loyolos universitete. Paskutinius daugelį metų buvo privačioje chirurgijos praktikoje ir vadovavo St. Charles ir Geneva, Ill. ligoninėse chirurginiams skyriams.

Nuo pat jaunystės pasižymėjo ne tik kaip puikus gydytojas, bet ir kaip puikus organizatorius - administratorius. Taigi,

Medicina Nr. 3 (51), 1975

A. a. dr. Jurgis Wiltrakis

nenustabu, kad buvo renkamas pirmininku "American Society of Abdominal Surgeons", Kane apylinkės gydytojų sąjungos pirmininku, "Illinois Dept. of Public Welfare" direktoriumi ir, kaip minėta pradžioje, pernai buvo išrinktas daugiau kaip 2 milijonų narių turinčios veteranų organizacijos vyriausiu chirurgu. Priklausė daugeliui organizacijų, tarp jų "Knights of Columbus". Jis Lietuvos vyčių buvo pagerbtas kaip "man of the year".

Gal pats paskutinis viešas pasirodymas buvo Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjungos suvažiavime. Banketo metu dr. G. A. Wiltrakis buvo pagerbtas specialiu adresu, kuris skambėjo šitaip: "Amerikos lietuvių gydytojų sąjunga didžiuojasi Jūsų atsiekimais profesijoje, mokslinėse draugijose bei visuomeninėje veikloje. Šiuo norime Jus pagerbti kaip atsižymėjusį (outstanding) Lietuvį Gydytoją". Atžymėjimas buvo įteiktas žmonos Margaretos, artimiausių draugų akivaizdoje ir visiems svečiams stebinti. Su šypsena lūpose dr. Wiltrakis padėkojo ir priminė, kad visuomet jis jautėsi lietuviu savyje ir tai primindavo kitiems. Jis artimai dirbo su dr. Steponu Biežiu ir kitais ankstesnės kartos lietuviais gydytojais.

Ir niekas tada netikėjo, kad dr. Wiltrakio sveikata (vėžys) taip šuoliais blogėtų ir kad po kelių mėnesių jis atsiskirs amži-

nam poilsiui.

Po pamaldų St. Patrick's bažnyčioje palaidotas St. Charles katalikų kapinėse.

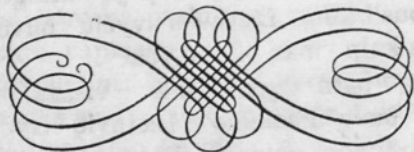
Liūdinčią žmoną Margaritą, sūnų dr. Mark Wiltrakį, dukrą Claire McGhee, brolius ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame.

Dr. K. Pemkus

A. A. muz. VLADAS BALTRUŠAITIS

Muz. Vladas Baltrušaitis mirė 1975 liepos 27 d. Chicagoje. Paliko didelę spragą lietuvių muzikiniame pasaulyje. Muzikas Baltrušaitis prisimintinas dėl jo veiklos 1940-41 m. Pirmaisiais rusų okupacijos metais jis vadovavo studentų religiniam chorui, kuriame daugiausia dalyvavo medicinos studentai. Repeticijos vykdavo Įgulos bažnyčios rūsyje (Kaunė). Studentų choras giedodavo sekmdieniais studentų bažnyčioje pamaldų metu. 1941 m. buvo suruoštas viešas religinis koncertas Jėzuitų bažnyčioje, dalyvaujant žymiausiems operos solistams. Tai buvo rezistencinis pispriešinimas raudonajam okupantui. Jis buvo okupanto budriai sekamas.

Paliko žmoną dr. Eleną Baltrušaitienę, dukrą Karilę ir sūnų Putiną. Nuoširdi užuojauta!

“Kalbama apie tūkstančius litrų pieno, bet mes skęstame milijonų litrų alkoholio upėje, kurioje žūva mūsų tautos fizinė ir moralinė sveikata. Trimituojama apie kultūros ir švietimo suklestėjimą, bet švietimo, sveikatos apsaugos ir socialinio aprūpinimo išlaidos padengiamos iš pelno, gauto už alkoholio pardavinėjimą. Iš kiekvieno piliečio valdžia per metus surenka daugiau negu 150 rub. už alkoholį. Neleidžiama steigti blaivinkų draugijos, kaip to neleido ir caro valdžia, uždariusi organizuotus Valančiaus laikų sambūrius”.

LKB Kronika Nr. 17

A. A. dr. ALDONA ŠALČIUTĖ-VAITIEKŪNIENĖ

Dar tik praėjusiame “Medicinos” numeryje buvo prisimintos trys seserys gydytojos Šalčiūtės (Mato Šlačiaus dukros). Viena iš jų, A. Šalčiūtė-Vaitiekūnienė, mirė 1975 m. birželio 10 d. Kaune.

Velionė gimė 1920 m. sausio 3 d. Kaune. 1937 m. įstojo į Vytauto Didžiojo universitetą, Medicinos fakultetą, kurį baigė 1943

A. a. dr. Aldona Šalčiūtė-Vaitiekūnienė

m. Nuo 1950 m. dirbo Raudonojo Kryžiaus tuberkuliozės sanatorijoje. 1966 m. ji tapo specialiste-ftiziatre (pirma ok. Lietuvoj).

Užuojautos

Dr. Marijai Kuprienei, sūnums ir dukrai, a. a. Vaciu Kupriui mirus.

Dr. Silvijai Barnett-Kripienei, a. a. motinai mirus.

Dr. R. Petkui, Aldonai Mažeikienei, a. a. motinai Onai Petkienei mirus.

A. A. vet. gydytojui Juozui Sabočiui mirus, žmoną Bertą ir dukras užjaučiame.

Dr. Mindaugui Vygantui, a. a. tėvui mirus.

Skyrių veda dr. VYTAUTAS TAURAS

“Fraternitas Lithuanica” susirinkimas suvažiavimo metu (š. m. geg. 25 d.). Kalba nau-

jasis korporacijos pirm. dr. Vytautas Tauras.
Nuotr. A. Gulbinsko

Dr. Balio Matulionio Memorialinio Fondo apyskaita

Indėliai:

12- 3-74 Jackus Sonda	\$ 25.00
12- 4-74 T. H. B.	25.00
12-11-74 Į banko sąskaitą (pavardė nežinoma)	16.00
12-13-74 Motiejus ir Eugenija Bogutai	25.00
12-19-74 Leonas Kačinskas	100.00
12-31-74 Palūkanos	0.51
2- 1-75 Į banko sąskaitą (pav. nežinoma)	50.00
2- 5-75 Iš Kanados per Oną Reinytę- Dabkienę	190.00

(Aukojo: Dabkai \$20.00; K. K. K. Lin-
ka \$25.00; L. E. Bieliauskaitė \$10.00;
J. M. Gudėliai 20.00; V. A. Gumaus-
kai \$30.00; S. J. Pacevičius \$15.00; A.
S. Pacevičius \$15.00; V. Pranskevičius
\$25.00; G. Bálčiūnas \$30.00. Iš viso —

Medicina Nr. 3 (51); 1975

\$190.00)		
5- 5-75 Į banko sąskaitą (pav. nežinoma)		100.00
5-31-75 Į banko sąskaitą (pav. nežinoma)		15.00
6- 1-75 Į banko sąskaitą (pav. nežinoma)		25.00
6- 7-75 Į banko sąskaitą (pav. nežinoma)		25.00
6-30-75 Palūkanos		10.75
8- 9-75 PLGS ir ALGS per dr. M. Vygantą		50.00
9- 3-75 Palūkanos		5.76
Sąskaitos uždarymo dieną iš viso		\$663.02

Korp. Fraternitas Lithuanica Chicagoj pasitarimo pageidavimu ir visos šeimos pritarimu pinigų paskirti “Lietuvos medicinos istorijos” Fondui, įrašant a. a. Balį Matulionį “Lietuvos medicinos istorijos” mecenatu.

Dr. Henrikas Brazaitis,
šeimos įgaliotas Fondo patikėtinis

Naujosios "Gajos" valdybos penketukas (E. (prof. J. Meškauskas, J. Balčiūnas, V. Tuma-Razmienė, A. Rimkienė, B. Kasakaitienė, B. sonis, P. Kisielius ir Z. Danilevičius). Valadka ir J. Kižys — pirm.) su svečiais Nuotr. dr. K. A.

Dr. J. Meškauskas uždeda "Gajos" korpjuostelę studentui Linui Sidriui

MEDICINA OKUPOUOTOJ LIETUVOJ

Skyrių veda dr. V. ŠAULYS

FARMACIJOS VYSTYMASIS LIETUVOS TSR

J. Eišvydis

Priešokupacinėj Lietuvoje nuo 1923 m. buvo leidžiamos "Farmacijos Žinios". Po karo išliko tik ketvirtadalis vaistinių, galėjusių normaliai veikti. Karo metu buvusios susprogdintos farmacijos laboratorijos Kaune ir Šiauliuose, sugriautas ir švenčionių vaistažolių fabrikas (jau atstatytas).

1945 m. sausio 1 d. veikusios 195 vaistinės, 1975 m. — 342. Rajonuose ir didesniuose miestuose (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje) veikia centrinės vaistinės. Pastatyti Klaipėdoje ir Panevėžyje vaistų sandėliai ir projektuojamas Kaune. "Sanito" fabrike įkurta eksperimentinė laboratorija. Vaistų gamyba labai padidėjusi, pvz. 1958 m. pagaminta beveik 41 mil. ampulių, 1974 m. — beveik 253 mil. 1958 m. vaistažolių perdirbta 168 t., o 1973 — 652 t. (1974 m. 216 mil. ampulių, 913 mil. gatavų vaistų ir 502 t. vaistažolių eksportuota! (Vyr. Farmacijos valdybos vaistinių prekių apyvarta pakilo nuo 370 tūkst. rub. (1945) iki 45 mil. rub. ('74).

1945 m. buvę 192 provizoriai, 216 jų padėjėjų, 86 vaistinių mokinių ir 70 praktikų; 1975 m. dirbo 1206 provizoriai ir 1431 farmacininkas.

Sveikatos Apsauga, 1975, 7, 35-40 pp.

RENTGENOLOGIJOS VYSTYMASIS VILNIUJE

A. Šalčiūtė

1895 m. lapkričio mėn. V. Rentgenas atrado ir gruodžio 28 d. Wuerzburge padarė pranešimą apie "nežinomus" spindulius. 1896 m. balandžio mėn. tuo klausimu jau susidomėjo Vilniaus medikų draugija ir dar tais pat metais gyd. F. Demkovskis suorganizavo savo lėšomis Vilniuje medicininį rentgeno kabinetą. Tų pat metų spalio mėnesį medikų dr-jos susirinkime demonstravo kau-
lo lūžimo nuotraukas. Tas rentgeno kabine-

Medicina Nr. 3 (51), 1975

tas buvo pirmas ir vienintelis višoje carinėje Rusijoje. 1903 m. Vilniuje jau buvo keli rentgeno aparatai. Taip rentgenologija augo iki šių dienų. Dabar Vilnius yra tapęs rentgenologijos centru Lietuvoje: universitete įsteigta rentgenologijos, radiologijos ir ftiatrijos katedra (1967), kuriai vadovauja prof. K. Ambrozaitis. Ruošiami rentgeno laborantai. Rentgenas naudojamas diagnostikai ir terapijai. Išvystyta ir išpopuliarinta elektrorentgenografija (kserografija) nuo 1964 m. Šiuo metu Lietuvoje esą daugiau kaip 260 rentgenologų, iš jų 5 mokslų daktarai ir 10 medicinos mokslų kandidatų.

Sveikatos Apsauga, 1975, 8, 32-34.

VAIKŲ VIRUSINIO KRUPŲ GYDYMAS

M. Ramanauskienė ir kt. (Vilniaus miesto klinikinė ligoninė)

Nuo 1972 m. laringitu sergantys maži vaikai guldomi ligoninėn (Vilniaus ir apylinkių rajonuose). Iki 1974 m. birželio mėn. tokių buvo 588. Iš jų 177 išsivystė sunki laringitinė stenozė. Iki 1973 m. 11 vaikų padarytos tracheostomijos-techniškai sunki ir komplikantuota operacija, ypač vaikams iki 1 m. amžiaus. Daug komplikacijų: supūliavimai ir pneumonijos — 5, pneumotoraksas — 1, poodinė ir mediastinumu emfizema — 4 ir 1 mirė. Procedūrai atlikti be chirurgų reikalingi anesteziologai. Nuo 1973 m. atliekamos nazotrachėjinės intubacijos su bendra anestezija ir raumenų relaksantais (curare). Procedūra paprastesnė, nors komplikacijų gana daug: iš 31 intubuoto vaiko 3 mirė (2 nuo pneumonijos, 1 — dėl pavėluotos intubacijos), visi kiti turėjo pointubacines pneumonijas. Ligonijų slaugymas sudėtingesnis ir intubacinio vamzdelio priežiūra komplikuota. Sunku nustatyti tikslų ekstubavimo laiką. Vamzdelio nelaikoma ilgiau 7-8 dienų. Kad būtų išvengta infekcinių komplikacijų, autoriai pataria anksčiau pradėti naudoti antibiotikus.

Sveikatos Apsauga, 1975, 5, 31-34 psl.

KAIMO GYVENTOJŲ MEDICININĖS PAGALBOS POREIKIAI IR ETAPIŠKUMAS

J. Žilinskas, L. Gargasas

Autoriai bando aiškinti kaimo gyventojų medicininės pagalbos būklę, apsilankymų dažnumą ir tikslingumą, med. organizaciją ir pan., 1972 m. Kretingos, Ukmergės ir Varėnos rajonuose pavaizduoti kai kurie būdingi kaimai. Tyrimų duomenimis felčerių-akušerių punktas aptarnauja iki 10 km. spinduliu, tačiau 83 proc. gyvena iki 4 km. nuo medicininės įstaigos. Kaimo ambulatorijos ar numerinės ligoninės aptarnauja iki 20 km spinduliu, 60 proc. gyventojų gyvena 8-15 km. nuo tų įstaigų. Centrinė rajono ligoninė aptarnauja 45 km. spinduliu. Per metus 86 proc. kaimo gyventojų kreipiasi į medicininę įstaigą (Kretingos rajono — 79 proc., Ukmergės — 90 proc, Varėnos — 87 proc.). Felčerių-akušerių punktus daugiausia lanko vaikai, nes ten daugiausia atliekamas profilaktinis darbas. Kaimo ambulatorijos, kuriose jau yra gydytojas, panaudojamos tikrinimui mokyklų mokinių, šiaip gyventojai sudarė 22 proc. kaimo ambulatorijų vizitų. Vyresnio amžiaus žmonės dažniausiai lanko stomatologus. 37 proc. gyventojų kreipėsi į rajono numerinę ligoninę. Centrinė rajono ligoninė vidutiniškai kreipiasi 31 proc. gyventojų, tikėdamiesi specializuotos medicininės pagalbos.

Sveikatos Apsauga, 1975, 4, 26-30 p.

APIE DIFTERIJOS EPIDEMIOLOGINĘ PROGNOZĘ

(**J. Prapiestis, L. Vološina**, Vilniaus universiteto Med. fakult. infekcinių ligų katedra, Vilniaus m. Sanitar. — Epidemiolog stotis)

Autoriai aprašo difterijos imunizacijos išvystymą Lietuvoje, kaip pavyzdį analizuodami Vilniaus miestą. Imunizacija buvusi pradėta tuoj po karo, bet sergamumas pradėjo mažėti tik po 1952 metų. (Iki tol būta net 170 susirgimų 100,000 gyventojų. 1959 dar buvę 40 100,000. 1960 m. susirgimų staiga sumažėjo iki 4 atvejų. Nuo 1968 iki 73 m. laikotarpyje nebuvę užregistruota nė vieno susirgimo, tačiau toxigeninių difterijos bakterijų nešiotojų tebėra apščiai — nuo 30-180 100.000 gyventojų. Jų skaičius

pamažu irgi mažėjęs. Kol yra nešiotojų, negalima manyti, kad liga būtų išnaikinta.

Imunizuotų, jaunų, 1 iki 5 m. amžiaus vaikų susirgimai difteritu labai sumažėjo, bet vyresnio amžiaus — paauglių — proporcingai padidėjęs, nes nevykdomas kas 4-5 m. pakartotinas skiepijimas. Ištyrus su netiesiogine hemaglutinacijos reakcija, 856 Vilniaus gyventojus paaiškėjo, kad vaikai nuo 3-6 metų amžiaus turi pakankamai antitoksinių, o paaugliai ir suaugę (iki 30 m.) jau imuniteto nebeturi. O vyresniųjų grupėje skaičius su imunitetu jau didesnis. Autorių manymu, difterijos pavojus nėra išnykęs ypač paaugliams ir jų generacijai, nebent jie būtų revakcinuojami.

Sveikatos Apsauga, 1975, 7, 27-32 psl.

SERUMINIS HEPATITAS VILNIAUS INFEKcinĖJ LIGONINĖJ 1969-1973 m.

M. Burneikienė, J. Šapoka

Tame laikotarpy Vilniaus infekcinė ligoninė nuo hepatitų (seruminio, infekcinio ir virusinio) gydyta 5946 ligoniai. Seruminio hepatito diagnozę nustatant, pagrindinai remtasi ligos istorija, kaip ankstesni kraujai ir plazmos perpylimai, operacijos, įvairios parenteralinės procedūros, inkubacinio laikotarpio ilgumas. Pastaruoju metu darytas australiškojo antigeno kraujuje nustatymas. Seruminiu hepatitu (SH) sirgusių buvo 19 proc. (1143). Suaugusių SH sudarė 35,5 proc. 37 proc. susirgo SH po įvairių injekcijų vidaus ligų ligoninėse, beveik 20 proc. tbc įstaigose, 15 proc. — ambulatorijose, 14 proc. — chirurginėse ligoninės skyriuose. Prodrominiai ženklai: dispepsija, artralgija, gelta ir pan. Gelta trunka vidutiniškai 5-6 savaites. SH sirgusių mirė 0,8 proc. ligonių.

Sveikatos Apsauga 1975, 6, 37-41p.

Prof. dr. Emilijus Andriulis, Vilniaus pedagoginio instituto mokyklinės higienos katedros vedėjas, š. m. lapkričio mėn. lankėsi JAV (pamatyti gimines). Prof. E. Andriulio paskutiniai veikalai lietuvių kalba paminėtini šie: 1) "Žmogaus augimo ir brenimo diagnostika" (kartu su S. Paviloniu ir G. Česniu). Vilnius, "Mintis" 1974 m.; 2) "Vaiko fiziologija ir mokyklinė higiena" (kartu su V. Kvikliu), Vilnius, "Mintis", 1974 m.

Medicina Nr. 3 (51), 1975

MOTERŲ SKYRIUS

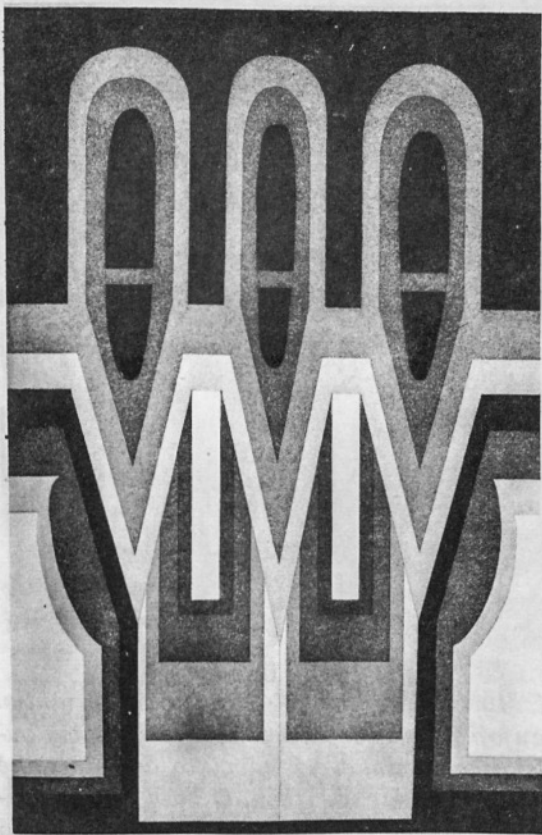
Skyrių veda ROMA DEGESIENĖ ir

VIDA TUMOSIENĖ

Keturių dailininkų paroda

Dalios Aleknienės, Marijos Ambrozaitienės, Vandos Balukienės ir Ados Sutkuvienės dailės darbų paroda, vykusi Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, buvo graži užsklanda visam 1974-1975 metų galerijos parodų sezonui. Ketvertukas labai vykęs tiek temų, tiek technikų įvairumu, tiek naujų kelių ieškojimu. Parodoje randame ne tik jau mums pažįstamą kiekvienos dailininkės braižą ir spalvas, bet susiduriame taipgi su sąmoningai pateiktomis naujienomis. Parodoje išstatyta per 40 darbų. Visas jų išdėstymas apgalvotas, erdvus.

Dalia Aleknienė — ne kartą jau matyta kaip labai konstruktyvi geometrinių formų dailininkė. Dauguma jos darbų ir dabar šiuo savo ypatumu įdomiai varijuoja. Tačiau di-

Dail. Dalia Aleknienė: "Vėjo garsai" (ofortas)
Nuotr. kun. A. Kezio

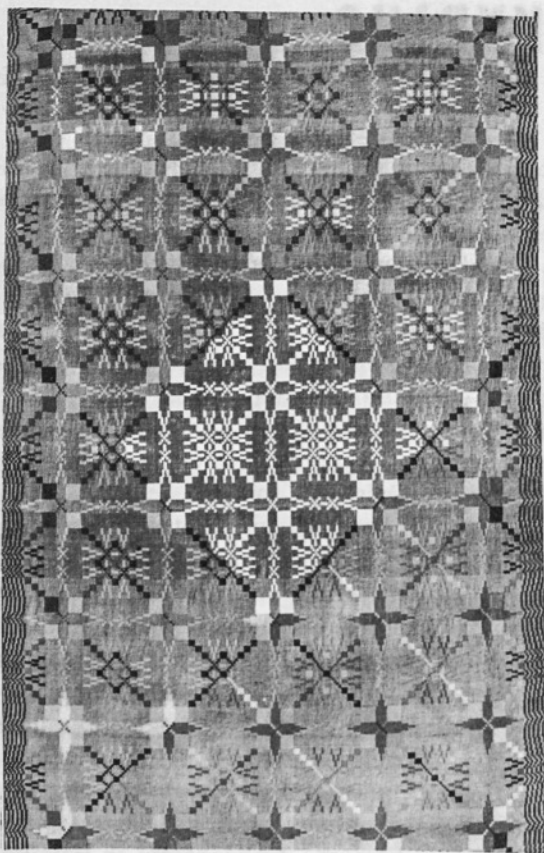
desnės šilumos turi keli jos piešinio pobūdžio darbai kriauklių temomis. Prie jų stabtelėjęs, ne tik grožiesi, bet ir filosofuoji.

Marijos Ambrozaitienės parodos staigmena — jos emalio darbai. Šioje gana sunkioje technikoje dailininkė vis dėlto palieka ištikima savo spalviniam ir linijiniam aštrumui. Ypač viso atlikimo grakštumu pasižymi "Mėlynoji mergaitė" — tamsių ir žaižarauojančių spalvų simfonija. Grafiškoji "Sekluma" išsiskiria subtilia judesio linijų dinamika ir kompozicinių detalių surišimu. Taipgi oforto technika atliktas "Senas gluosnis" patraukia labai jautrių spalvinių pustonų išdėstymu ir nuotaikos išgavimu.

Vanda Balukienė šiuo metu yra tiesiog apkerėta audinio spalvinėmis ir kompozicinėmis studijomis. Tai labai atkaklus jos užmojis. Parodoje matome to savo tikslumu tiesiog laikrodininkiško darbo rezultatus. Žvilgsnį ilgiausiai sustabdo formatu pats mažiausias, kuriame horizontalių ir vertika-

Dail. Marija Ambrozaitienė: "Išlaisvintoji Ieva" (emalis)
Nuotr. kun. A. Kezio

Dail. Vanda Balukienė: "Pagrindinis raštas"
(akrilika) Nuotr. kun. A. Kezuo

Iių bei vienas ant kito užėinančių apskritimų kombinacija sukuria labai konstruktyvų, tiesiog architektūrišką įspūdį, visos net ir spalvų funkcijos palenktos šiam reikalui: sauskysim, ruda spalva yra padėta kaip apskritimų pjedestalas.

Ada Sutkuvienė dailės bičiulių atmintyje buvo įsirežusi kaip labai savita grafikė. Šioje parodoje ji pirmiausia yra akvarelistė. Tai mėlynai ramių ir siaubingai raudonų spalvinių kompozicijų kūrėja. Abstrakto širdin kartais įsisiurbia ir visai konkreti modernaus amžiaus problema, kaip matome paveiksle "Ar išliksiu?" Filosofinio krūvio pilni ir jos keli grafikos darbai, labai daiktiški, bet siurrealistinio atšvaito. Tokiu yra "Grupė". Parodą surengė Illinojaus Lietuvių gydytojų draugijos pagalbinio moterų vieneto stipendijų fondas ryšium su dešimtuosiu lietuvių gydytojų suvažiavimu.

Kazys Bradūnas

("Draugas", 1975 m. gegužės mėn. 30 d.).

182

Dail. Ada Sutkuvienė: "Portretas" (grafika)
Nuotr. kun. A. Kezuo

Ill. Mot. Pagalb. vieneto valdžiom keičiantis. Naujoji pirm. Val. Mažeikienė, dėkodama buvusiai pirmininkei už nuveiktą darbą, įteikė sidabrinę lėkštę su įrašu. O buvusioji pirmininkė naujajai linki griežtai tvarkyti sunkiai suvaldomas moteris ir įteikia simbolinį įrankį — plaktuką.

Nuotr. dr. K. A.

Medicina Nr. 3 (51), 1975

Parodos aktyviausios dalyvės. Iš k.: dail. V. Balukienė, dail. A. Sutkuvienė, dr. A. Lipskienė (Stipendijų fondo pirm.), dr. A. Rumbienė (ILGD pirm.) ir dail. M. Ambrozaitienė
Nuotr. dr. K. A.

Parodos auditorija. Nuotr. dr. K. A.

Liepos mėnesį Skandinavijoje lankėsi Lipskiai ir Tumasoniai, keliaudami Norvegijoje, Švedijoje ir Danijoje. Šiaurės kraštų graži gamta ir Baltijos jūra priartino, bent trumpam momentui, prie tėviškės anapus likusios.

Vida Tumasonienė, grįžusi Čikagon, nupirko ir išsiuntė "Anderseno pasakas", išleistas 1952 metais, į Odense, H. C. Andersens Hus muziejų Danijoje. Šiame muziejuje yra didelė biblioteka su jo pasakų vertimais visose pasaulio kalbose. Specialiuose rė-

muose įrėmuoti įvairių kraštų žemėlapiai su atitinkamu skirtingu spalvotu ženkleliu, pažymintiu vietovę, ir čia pat po stiklu pasiskaitymui atversta knygute, tokiu pat ženkleliu pažymėta, padeda orientotis, iš kurio krašto ir kokia kalba ji yra parašyta. Džiu-gu buvo matyti ir Lietuvos žemėlapi su okupuotojo Lietuvoje išleistą knygute. Tikime, kad Čikagoje išleistos "Anderseno pasakos" ras kuklią, bet garbingą vietą gausiai žmonių lankomame muziejuje.

Dailininkės Marytė Ambrozaitienė su dukra Audre, Vanda Balukiene ir Ada Sutkuvienė dalyvavo lietuvių kilmės moterų dailininkių parodoje, suruoštoje Gary miesto meno centre, kuri tęsiasi nuo rugsėjo 7 iki 28.

Laikraštis "Gary Tribune" paskyrė visą puslapį šiai parodai įvertinti, įsidėdamas septynias nuotraukas ir ypač pabrėždamas, kad sezono atidarymas šia aukšto lygio neeiline paroda, gausiai lankoma, davė gražių vilčių ateičiai.

Sol. Praurimė Ragainė su pasisekimu koncertavo Kalifornijoje, Santa Monicoje, rugsėjo 13 dieną. Plačių apylinkių lietuviai gėrėjosi jos puikiu balsu, ir gal pirmą kartą Amerikos filmų pramonės centre užkukavo Lietuvos girių gegutė. Praurimė atsisakė savo honoraro, paskirdama jį Jaunimo Kongreso išlaidoms padengti.

Gražina ir dr. Kastytis Latožai (Oak Lawn, Ill.) spalio 16 d. susilaukė dukrytės — Ingridos Reginos.

Elena Legeckienė, Marija Žukauskienė, Jadvyga Vytuvienė dalyvavo L.M.K. Federacijos suvažiavime Bostone, š. m. spalio 4-5 d. (Kultūros židinyje) ir buvo išrinktos į valdybą.

Janina Šalnienė ir Katryna Giniotienė buvo išrinktos į Waukegano, IL. LB valdybą.

Dr. Jadvyga ir dr. Romualdas Gineičiai (Dayton, Ohio) š. m. spalio 12 d. pirmą kartą tapo seneliais, sulaukę pirmojo vaikičio.

Moterys irgi rašo:

Regina Kungienė (Cherry Valley, Calif.), "Herald - Examiner" (Los Angeles dienraštis) š. m. rugpiūčio 2 d. parašė laišką, kuriame pasiakė prieš "detantės" politiką.

Emilija Čekienė "Šių dienų gyvenamoji krizė" ("Dirva", 1975 rugp. 20 d.); "Lietuvių kultūrinės vertybės Putname" ("Dirva" 1975, rugp. 20 d.); "Istorija kartojasi" ("Dirva" 1975 rugs. 18 d.); "Trys mūsų garbingi sukaktuvinkai" ("Dirva", 1975, spalio 23 d.).

Irena Pemkienė (Sleepy Hollow, Ill.) "Gydytojų dovana Jaunimo centrui" ("Mūsų žinios", 1975, spalio 26 d.).

IŠ OHIO PADANGĖS...

Moteryų vadovybė: E. Aželienė ir Izabelė Stankaitienė. Nuotr. J. Garlos

Moteryų Pagalbinio vieneto grupė: iš kairės manauskienė, Skrinskienė, Stankaitienė, Aželienė; stovi Degėšienė ir Balčiūnienė.

KRONIKA

JUBILIEJAI

Dr. V. Paprockas

Dr. Vaclovas Paprockas toli gražu neatrodo gimęs 1905 rugsėjo 29. Pilnas energijos, humoro, planų, neturįs laiko ilsėtis ir nuobodžiauti. Atrodo, kad jo pečiai dar negreit sulinks ir metų našta nesuvargins šio Aukštaitijos ežerų krašto sūnaus.

Gimė Asavytų km., Degučių vals., Zarasų apskr. Pradžios mokyklą baigė Rusijoje. 1921 m. baigė Zarasų progimnaziją. 1923-25 mokytojavo gimtinės pradžios mokykloje. Po to lankė Zarasų mokyklos kursus, o 1929 baigė Simano Daukanto mokytojų seminariją Kaune. Bet pedagogu neliko. Vos tik baigė seminariją, tais pačiais metais pradėjo medicinos studijas Vytauto Didžiojo universitete Kaune ir jas baigė 1934. 1935-37 buvo VDU medicinos fakulteto sisteminės anatomijos asistentu, nuo 1937 — prof. V. Kuzmos vadovaujamos chirurginės klinikos asistentu bei LRK Kauno sanatorijos ir Kauno vaikų ligoninės konsulatantu. Dėstė Šaulių sąjungos kursuose bei vadovavo Darbo Rūmų pirmosios pagalbos kursam. 1943 studijų reikalais lankė žymiąsias Vienos (Austrijoje) ir Berlyno (Vokietijoje) klinikas.

Dr. Vaclovas Paprockas

Medicina Nr. 3 (51), 1975

Raudonajam marui antru kartu artėjant prie Lietuvos, pasitraukė į Austriją. "Už raidę ir žodį, už maldą ir raštą paliekam skausme savo gimtąjį kraštą" (B. Pūkelevičiūtė). Austrijoje 1944-46 buvo vienos apskrities ligoninės vyriausiu gydytoju.

Į Ameriką atvyko 1947. Po gydytojo rezidento tarnybos gavo gydytojo teises New Yorko valstijoje, kur ir dabar tebedirba privačioje praktikoje.

Dr. V. Paprockas buvo pirmasis Lietuvoje pradėjęs naudoti arteriografiją diagnostikai. Tuo reikalu jis parašė studiją. Yra paskelbęs keliolika mokslinių straipsnių, daugiausia iš chirurgijos srities, tiek laisvojoje Lietuvoje, tiek tremties Medicinoje. Parašė straipsnį apie mūsų žymųjį botaniką kun. Pabrėžą. Periodikoje buvo išspausdintas ne vienas jo straipsnis aktualiaisiais klausimais. Šiuo metu jis renka medžiagą studijai apie 1941 birželio 26 komunistų nužudytus chirurgus Panevėžyje (dr. J. Žemgulį, dr. S. Mačiulį ir dr. A. Gudonį).

Dr. V. Paprockui artima ir visuomeninė veikla. Jis aktyvus korp. Fraternitas Lithuanica narys nuo 1931. Išleido korporacijos konkursinį muzikos leidinį "Paskutinis birželis" (žodžiai B. Pūkelevičiūtės, muzika Br. Budriūno). 1973 New Yorke suruošė Vytauto Didžiojo universiteto 50-ties metų minėjimą. Ypatingai daug nenuilstamo darbo ir sveikos iniciatyvos parodė 1969-71 vadovaudamas Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungai. Lietuvos laisvės reikalais užmezgė ryšius ne tik su savais kolegomis, bet ir su aukštais valdžios žmonėmis. Pagerbdamas pirmąsias žmogaus pėdas mėnulio dulkėse, priminė, kad tebėra krauju aplaistyta, okupanto pėdų trypiama Lietuvos žemė. Apollo XI astronautam Armstrong, Aldrin ir Collins pasiuntė lietuvišką statinaitę su gimtinio Zarasų ežero smėliu.

Mes jungiamės į jo žmonos dr. Birutės, dukros dr. Kristinos ir sūnaus Vytauto sveikinimų eiles. Solenizantui linkim daug gražių metų, linksmos ir darbingos nuotaitos, tvirtų principų ir tolerancijos, taip pat ir sveikatos nešant tremties nedalią.

Dr. K. Pemkus

Sveikiname gimtadienio proga:

Dr. Petrą Atkočiūną, PLGS garbės narij (Cicero, Ill.) — 80 m.

Dr. Mariją Kregždienę (New York) — 75 m.

Dr. Edvardą Mekį (Cleveland Hights, Ohio) — 75 m.

Dr. Petrą Sūkurį (Sukarevičius) (Lincoln, Ill.) — 70 m.

Dr. Petrą Tunkūną (Chicago, Ill.) — 65 m. ir k.

Dr. Juozas Kriaučiūnas:

— *Lietuvišku pasu galiu įrodyti, kad esu tik 65 metų amžiaus; o ne 70, kaip "Medicinoje" buvo paskelbta.*

RAŠOME

LKM Akademijos kapitalinis leidinys "Suvažiavimo darbai" IX-tasis tomas greitai išeis iš spaudos. Kaip ir kituose, taip ir šiame tome gausu mediciniškų studijų. Paminėtini sekantieji straipsniai: Dr. Balio Petkausko "Medicinos priežiūra Amerikoje ir Vakarų Europoje"; Dr. Mindaugo Vyganto "Akių pakitimai diabetikoje"; Dr. Zenono Danilevičiaus "Imunologiniai aspektai organų transplantacijoje"; Dr. Petro Kaladės "Vėžį sukeliantieji cheminiai maisto priedai"; Dr. Broniaus Povilaičio "Nikotinas ir kiti nikotiana genties augalų alkaloidai"; Dr. E. Užgirio "Nauji fiziniai metodai imunologijoje"; Dr. Prano Jucaičio "Virusų tyrimas"; Dr. A. Paškaus "Psichodelija, jos apraiškos, prižatys ir pamokos".

186

Rengiamas visų autorių ir jų studijų sąrašas. Leidėjai mėgins išsiuntinėti visiems gydytojams. Leidėjai sutiktų norintiems gydytojams pasiųsti net po vieną "Suvažiavimo darbų" tomą susipažinimui. Rašyti šiuo adresu: Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijs, Academie Lituanienne Catholique Des Sciences, Piazza della Piletta 4, 00187 Roma Italia.

Vertėtų įvertinti ne tik mūsų kolegų studijas šiuose kapitaliniuose veikaluose, bet atkreipti dėmesį ir į kitą mokslinę medžiagą. Palengvinkime ir leidėjų tikrai sunkią bet kol kas išstvermingą našta.

Dr. V. Balčiūnas: "Lietuviški Čičinskai" ("Naujienos", 1975, rugsėjo 30).

Dr. K. Bobelis: "Helsinkio konferencijos interpretacija" ("Draugas", 1975, rugsėjo 2); "Prašo Marijonų Draugo neklaidinti lietuvių" ("Naujienos", 1975, rugsėjo 3).

Dr. H. Brazaitis: "Gydytojai visuomenėje veikloje" ("Akiračiai", 1975, rugsėjis. Atsakymas į V. Rastenio "Gydytojai sukruuto" užmetimus).

Dr. A. Butkus: "Įspūdžių nuotrupos iš JA VLB Tarybos sesijos Clevelande" ("Dirva", 1975 rugpiūčio 27). "Pasakyta parašyta antroji dalis" ("Dirva", 1975, rugsėjo 25, spalio 2, spalio 9).

Dr. V. Dargis: "Neolitanai išskylauja "sename dvare" ("Dirva", 1975, spalio 2).

Dr. D. Degesys: "Agresyvus žmogus" ("Dirva", 1975, rugsėjo 4); "Ar traukti skaudantį dantį?" ("Dirva", 1975, spalio 30).

Dr. A. J. Gusenas: "Saugok savo sveikatą" ("Naujienos" 1975, rugpiūčio 25 - rugsėjo 16).

Dr. K. Paprockaitė-Šimaitienė: "Moteris baltame chalate" ("Draugas", spalio 3-8).

Dr. K. Pemkus: "Sudiev, "Dainavos kalneliai" ("Draugas", 1975, rugsėjo 30).

Dr. E. Ringus: "Reikalingi sporto darbuotojai" ("Draugas", 1975, rugsėjo 19).

Dr. V. Šaulys: X-tasis gydytojų suvažiavimas" ("Aidai", 1975, rugsėjis).

MOKSLO PAKOPOMIS

Dr. Adolfas Šležas, atlikęs 4 metų (1971-75) radiologijos rezidenciją bei "fellowship" Mercy ligoninėj, ir išlaikęs Illinois valstijos egzaminus, apsižiūrinėja įsikūrimo galimybes Chicagos apylinkėje. Sveikiname naują specialistą ir linkime nugalėti "naujakurio" sunkumus.

Dr. Adolfas Šležas

KELIAUJAME

Dr. Birutė Paprockienė lapkričio pradžioje išvyko į Europą, o gruodžio vidury ir dr. **Vaclovas Paprockas** bus ten. Praleis Kalėdų šventes Romoje.

Dr. Daina Variakojytė-Tricke su šeima (Chicago, Ill.) rugpiūčio mėn. lankė Vokietiją, Šveicariją, Italiją, Olandiją, Švediją ir k. kraštus.

Dr. Augustinas ir Marija Lauciai (Mt. Olive, Ill.) rugsėjo mėn. lankė šventas vietas: Liurdą, Fatimą, šventąją Žemę; bei Paryžių, Briuselį.

Dr. Marija ir A. Žemaičiai liepos mėn. lankė Europą.

Dr. Birutė Preikštienė-Petrulienė ir inž. Jonas iš New Jersey aplankė savo draugus Chicagoje ir jos apylinkėse.

Medicina Nr. 3 (51), 1975

Daktarės Albina Prunskienė, Ona Mironaitė ir Aldona Juška lankėsi Europoje, dalyvaudamos Medicinos gydytojų chirurgų išvažiavime Lenkijoje, Rumunijoje ir Jugoslavijoje.

Dr. M. ir A. Vygantai lankėsi Airijoje (Neteko išklausinėti, kurią kovojančią pusę palaikė). Grįžo sveiki.

Išvažiavime į Romą dalyvavo dr. Albina Prunskienė, dr. Ona Mironaitė, dr. A. Shimkus, dr. P. Brazis ir kt.

AUKOJAME

Pasaulio jaunimo kongresui daugumas gydytojų labai nuoširdžiai aukojo šimtinėmis (vien E. Razmienė iš savo kaimyninių gydytojų - šimtininkų surinko 2,300 dol.). Gal pats stambiausias aukotojas buvo dr. Petras Kisielius, ne tik apmokėdamas savo vaikų kelionės išlaidas, bet dar įteikdamas tūkstantinę į bendrą kasą. Ill. L.G.D. net iš savo kuklios kasos paskyrė kongresui 300 dol. Kaltinti, kad gydytojai tik po penkinę teaukoja galėtų tik naivus ir piktas pasaulio lygintojas.

Illinois gydytojai sumetė 1,400 dol. Jaunimo Centro kavinėje stereo muzikinei sistemai įvesti. Šicimis patalpomis daugiausiai naudojasi jaunimas.

Daug naujų aukotojų matėsi Balfio, Lieuvių Fondo, bei Tautos Fondo sąrašuose.

"Medicinos" redakcijai ir administracijai pati įdomiausia auka atplaukė iš Veros, dr. Stasio ir dr. M. Žibutės Daugėlių (Washington, D. C.) (žiūr. dr. A. Starkaus nekrologą). Tikrai nuoširdus ačiū! Prisiminimas savo žurnalo redakcijai yra didelė moralinė parama. Tame pačiame laiške buvo ir kitas 100 dol. čekis su prierašu, kad skiriamas prof. dr. Vandai Tumėnienei 95-to gimtadienio proga. Profesorė apsidžiaugė jos prisiminimu ir dėkoja už paramą jos varganose dienose. Ar ne gražu?

Turime žinių (bet teisiškai dar nesutvarkyta), kad "Medicinai" paliktas ir testamentinis palikimas. Apie tai vėliau.

Gydytojai jautriai atsiliepė į "Dirvos" nelaimę (sudegus). Į pagalbą atskubėjo su didesnėmis sumomis dr. V. ir L. Dargiai. K. ir dr. B. Kasakaičiai (po 500 dol.) ir daugelis kitų.

Dr. A. ir dr. M. Vygantai finansine parama įgalino dail. K. Varnelį atgauti iš tarptautinės nuosavybės į lietuviškąją labai vertingą Pilypo Ruigio, iš 18-tojo šimtmečio pradžios, lituanistinę studiją-rankraščių.

Dr. Nijolės Bražėnaitės-Paranetto pastangomis anglų kalba buvo išleistas Juozo Daumanto veikalas "Fighters for Freedom" (Manlyland Books, Inc.) Dr. Bražėnaitė knygos išleidimo proga kalbėjo Rudžio radio forume š. m. rugp. 28 d.

Dr. L. ir I. Kriaučeliūnai įteikė 1000 dol. auką Dainavos ansamblui švenčiant 30-tą gimtadienį.

Dr. A. Čerškus su ponia (pensininkai), paaukojo 500 dol. Panevėžio vyskupijos istorijai išleisti.

Jurgis Gaučys

JURGIS GAUČYS gimė 1943 m. sausio 24 d. Mažeikiuose. Biologijos mokslą baigė 1966 m. Loyolos universitete, Chicagoje.

Biologijos magistro laipsnį gavo 1971 m. Virginia State College.

Nuo 1972 m. dirba Cook County Hospital blood bank ir šiuo metu veda WBC laboratoriją.

188

KANADA

Dr. V. Kvedaras, dabartinis LGD pirm. aktyviai dalyvavo Pirmosios Kanados (š. m. spalio 12) Lietuvių Dainų ir Tautinių Šokių šventės organizavime, kaip vicepirmininkas. Po iškilmių buvo sukaktuvinis KLB Hamiltono apylinkės 25-ųjų metų minėjimas — banketas, kuriam vadovavo dr. V. Kvedaras.

Dr. Algis Saunoris, jau kiek apsipratęs Kanados gyvenime, pradėjo vėl reikštis stalo teniso karjeroje (daug kartų buvęs ok. Lietuvos ir visos Sovietų Sąjungos meisteriu).

Į Kanados Lietuvių Katalikų centro valdybą išrinkti (š. m. lapkr. 1 d.) **dr. O. Gustainienė**, **dr. B. Povilaitis**, **dr. J. Sungaila** ir k.

Dr. Č. Kuras, LFB centro valdybos pirm., daug darbo įdėjo organizuojant frontininkų stovyklą Kennenbunkporte (š. m. liepos 12-20 d.).

Dr. A. V. Pavilanis atidarė savo kabinetą Cowansville, P. Š (Canada).

Dr. Angelė ir Sigitas Kazlauskai "Gintaro" (Toronte) sukuryje

NAUJOJI GVINĖJA

Dr. Roma Varaneckaitė dirba Port Moresby ligoninėje, o dr. **Vincas Žigas** yra regioninės medicinos valdininku Rabaul mieste. Pagal spaudos žinias, šie kolegos ruošiasi palikti tą kraštą.

Medicina Nr. 3 (51), 1975

URUGVAJUS

Dr. Albina Milašiūtė gimė ir augo Urugvajuje. Studijų metu priklausė lietuvių chorui "Aidas", tautinių šokių ansamblui "Gintaras" ir t. t. Ji aktyviai prisideda prie Urugvajaus Lietuvių Kultūros draugijos neapmokamo mediciniško patarnavimo tautiečiams.

Dr. Albina Milašiūtė

AUSTRALIJA

Dr. A. ir inž. Paškevičiai po dantų gydytojų konferencijos Šveicarijoje "užsuko" ir į JAV. Chicagoje buvo apsistoję pas savo giminaičius dr. V. ir B. Bagdonus. Telefonu susijungė ir su "Medicinos" redaktoriumi. "Sąžinė griaužia! Kiek skolinga už žurnalą? Atsilyginsiu, kad galėčiau ramia sąžine grįžti į Australiją". (Sveikintini tokie sąžinės "išmėtinėjimai" — red.).

Dr. Rūta Kavaliauskaitė, Sydney LGD sekretorė, lankėsi Chicagoje. Ji buvo atvykusi su savo motina.

Dr. Genovaitė Kazokienė, poeto ir redaktoriaus V. Kazoko žmona, be dantų gydyto-
Medicina Nr. 3 (51), 1975

jos diplomo (gauto Tuebingene, Vokietijoje) ir Australijoje gavo meno bakalauro diplomą (diplominis darbas apie grafiką V. Rata). Sveikiname ir linkime surinkti visą kolekciją diplomų!

VAKARŲ VOKIETIJA

Dr. Stasys Šereika (Miesau) buvo pagrindiniu paskaitininku Tautos šventės progai (š. m. rugsėjo 13 d.) Kaiserslautern 8593 LS Kuopos patalpose. Paminėtina, kad jau virto tradicija joninių iškilmės atšėvsti dr. Šereikos pievoje.

Dr. Zenta Pašaitienė, Hamburgo Lietuvių moterų klubo pirmininkė, su savo štabu deda pastangas surasti klubui patogias patalpas. Tam reikalui užmezgė artimus kontaktus su vietos vyskupu.

VENECUELA

Dr. Rūta Deveikytė išrinkta vyriausia jaunimo kongrese reikalų koordinatore Venecueloje.

Dr. Povilas Dambra dirba oficialiu rezidenciniu Sveikatos ministerijos gydytoju. Jis randa laiko dalyvauti ir lietuviškoje veikloje. Birželio mėn. pabaigoje jis lankėsi JAV ir dalyvavo savo brolio dr. Vytauto ir Aldonos Dambravų sūnaus vestuvėse.

NEW YORKAS

Dr. Vaclovas Čekas po širdies priepuolio š. m. spalio 13 d. buvo paguldytas į ligoninę. Linkime greičiausiai pasveikti!

Dr. Albertas Valibus (Kingston, Pa.), perrinktas Pensilvanijos katalikų karo veteranų medicinos urėdu jau 15-tam terminui. Dr. Valibus yra ALRK Susivienijimo daktaras-kvotėjas.

Dr. Aldona Skripkutė atidarė vaikų ligų kabinetą Harrison, N. J.

CALIFORNIJA

Dr. Zigmąs ir Regina Kungiai (Cherry Valley) po Vietnamo katastrofos paėmė 9 vietnamiečius pabėgėlius iš Pendelton mari-
nų bazės. Jų tarpe vieną vietnamietį gydytoją.

Dr. Rolandas ir dr. Danutė Giedraičiai persikėlė į Los Angeles, į naują, nuosavą dantų gydymo kabinetą.

Dr. Juozas ir Salomėja Skaudžiai (Omaha, Nebr.) lankėsi Chicagoje. Ponia Skaudienė susirgo ir turėjo palikti dr. R. Nemicko priežiūroje Loyolos ligoninėje.

OHIO

IŠLEISTUVĖS TOLEDE. Veter. dr. Stasys Jankauskas ir prof. Pranas Jucaitis persikelia gyventi iš Toledo į Clevelandą. Tolediečiai jiems suruošė išleistuves, pagerbdami juos už jų darbus Lietuvai ir visuomenei. Dr. Jankauskas, Veterinarijos instituto ir akademijos steigėjas Lietuvoje, pirmasis jos rektorius, yra svarbios knygos "Veterinarinė medicina nepriklausomoje Lietuvoje" autorius. Jis užpildo visą skyrių "Lietuvos medicinos istorija" knygoje, kuri baigiama ruošti. Dr. Jucaitis buvo chemijos profesorius Žemės ūkio akademijoje. Dotnuvoje. Tremties metais profesoriavo Baltų universitete Vokietijoje, Amerikoje dirbo kaip profesorius ir chemikas daugelyje vietovių. Parašė nemažą straipsnių iš savo srities, o

Toledo daktarai iš k.: vet. dr. Stasys Jankauskas, dr. Henrikas Solys, prof. dr. Pranas Jucaitis ir dr. Pranas Neverauskas. Nuotr. dr. Juozo Kriaučiūno.

190

dabar "Aidų" žurnale pasirodys jo filosofinių straipsnių.

Išleistuvėse dalyvavo daugiau kaip 30 žmonių iš Toledo ir kitų miestų. Palinkėta jiems darbingų metų.

Dr. Vladas Bložė (Strangsville, Ohio) yra "Dirvos" atstatymo talkos komiteto pirmininku Ohio valstijoje. Rūpinasi padėti padėgelei "Dirvai".

FLORIDA

Dr. Juozas Petrikas (St. Petersburg) dar ne taip seniai atsiradęs be sniego klimato, greit aklimatizavosi. Jis LB valdybos narys, š. m. spalio 1 d. skaitė paskaitą, o žmona Ona Petrikienė įsijungė į Lietuvių fondo veiklą.

Dr. Jonas Sandargas, jau anksčiau didžioje knygoje ir spaudoje buvo išskaitęs, kad rykliai tinka ir valgiui... "Daytono lietuviai sėkmingai sprendžia ryklių problemas, jucs gaudo ir valgo" ("Draugas", 1975, spalio 31 d.).

ILLINOIS

Dr. Jonas Valaitis yra prof. Stepono Kairio paminklui statyti komiteto pirmininku. Lėšų telkimo komiteto sekr. — Janina Vieužienė, vicepirm. dr. Gediminas Balukas ir k.

Dr. Juozas Bartkus buvo sunegalavęs ir turėjo atsirasti ligoninėje. Žmonos ir vaikų globoje sustiprėjo namuose.

Dr. A. Trakienė šią vasarą vadovavo Evangelikų Liuteronų "Tėviškės" parapijos vaikų stovyklai. Šioj Rako stovykloje dalyvavo apie 60 vaikų.

Dr. Kęstučio Aglinsko vadovaujamas burlaivis "Audra" dalyvavo jau 9-tą kartą Mackinac 333 mylių regatoje.

Dr. Leoną Seibutį, dalyvaujant urologų suvažiavime Kanadoje, ištiko širdies priepuolis. Kurį laiką pabuvęs Kanados ligoninėje, grįžo į namus. Yra dr. R. Nemicko priežiūroje. Linkime visai sustiprėti!

Dr. Rimvydo Sidrio puikios nuotraukos iš įvairių pasaulio šalių iliustravo "Laiškai Lietuviams" š. m. rugsėjo numerį.

Medicina Nr. 3 (51), 1975

Dr. Andrius Gaižiūnas, Gyd. Korp. "Fraternitas Lithuanica" narys, 1975 m. rugsėjo 6 d. sukūrė lietuvišką šeimos židinį su muzike Audrone Simonaityte.

Audronė (Simonaitytė) ir dr. Andrius Gaižiūnai

Šv. Kryžiaus bažnyčioj, skambant Dainavos ansamblio bei solistų Danutės Stanikaitytės ir Jono Vaznelio giesmėms, kun. A. Stašys atliko jungtinių apeigas. Pabroliu buvo dr. Raimundas Blažys, pamerge — dr. Andriaus sesutė Danutė.

Lietuvių Tautiniuose namuose įvyko vestuvinė puota, kuriai vadovavo Vytautas Kasniūnas. Šeimos draugų vardu sveikino dr. Z. Danilevičius, Illinois Liet. Gydytojų vardu dr. A. Ruibienė, dr. V. Tauras — Gyd. Korp. Fraternitas Lithuanica vardu, kuriai jaunasis Andrius priklausė, inž. J. Jurkūnas — Neolithuania Korporacijos, kuriai jaunoji priklausė.

Užbaigai sveikinimų tarė žodį pabrolys dr. Blažys ir padėkos jausmus išreiškė jaunasis dr. Andrius.

Jaunoji Lietuvoj baigė J. Gruodžio Muzikos mokyklą, o Amerikoj — Roosevelto universiteto Muzikos kolegiją.

Dr. Andrius medicinos studijas pradėjo Lojolos universitete ir baigė — Illinosi Medicinos mokyklą 1968 m. Po interno vienerių metų praktikos gilinosi ausų nosies ir geklės ligų specialybėj, kurią baigė North Western universitete 1975 m. liepos m. 1 d.

Jaunieji po povestuvinės kelionės pastoviai apsigyveno Rockforde, Illinois.

Medicina Nr. 3 (51), 1975

Dr. Ferdinandas Kaunas paskirtas į Cicero Mental Health komisiją.

Dr. F. Kaunas, dr. J. Šalna, dr. Ramonas bei **dr. D. Giedraitis** aktyviai reišėsi Cicero Medžiotojų - žuvautojų klubo gegužinėje (š. m. rugsėjo 7 d.).

Chicago Lietuvių Golfo klubui priklauso ir jame aktyviai dalyvauja 8 gydytojai: **dr. V. Dargis, dr. I. Labanauskas, dr. P. Mažeika, dr. O. Nakas, dr. R. Petkus, dr. E. Ringus, dr. V. Tumasonis** ir **dr. J. Valaitis**.

Dr. Kazys Ambrozaitis išrinktas 3-jo mokslo ir kūrybos simpoziumo rengimo organizacinės komisijos pirmininku. Posėdis įvyko š. m. liepos 16 d., kuriame dalyvavo **dr. G. Balukas, dr. D. Giedraitis, prof. dr. J. Puzinas** ir k. Simpoziumas įvyks 1977 m. Padėkos dienos savaitgalyje Chicagoje.

Dr. Jonas Gliudelis buvo paguldintas Presbyterian St. Luko ligoninėje sveikatai sunegalavus. Linkime greitai pasveikti!

Dr. Algis Paulius jau užsuko pasiruošimų ratą ir sekančių metų (vasario 21 d.) užgavėnių karnavalui. Š. m. spalio 22 d. jis posėdžiavo su rengėjų štabu ir spaudos atstovais.

Dr. Zenonas Danilevičius ir **dr. Vytautas Dargis** buvo prelegentais Tautos šventės minėjime Ciceroje (š. m. rugsėjo 7 d.).

Dr. Z. Danilevičius ir vėl išrinktas Reorganizuotos ir Registruotos LB tarybos pirmininku, o **dr. V. Dargis** — tos pat bendruomenės centro valdybos pirmininku.

Dr. Kazys Bobelis, Alto pirm., dalyvavo etninių grupių konferencijoje su prez. G. Fordu (š. m. liepos 25 d.), kur buvo ir vėl garantuota, kad Lietuvos okupacijos nepripažins (kaip nepripažino Teherane, Postdame, Jaltoje ir t. t.). Pasižadėta tik palikti neliečiamomis geležinės uždangos sienas ir nesikišti į anapus esančių vidaus reikalus. Tik tiek!

Raimundas Šilkaitis (farmacistas) lapkričio mėn. skaitė Society of Neurosciences 5-tam suvažiavime (New Yorke) paskaitą "Interconversion of Phenylethiamine and Tyramine in Brain". Raimundas siekia doktorato iš farmakologijos, Chicagoje.

Dr. Romanas Petkus dirbo kurį laiką su Olandijos žymiu akių ligų specialistu ir pritaikė praktišką metodą katarakto gydyme. Pašalinus katarakto paliestą lešiuką, įdedamas dirbtinis lešiukas.

Ateitininkų Federacijos jubiliejinėje savaitėje (š. m. rugp. 24-31 d. d. Dainavoje) dalyvavo gausus gydytojų būrys. Federacijos vadu yra dr. **Petras Kisielius**. Savaitės metu įvyko pirmas naujosios PLG sąjungos C. V. posėdis, dalyvavo dr. J. Balčiūnas, dr. J. Skrinska, dr. J. Šonta, dr. V. Šaulys ir dr. K. Pemkus. Savaitės bėgyje dr. J. Balčiūnas ir dr. K. Pemkus dalyvavo aktualiose svarstybose — simpoziume „Ateitininkai ir lietuviškieji veiksniai“. Garbės prezidiume matėsi dr. P. Kisielius, dr. J. Meškauskas, dr. K. Bobelis, dr. A. Razma. Šių metų Stasio Šalkauskio kūrybinės premijos (1,500 dol.) mecenatai buvo dr.-ai: A. Lauceius, V. Šaulys, A. Razma, Z. Brinkis, O. Vaitas ir B. Valadka.

Į Pasaulio Lietuvių Katalikų bendrijos valdybą buvo išrinkti (š. m. liepos 1 d. Romoje) dr. J. Sungaila, stud. Linas Sidrys, Agnė Kižienė ir k.

Inž. A. Rudis, dr. P. Kisielius (Ateitininkų federacijos vadas) ir poetas B. Brazdžionis At-ky jubiliejinėje stovykloje. Nuotr. J. Kuprio.

Dalis gydytojų ir jų žmonių, dalyvavę Ateitininkų jubiliejinėje stovykloje, Dainavoje, š. m. rugpiūčio 24-31. Pirmoj eilėj iš k. į d.: K. Ambrozaitis, K. Pemkus, V. Majauskas, A. Razma, E. Lenkauskas. Antroj eilėj iš k.

P. Kisielius (At-ky federacijos vadas), V. Majauskas, D. Bobelienė, K. Bobelis, M. Ambrozaitienė, J. Meškauskas, M. Lenkauskienė, J. Balčiūnas, Jankauskienė, A. Šlenienė, Ir. Pemkienė ir A. Šležas.

MIXTURA

Skirta poilsiui, ne terapijai

Dr. V. Tauras dr. Alinai Lipskienei: "Nenusimink, bus stipendijoms pinigų: ateis pavasaris, pasės žirnius, o mudu surinksime..."

Sportininkas dr. F. Kaunas per praėjusį PLGS suvažiavimą mėgino žaisti golfą tarp šampano bonkų...

Dr. V. Šaulys: "Melskimės, kad mūsų rezoliucijos nebūtų vanagų supėšiotos".

Medicina Nr. 3 (51), 1975

Dr. H. Brazaitis: "Kolega Dargi, prašau nesiknisti po mano rezoliucijom".

Dr. A. Ruibienė, naujoji ILGD pirmininkė, nusodinus "galiorką", susirinkimą užbaigė: "Tai šitaip, ponai, tvarkysime veiklą ateityje..."

ILGD Moterų Pag. vieneto Stipendijų fondas išleido dr. Kerpę į mokslus. To fondo pirmininkė dr. A. Lipskienė per draugijos spalio mėn. susirinkimą jauną daktarą prigriebė: "Daktarėli, nesisarmatyk, padėkok mums už stipendiją..."

194

"Galiorka", pasidavusi moteriškai valdžiai: dr. Bobelis, dr. Mažeika, dr. Vienužis ir dr. Lipskis: "Pritariame".

ILGD išdininkas išaiškino naujai draugijos narei dr. Ruibytei-Vasaitienei, kad yra ir toks daiktas, kaip nario mokestis...

Valdyba nutarė, kad jauniausieji ILG dr-jos nariai dr. V. Kerpė ir med. stud. D. Lipskis turi atlikti "internshipą" prie specialaus stalo, maišydami chemikalą seven-up su šarminiu junginiu Seagrams VO...

Medicina Nr. 3 (51), 1975

MIELI KOLEGOS,

PLGS pasiryžusi išleisti Lietuvos medicinos istoriją. Redakcijai darbas neįmanomas be mūsų visų pagalbos. Leidiniui renkama medžiaga. Reikalingi Lietuvos mediciną liečiantys atsiminimai, faktai, dokumentai, knygos ir pan. iš caro laikų, nepriklausomo

Lietuvos gyvenimo laikotarpio ir tremties. Originalai bus panaudoti ir gražinami.

Medžiagą siųskit vyr. redaktoriui prof. J. Puzinui 7309 S. Washtenaw, Chicago ILL. 60629.

arba dr. V. Šauliui 2639 W. 86th St., Chicago, Ill. 60652.

Mieli gydytojai slidinėtojai,

IV lietuvių gydytojų žiemos suvažiavimas įvyks 1976 m. kovo mėn. 13-20 dienomis Chateaux Dumont, Aspen, Colorado. Dėl susidėjusių sąlygų, suvažiavimo vieta buvo pakeista į šį viešbutį, kuris tik skersai gatvės nuo Aspen Square. Programa numatoma panašaus pobūdžio kaip ir pereinusių trijų suvažiavimų.

Chateaux Dumont visos apgyvendinimo vietos yra dviejų miegamųjų butai (condominium), kuriuose lengvai telpa 4 žmonės ar daugiau. Kaina už condominium vienai nakčiai 85-90 dol., įskaityta "lifto" bilietai. Norint apsigyventi šiame viešbutyje, siūloma sudaryti 4 žmonių grupę.

Norint kitokių apsistojimo sąlygų, esame rezervavę įvairių kambarių, butų Aspen Inn. Šis viešbutis yra už dviejų trumpų blokų nuo Chateaux Dumont, bet arčiau prie antrojo kalno "lifto". Šiame viešbutyje turime sekančias rezervacijas:

6 Quad Rooms (2 double beds) Main Lodge 52 dol. dienai.

3 Triple Rooms (1 double, 1 twin) Main Lodge 48 dol. dienai.

3 Triple Rooms (1 double, 1 twin) Apartment Annex 36 dol., 2 asmenų 40 dol. 3 asmenų.

10 One bedroom Apts (2 twin, 1 roll-out, couch, židynys, virtuvė). Apartment Annex 78 dol.

5 Efficiencies (2 double, virtuvė) The continental Inn 56 dol.

Visur leidžiama pristatyti sudedamas lovytes (cots). Į šio viešbučio kainas neįskaitoma slidinėjimo bilietai. Norint patalpų minėtose vietose, prašome išpildyti anketą, ir gražinti su 25 dol. užstatu (jei dar neatsiuntėte) iki lapkričio 25 d. (90 proc. užstato gražinama jei atsisakoma patalpų iki 1976 m. sausio 13 d.) Pageidaujant kitokių

patalpų, prašome kreiptis asmeniškai į Aspen Reservations.

Taip pat esame užsakę American Airlines charter flight iš Chicagos į Grand Junction, Colorado. Skridimas ir kelionė autobusu į Aspen kainuos apie 175 dol. asmeniui (160 dol. lėktuvui, 15 dol. autobusui). Prispildžius lėktuvui, gali kaina pamažėti. Vaikams iki 11 metų skridimas nemokamas. Norint skristi su charter flight, prašome prisiųsti 25 dol. asmeniui.

Aspen yra viena iš seniausių ir mėgiausių slidinėjimo vietovių Amerikoje. Čia yra didelis pasirinkimas slidinėjimo takų ir daug kitokių užsiėmimų. Tad tikimės visus sutikt moksliniame ir pramoginiame suvažiavime.

Viso geriausio,

Mindaugas Vygantas, M. D.

1720 Central Ave.

Wilmette, Ill. 60091

ANKETA

(Prašome čekius rašyti Lithuanian American Association)

Vardas:

Adresas.

Telefonas:

Dalyvaus asmenys

Transportacijos užstatas:

Pageidaujama nakvynė:

Buto, kambario užstatas:

Siūlau siųsti slidinėjimo išvykos informaciją sekantiems asmenims:

P. S.: Esame suprojektavę lietuviškas trispalves slidinėjimo kepuraites. Pavyzdžiai buvo matomi per gydytojų suvažiavimą. Kaina: 6 dol. Norint užsisakyti šias megztas kepuraites, prašome prisiųsti pinigų p. Tamošiūnienei M. Vyganto adresu.

MEDICINA

c/o Mrs. L. Dargis
10326 Kipling St.
Westchester, Ill. 60153
U.S.A.